

Názov stratégie CLLD: Integrovaná stratégia územného rozvoja MAS Záhorie, o.z.

Verzia: 2

v znení Dodatku č. 1 zo dňa 6. 12. 2018

Názov MAS: MAS Záhorie, o.z.

Logo MAS

Abstrakt

Integrovaná stratégia rozvoja územia MAS Záhorie, o. z. je základným a najdôležitejším dokumentom, ktorý mapuje a hodnotí východiskovú situáciu riešeného územia mikroregiónu, predkladá ciele a priority rozvoja, ako aj navrhuje spôsob ich implementácie a je nevyhnutne potrebný pre programovanie rozvoja územia. Spracovaná stratégia je základnou podmienkou v procese uchádzania sa o finančné prostriedky v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020, pre opatrenie: 19 – Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER.

Základným poslaním ISRÚ je spájanie úsilia partnerov do aktivít/ projektov, ktoré podporia integrovaný sociálny a ekonomický rozvoj územia obcí MAS Záhorie, o. z., založený predovšetkým na vnútorných ľudských, materiálnych, prírodných a ekonomických zdrojoch. V tomto svetle sa uchádzanie sa o finančné zdroje plánované v rámci stratégie javí ako nevyhnutný doplnok úsilia miestnych aktérov rozvoja vidieka, ako aj využívania endogénnych zdrojov územia.

Strategickým cieľom je zlepšenie podmienok života v obciach, aktivizovaním miestneho obyvateľstva, rozvojom miestneho hospodárstva, skvalitnením sociálnej starostlivosti a podporou cestovného ruchu zvýšiť kvalitu života na území mikroregiónu do roku 2023. Intervenčná logika integrovanej stratégie je nastavená tak, aby v časovom horizonte do roku 2023 sa práve tieto plánované verejné i súkromné zdroje synergicky prejavili v čo najväčšom efekte a pomohli posunúť územie práve v zmysle vízie obyvateľov územia MAS Záhorie, o. z..

Členovia MAS Záhorie, o. z.

Obsah

Zoznam tabuliek	4
Zoznam Grafov	5
Zoznam obrázkov	6
Zoznam použitých skratiek	7
1. Základné informácie o MAS Záhorie, o.z.	9
1.1 Identifikačné údaje MAS Záhorie, o.z.	9
2 Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD	12
2.1. Vznik a história partnerstva	12
2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD	15
3 Analytický rámec.....	18
3.1. Analýza zdrojov územia MAS Záhorie, o.z.....	18
3.1.1 Všeobecný popis územia a analýza súčasného stavu	18
3.1.2 Geografická charakteristika.....	20
3.1.3 Historický vývoj a doterajší rozvoj územia MAS Záhorie, o.z.....	21
3.1.4 Zvláštnosti daného územia a jeho komparatívne výhody oproti ostatným územiam	22
3.1.5 Demografická situácia.....	25
3.1.6 Infraštruktúra a miestne služby	32
3.1.7 Kultúrne a historické zdroje	37
3.1.8 Infraštruktúra cestovného ruchu.....	48
3.1.9 Ekonomické zdroje.....	50
3.2 SWOT analýza mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.	72
3.3 Identifikácia potrieb	78
4 Strategický rámec.....	85
4.1 Definovanie vízie a strategického cieľa	85
4.2.Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	86
4.3 Súhrn strategického rámca.....	99
4.4 Integrované znaky stratégie CLLD.....	101
4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD.....	103
5. Implementačný rámec.....	106
5. 1. Popis riadiaceho a implementačného procesu	106
5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS	106
5.1.2. Implementačný proces	112
5. 2. Akčný plán.....	117
5. 3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	152
5.3.1. Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD	152

5.3.2. Monitorovacie ukazovatele	159
6. Finančný rámec	173
6.1 Financovanie stratégie CLLD	173
6.2 Finančný plán pre opatrenia	174
7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť	178
7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	178
7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	179
7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	180
7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD	181
7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať	181
7.4.2 Synergie a komplementarity	183
7.5 Popis multiplikačných efektov	177

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1.1: Identifikačné údaje MAS Záhorie, o.z.	9
Tabuľka 2.1: Zoznam členov MAS neverejného sektorov	14
Tabuľka 2.2: Prehľad prijatých projektových zámerov v rámci aktivít IROP/ PRV	17
Tabuľka 3.1: Vidieckosť územia SR na úrovni NUTS III na základe novej metodiky	18
Tabuľka 3.2: Základné charakteristiky členov riešeného územia MAS Záhorie, o.z.	19
Tabuľka 3.3: Vývoj počtu obyvateľov za obce MAS Záhorie, o.z. a za MAS celkovo	26
Tabuľka 3.4: Zdroje zmien počtu obyvateľov MAS Záhorie, o.z.	27
Tabuľka 3.5: Veková štruktúra obyvateľov MAS Záhorie, o.z.	28
Tabuľka 3.6: Veková štruktúra obyvateľov MAS Záhorie, o.z. podľa pohlavia	29
Tabuľka 3.7: Národnostné zloženie MAS Záhorie, o.z. (2011)	30
Tabuľka 3.8: Stav spracovania a realizácia strategických dokumentov v obciach MAS Záhorie, o.z.	36
Tabuľka 3.9: Súhrnný prehľad významných kultúrnych, spoločenských a športových aktivít realizovaných v obciach mikroregiónu	38
Tabuľka 3.10: Organizácie pôsobiace na území MAS Záhorie, o.z.	39
Tabuľka 3.11: Súhrnný prehľad kultúrneho dedičstva v obciach MAS Záhorie, o.z.	41
Tabuľka 3.12: Prehľad známych osobností mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.	46
Tabuľka 3.13: Hlavné atraktivity cestovného ruchu MAS Záhorie, o. z.	49
Tabuľka 3.14: Štruktúra podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o. z. (2014)	51
Tabuľka 3.15: Štruktúra podnikateľských aktivít podľa SK NACE v okrese Senica	53
Tabuľka 3.16: Najvýznamnejší zamestnávateľia v mikroregióne MAS Záhorie, o.z.	53
Tabuľka 3.17: Významné podniky pre rozvoj vidieckeho charakteru MAS Záhorie, o.z.	55
Tabuľka 3.18: Prehľad podnikov a združení v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci obcí/miest MAS Záhorie o. z.	57
Tabuľka 3.19: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v MAS Záhorie, o.z.	59
Tabuľka 3.20: Evidovaní uchádzači o zamestnanie a ich štruktúra v MAS Záhorie, o.z.	61
Tabuľka 3.21: Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie	62
Tabuľka 3.22: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie z hľadiska vzdelania (2014)	63

Tabuľka 3.23: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie z hľadiska veku (2014).....	63
Tabuľka 3.24: Dochádzka a odchádzka za prácou v rámci okresu Senica (2011)	64
Tabuľka 3.25: Dochádzka a príchod do práce v rámci MAS Záhorie, o.z. (2011)	66
Tabuľka 3.26: Štruktúra dennej dochádzky z hľadiska ekonomického odvetvia (2011)	67
Tabuľka 3.27: Štruktúra dennej dochádzky z hľadiska doby dochádzky (2011)	69
Tabuľka 4.1: Časový harmonogram priebehu tvorby ISRÚ MAS Záhorie, o.z. Chyba! Záložka nie je definovaná.	
Tabuľka 4.2: Stanovenie vízie, strategického cieľa, priorít a špecifických cieľov	88
Tabuľka 4.3: Prehľad a odôvodnenie stanovených ŠC a opatrení .. Chyba! Záložka nie je definovaná.	
Tabuľka 4.4: (Príloha Tabuľka č.3): Súhrnný prehľad strategického rámca	99
Tabuľka 5.1: 4.A Opatrenie stratégie CLLD.....	117
Tabuľka 5.2: 4.B Opatrenie stratégie CLLD.....	122
Tabuľka 5.3: 4.C Opatrenie stratégie CLLD..... Chyba! Záložka nie je definovaná.	
Tabuľka 5.4: 4.D Opatrenie stratégie CLLD.....	124
Tabuľka 5.5: 4.E Opatrenie stratégie CLLD	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 5.6: 4.F Opatrenie stratégie CLLD	128
Tabuľka 5.7: 4.G Opatrenie stratégie CLLD.....	135
Tabuľka 5.8: 4.H Opatrenie stratégie CLLD.....	141
Tabuľka 5.9: 4.I Opatrenie stratégie CLLD	143
Tabuľka 5.10: 4.J Financovanie chodu MAS Záhorie, o. z.....	145
Tabuľka 5.11: 4.K Financovanie chodu MAS Záhorie, o. z.	146
Tabuľka 5.12: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020	160
Tabuľka 5.13: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020	160
Tabuľka 5.14: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020	161
Tabuľka 5.15: Vlastné ukazovatele na úrovni opatrení PRV 2014 -2020 a aktivít IROP	162
Tabuľka 5.16: Vlastné ukazovatele na úrovni priorít a špecifických cieľov	146
Tabuľka 6.1: Základné údaje členov MAS Záhorie, o.z.	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 6.2: Výpočet variabilnej zložky za bod a)	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 6.3: Výpočet variabilnej zložky za bod b)	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 6.4: Variabilná zložka pre MAS Záhorie:.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 6.5: Rozdelenie alokácie.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tabuľka 6.6: (Tabuľka č. 8): Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP.....	173
Tabuľka 6.7 (Tabuľka č. 9): Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov.....	173
Tabuľka 6.8: (Tabuľka č. 10): Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov	174
Tabuľka 6.9: Sumárna tabuľka finančného plánu.....	175
Tabuľka 6.10: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu.....	176
Tabuľka 6.11: Zameranie stratégie podľa sektorov	176
Tabuľka 7.1: Synergia a komplementarita s Operačným programom Ľudské zdroje 2014 - 2020	184

Zoznam Grafov

Graf 2.1: Zloženie MAS Záhorie, o. z. podľa sektorov.....	13
Graf 3.1: Vývoj počtu obyvateľov MAS Záhorie, o. z. za obdobie rokov 2003 - 2014.....	26
Graf 3.2: Veková pyramída obyvateľov okrese Senica k 31. 12. 2014.....	28
Graf 3.3: Náboženské zloženie obyvateľstva MAS Záhorie, o.z. (2011).....	31
Graf 3.4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva MAS Záhorie, o.z. (2011)	31
Graf 3.5: Dĺžka cyklotrás/chodníkov na území obcí a miest MAS Záhorie, o. z.....	34

Graf 3.6: Kapacity ubytovacích a stravovacích zariadení v obciach/mestách MAS Záhorie, o.z. (2015)	48
Graf 3.7: Dĺžka značených turistických a náučných chodníkov (v km) na území obcí MAS Záhorie, o.z. (2015)	49
Graf 3.8: Štruktúra podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o. z. (2014)	51
Graf 3.9: Vývoj štruktúry podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o.z.	52
Graf 3.10: Využitie pôdneho fondu v rámci územia mikroregiónu MAS Záhorie, o. z.	57
Graf 3.11: Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov za obdobie rokov 2001-2014	60
Graf 3.12: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti za obdobie rokov 2001 - 2014	62
Graf 3.13: Štruktúra uchádzačov o prácu z hľadiska dĺžky doby bez práce (2014)	64
Graf 4.1: Prioritné prvky integrácie MAS Záhorie, o. z.	102

Zoznam obrázkov

Obrázok 3.1: Mapa územia MAS Záhorie, o. z. - CHKO	20
Obrázok 3.2: Kúpele Smrdáky	22
Obrázok 3.3: Rímskokatolícky farský kostol Panny Márie v Senici (vľavo), Bazilika Panny Márie Sedembolestnej (vpravo)	23
Obrázok 3.4: Kaštieľ, Moravský Svätý Ján (vľavo), Rímsko-katolícky barokový kostol sv. Vavrinca (vpravo)	24
Obrázok 3.5: Krojové oslavy v obci Rovensko (Búranskí šablári v Rovensku)	25
Obrázok 3.6: Dopravná infraštruktúra na území MAS Záhorie, o. z.	33
Obrázok 3.7: Percentuálny podiel a štruktúra využívania poľnohospodárskej pôdy v rámci obcí/ miest MAS Záhorie. o. z.	56
Obrázok 3.8: SWOT analýza mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.	73
Obrázok 5.2: Schéma procesných úkonov pri spracovaní ŽoNFP	116

Zoznam použitých skratiek

ANC	Územia s prírodnými obmedzeniami
CLLD	Community led local development - rozvoj vedený miestnou komunitou
CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
ČR	Česká republika
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EIA	Hodnotenie environmentálnych vplyvov
EÚ	Európska únia
EK	Európska komisia
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
FO	Fyzická osoba
CHKO	Chránená krajinná oblasť
IKT	Informačné a komunikačné technológie
ISRÚ	Integrovaná stratégia rozvoja územia
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
k.ú.	katastrálne územie
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'économie Rurale - Spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka
LFA	Less favoured area - poľnohospodársky znevýhodnená oblasť
MAS	Miestna akčná skupina
MDVaRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MDD	Medzinárodný deň detí
MDŽ	Medzinárodný deň žien
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPaRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MSP	Malé a stredné podniky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NP	Národný park
NPR	Národná prírodná rezervácia
NS	Neverejný sektor
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek
PHSR	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PO	Právnická osoba
PPA	Poľnohospodárka platobná agentúra
PR	Prírodná rezervácia

PRV	Program rozvoja vidieka
RO	Riadiaci orgán
ROEP	Reorganizácia obnovy evidencie pozemkov
RRA	Regionálna rozvojová agentúra
SAPS	Jednotná platba na plochu
SC	Strategický cieľ
SK NACE	Štatistická klasifikácia ekonomických činností
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská Republika
SWOT	Analýza slabých, silných stránok, príležitostí a ohrození
ŠC	Špecifický cieľ
ŠÚSR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TIC	Turisticko-informačné centrum
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
UoZ	Uchádzači o zamestnanie
UPD	Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPSVaR SR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
VDJ	Veľká dobyčcia jednotka
VS	Verejný sektor
VÚC	Vyšší územný celok
VZ	Vlastné zdroje
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

1. Základné informácie o MAS Záhorie, o.z.

1.1 Identifikačné údaje MAS Záhorie, o.z.

Tabuľka 1.1: Identifikačné údaje MAS Záhorie, o.z.

Údaje o MAS	Názov MAS	MAS Záhorie, o.z.
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	28. 12. 2011
	Sídlo	Mestský úrad Senica, Štefánikova ul.1408/56, 905 25 Senica
	IČO	42401844
	DIČ (ak relevantné)	2120096011
Údaje o banke	Názov banky	Československá obchodná banka, a.s.
	Číslo účtu	4021082701/7500
	IBAN	SK25 7500 0000 0040 2108 2701
	SWIFT	CEKOSKBX
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Pavol Kuba
	E-mail	predseda@maszahorie.eu
	Telefón	+421 915 736 317
	Meno a priezvisko	Martin Kráľovič
	E-mail	podpredseda@maszahorie.eu
	Telefón	034/6592 435
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Pavol Kuba
	E-mail	predseda@maszahorie.eu
	Telefón	+421915 736 317

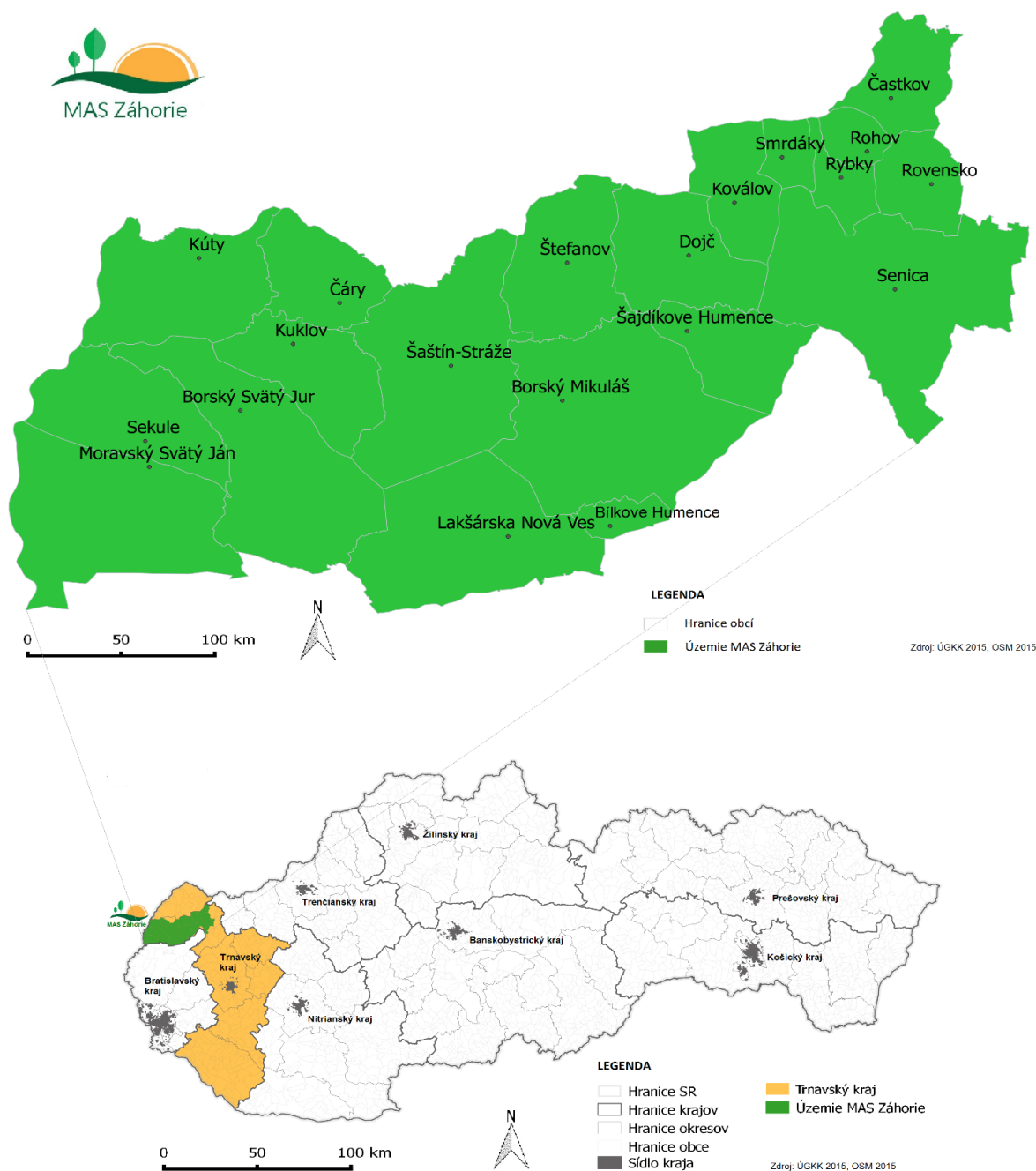
1.2 Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

MAS Záhorie, o. z. predstavuje občianske združenie zložené zo subjektov verejného, súkromného a občianskeho sektora. Celkovo združuje 21 partnerov z neverejného sektora pôsobiacich na území vybraných 20 samospráv, ktoré v rámci združenia reprezentujú verejný sektor. Všetky samosprávy sa nachádzajú na západnom Slovensku, v Trnavskom samosprávnom kraji, v okrese Senica (obr. 1.1). Vymedzené územie je tak súčasťou západoslovenského regiónu s rovnomeným názvom Záhorie. Ide o vidiecky región, ktorý v súčasnosti predstavuje silnú a ľahko rozpoznateľnú značku turistickej destinácie vďaka svojmu nárečiu, tradíciám, početným kultúrnym a prírodným zdrojom, mestám, charakteristickej faune, flóre i reliéfu, ktorý daný región formuje. Budujúc na tomto základe a prirodzene existujúcich väzbách v rôznych oblastiach (historickej, fyzicko-geografickej, spoločenskej, alebo ekonomickej) boli iniciatívy v oblasti rozvoja miestneho potenciálu a vytvárania lepšieho miesta pre život, pretavené do vzniku MAS Záhorie, o.z.

Oblasť pôsobenia MAS Záhorie, o.z. je vymedzená už spomínaným územím 20 samospráv. Konkrétne ide o:

samosprávy 18 obcí: **Borský Svätý Jur, Borský Mikuláš, Bílkove Humence, Dojč, Koválov, Kuklov, Lakšárska Nová Ves, Rybky, Smrdáky, Šajdíkove Humence, Štefanov, Častkov, Rohov, Rovensko, Čáry, Kúty, Moravský Svätý Ján a Sekule**
samosprávy 2 miest: **Senica a Šaštín-Stráže.**

Obrázok č. 1.1: Vymedzenie územia MAS Záhorie, o.z. a jeho poloha v rámci SR

Z geografického hľadiska uvedené samosprávy pokrývajú súvisle územie o rozlohe 456,53 km², kde žije celkovo 49 703 obyvateľov (k 31. 12. 2014, ŠÚ SR 2015). Priemerná hustota obyvateľstva predmetného územia je 108,87 obyv./km² (viď Príloha č. 1: Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS Záhorie, o.z., Príloha č. 2: Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS Záhorie, o.z., Príloha č. 3: Mapa územia MAS Záhorie, o.z.).

2 Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1. Vznik a história partnerstva

Proces kreovania verejno-súkromného partnerstva MAS Záhorie, o. z. možno datovať už do roku 2007, kedy sa zástupcovia takmer všetkých súčasných členských samospráv cielene stretávali so zámerom spoločne rozvíjať celé územie, ktoré pokrývali. V rokoch 2007-2008 bola predstaviteľmi obcí pripravovaná analýza predmetného územia s podporou Trnavského samosprávneho kraja a za účasti 21 obcí okresu Senica a mesta Šaštín-Stráže.

Významným míľnikom rozvíjajúcej sa spolupráce bolo založenie *Európskeho zoskupenia územnej spolupráce Spoločný región* dňa 21. 05. 2012 (viď. www.spolocnyregion.sk). Zoskupenie vzniklo za účelom vytýčenia možností vzájomnej spolupráce v oblasti kultúry, vzdelávania, športu, pracovných príležitostí, ochrany prírody a rozvoja infraštruktúry na prihraničnom území Slovenskej a Českej republiky. Na území SR sa do zoskupenia popri podnikateľských subjektoch, neziskových organizáciách i jednotlivcoch zapojilo 22 obcí z okresu Senica, z ktorých všetky okrem obcí Hlboké, Podbranč a Sobotište sú dnes členmi MAS Záhorie, o. z. V súlade s vytýčeným cieľom bol v rámci zoskupenia vypracovaný strategický rozvojový dokument s názvom *PHSR Slovenská strana*.

Dôkazom toho, že jednotlivým obciam združenia na regióne záleží, je aj ich členstvo v *Združení miest a obcí Záhoria (od 6.1.2013, pôvodne ZOZO)*, kde úzko spolupracuje 76 členských obcí z regiónu Záhorie (viď. <http://zmo-zahorie.sk/category/o-zmo-zahorie/>). Združenie bolo založené 24. mája 1990. Hlavným cieľom združenia je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, Ústavou a príslušnými zákonmi Slovenskej republiky pozitívne a aktívne:

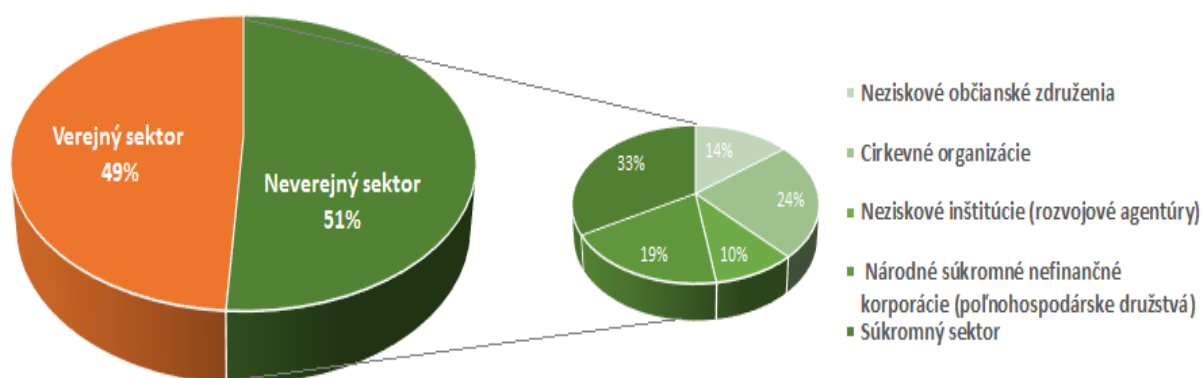
- a/ pôsobiť ako regionálne združenie ZMOS-u,
- b/ obhajovať záujmy a potreby miest a obcí regiónu Záhorie,
- c/ ovplyvňovať rozvoj a výkon samosprávnych funkcií,
- d/ reprezentovať mestá a obce regiónu Záhorie vo vzťahu k euroregiónom, zahraničným inštitúciám a euroinštitúciám, štátnej správe, združeniam samosprávnych krajov a združeniam miest a obcí, iným právnickým a fyzickým osobám ako aj ostatnej verejnosti,
- e/ garantovať objektívne hodnotenie projektov fondov Európskej únie a to všetko pri rešpektovaní autonómneho postavenia miest a obcí regiónu Záhorie.

Návrh na registráciu občianskeho združenia MAS Záhorie, o. z. bol podaný prípravným výborom dňa 16. 12. 2011 a 28. 12. 2011 bolo nové občianske združenie oficiálne

založené. Po doručení dokladov o registrácii v registri Ministerstva vnútra SR sa prípravný výbor zišiel 4. apríla 2012 a rozhodol o zvolaní 1. Zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo 15. 05. 2012 v Hlbokom. Následne, z iniciatívy starostov obcí Rohov a Rybky prípravný výbor zvolal 2. Zhromaždenie členov na 09.12.2014 do obce Rybky. Na tomto Zhromaždení členov bol schválený dodatok k Stanovám, boli prijatí noví členovia za neverejný sektor a bolo zvolené prvé predstavenstvo v nasledujúcom zložení. V jednohlasnej voľbe všetkých prítomných sa predsedom združenia stal Pavol Kuba, podpredsedom Ing. Jaroslav Barcaj a za členov predstavenstva bola zvolená Ingrid Tripšanská, Henrich Ravas a Roman Ravas. Na uvedenom Zhromaždení prítomní členovia taktiež vyjadrili svoj súhlas s členstvom MAS Záhorie, o. z. v *Národnej sieti Slovenských miestnych akčných skupín*, ktorá je partnerom MPRV SR v procese prípravy PRV 2014 – 2020 a má zastúpenie v pracovných podskupinách pre CLLD a LEADER. V rámci ďalšej činnosti bola zabezpečená registrácia združenia a pridelenie IČO na príslušnom štatistickom úrade, otvorenie účtu v banke a výber členského.

Následujúce pracovné zasadnutie členov verejného sektora sa konalo v meste Šaštín-Stráže 01.04.2015. Na základe prijatých prihlášok boli dňa 21. 05. 2015 na Zhromaždení členov jednohlasne prijatí noví členovia MAS Záhorie, o. z. z verejného sektora, ktorí v záujme súdržnosti významne posilnili pozíciu združenia v regióne (Moravský Svätý Ján, Sekule, Kuklov, Kúty, Čáry, Šaštín-Stráže, Borský Mikuláš, Lakšárska Nová Ves, Bílkove Humence a Štefanov). Následne na ďalšom Zhromaždení členov dňa 25. 06. 2015 boli na základe prijatých platných prihlášok jednohlasne prijatí noví členovia o. z. MAS Záhorie z neverejného sektora. Verejný sektor v zastúpení už spomínaných 20 samospráv bol rozšírený spolu o 21 subjektov z neverejného sektora (tab. č. 2.1), ktorý tak získal nadpolovičné zastúpenie (51%) v rámci celého partnerstva (graf č. 2.1). Pri výbere členov sa kládol dôraz na dobrovoľnosť a zachovanie rozmanitosti, ktorá by čo najvernejšie odrážala miestnu štruktúru a potreby mikroregiónu. Svoje zastúpenie tu našli jednak súkromní podnikatelia (16,7%), národné súkromné nefinančné korporácie (poľnohospodárske družstvá) (9,8%), neziskové inštitúcie (rozvojové agentúry) (4,9%), cirkevné organizácie (12,2%) i neziskové občianske združenia (7,4 %) (viď Príloha Stratégie č. 4: Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)).

Graf 2.1: Zloženie MAS Záhorie, o. z. podľa sektorov

Tabuľka 2.1: Zoznam členov MAS Záhorie, o .z. za neverejný sektor

P.č.	ČLEN/NÁZOV SUBJEKTU	FO/PO	SÍDLO
1.	Harmer - Agro spol. s r.o	PO	Lakšárska Nová Ves
2.	Regionálna rozvojová agentúra Senica	PO	Senica
3.	Promethea o.z.	PO	Rohov
4.	Mládež pre Senicu o.z.	PO	Senica
5.	SE RRA TTSK	PO	Senica
6.	Rímskokatolícky farský úrad Borský Sv.Jur	PO	Borský Svätý Jur
7.	Poľnohospodárske družstvo Dojč	PO	Dojč
8.	Roľnícke družstvo	PO	Častkov
9.	Prírodné liečebné kúpele Smrdáky	PO	Smrdáky
10.	Poľnohospodárske družstvo	PO	Kúty
11.	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Moravský Svätý Ján	PO	Moravský Svätý Ján
12.	Sylvia Skokanková	PO	Šaštín - Stráže
13.	Agrozdroj spol. s r.o	PO	Čáry
14.	Rímskokatolícka cirkev- farnosť Šaštín-Stráže	PO	Šaštín Stráže
15.	Poľnohospodárske družstvo Borský Mikuláš	PO	Borský Mikuláš
16.	Rímskokatolícka cirkev - farnosť Borský Mikuláš	PO	Borský Mikuláš
17.	Alena Vaculová – Slovex	PO	Rovensko
18.	Rímskokatolícka cirkev - farnosť Koválov	PO	Koválov
19.	Sekulská keramika	PO	Sekule
20.	Pavol Jánsky - Chov rýb	PO	Gbely
21.	Pro Čáčov o.z.	PO	Čáčov (Senica)

Pristúpenie nových členov do MAS Záhorie, o. z. si vyžiadalo zmenu stanov združenia. K ich schváleniu došlo na Zhromaždení členov 24. 09. 2015 pričom došlo aj k zmene sídla. Novým sídlom sa stal Mestský úrad v Senici.

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Predkladaná stratégia bola vypracovaná v súlade s účelom poskytnutia pomoci v rámci výzvy na predkladanie projektových zámerov v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre opatrenie: 19 – Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER a podopatrenie: 19.2 – Podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou. Následne aj tvorba a fungovanie partnerstva plne korešpondujú s požiadavkami, ktoré musí úspešný žiadateľ dodržať. Pri spracovaní Integrovannej rozvojovej stratégie sa vychádzalo aj zo základných strategických dokumentov týkajúcich sa predmetného územia (Partnerská dohoda, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2014 - 2020, Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí a pod.) a odborných metodologických príručiek.

Stratégia CLLD a projekty, ktoré z nej vyplývajú, boli pripravované v úzkej spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami vrátane subjektov verejného a súkromného sektora, rôznych záujmových skupín i miestnych obyvateľov. Pre splnenie tejto podmienky boli organizované viaceré pracovné stretnutia členov združenia a odborného zhotoviteľského tímu stratégie, ktoré boli doplnené ďalšími aktivitami (viď príloha č. 5: Dokumenty preukazujúce proces tvorby partnerstva a stratégie CLLD MAS Záhorie, o. z.). Na príprave stratégie sa od začiatku podieľal občiansky, neziskový sektor, vrátane organizácií zastrešujúcich záujmy znevýhodnených, aj marginalizovaných skupín.

Samotný výskum, ktorý predchádzal koncipovaniu stratégie bol založený na kombinácii kvantitatívnych (zber a analýza štatistických dát) a kvalitatívnych (zameraných na zistenie názorov, postojov, ochoty, dôvery zainteresovaných strán a iných mäkkých faktorov) metód. Použité sekundárne dáta pochádzajú z viacerých štatistických databáz úradov a inštitúcií. Využité boli predovšetkým databázy Štatistického úradu SR (údaje o obyvateľstve, ekonomických činnostiach, sledovaných ukazovateľoch výkonnosti CR a iné), Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, Pamiatkového úradu SR (Evidencia národných kultúrnych pamiatok na Slovensku), Agentúry životného prostredia SR (Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR) ako aj aktualizovaného Atlasu Rómskych komunít SR 2013. Následne pri spracovávaní a analýze získaných dát boli použité matematicko-štatistické a kartografické metódy. Primárne dáta sa získavali predovšetkým prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý umožnil zapojiť do procesu kreovania stratégie okrem vedenia samospráv aj pomerne početnú časť miestnej populácie i ďalšie zainteresované subjekty zo súkromného sektora dotknutého územia. V rámci prípravy stratégie bol veľký dôraz kladený aj na informovanosť. Jej cieľom bolo jednak zvýšiť povedomie o aktuálne

prebiehajúcich iniciatívach v oblasti lokálneho rozvoja a zároveň vyzvať miestnych občanov i ďalšie zainteresované strany, aby sa do pripravovanej stratégie aktívne zapojili. V tejto fáze boli využité viaceré komunikačné kanály od regionálnych novín Záhorak¹, cez obecné rozhlasové a po obecné internetové stránky a informačné tabule. Nechýbali ani informačné kampane a osobný kontakt, kde mnohí boli osobne oslovení a požiadaní o spoluprácu.

Zároveň boli vytvorené 2 pracovné skupiny z členov a nečlenov MAS Záhorie, o. z. a pracovného tímu, v rámci ktorých mohli členovia diskutovať o vybraných témach.

Prvou pracovnou skupinou bola pracovná skupina „Verejná správa“, ktorú tvorili zástupcovia miestnych samospráv. Druhou pracovnou skupinou bola pracovná skupina „Poľnohospodárstvo a potravinárstvo“, ktorú tvorili zástupcovia fyzických a právnických osôb podnikajúcich v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a zástupcia fyzických a právnických osôb podnikajúcich v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby.

Dotazníkový prieskum sme využili ako jednu z kľúčových metód najmä pokiaľ ide o zisťovanie názorov, postojov, potrieb či preferencií oblasti zainteresovaných pre budúci rozvoj, ale aj na identifikáciu silných a slabých stránok územia, jeho príležitostí a ohrození pre ďalší rozvoj.

Jeden z dotazníkových prieskumov bol realizovaný prostredníctvom zverejneného on-line formulára² (Príloha Stratégie č. 5.1b: Formulár on-line prieskumu k ISRÚ MAS Záhorie, o.z.). Konkrétne išlo o dotazník určený pre miestnych obyvateľov, kde prostredníctvom súboru 43 otvorených a uzatvorených otázok mohli vyjadriť svoju ne-/spokojnosť a názor na rôzne oblasti spoločenského a ekonomického života v ich obci. Uvedeného prieskumu sa zúčastnilo celkom 1365 respondentov z celého územia MAS Záhorie. Z každej obce sa zapojilo 3- 5% obyvateľov. Výnimkou bolo mesto Senica, kde vzorku tvorilo len 0,5% miestnej populácie. Hlavným dôvodom bolo to, aby nedochádzalo k skresľovaniu údajov tohto prevažne vidieckeho regiónu pozostávajúceho z malých obcí vplyvom neproporčne početnejšej populácie žijúcej v okresnom meste.

Dotazník (Príloha Stratégie č. 5.1c, 5.1d), ktorý bol adresovaný priamo predstaviteľom zainteresovaných samospráv pozostával z troch častí. Prostredníctvom prvej časti sa zisťovali konkrétne fakty o obyvateľoch a o súčasnej situácii v rôznych oblastiach fungovania obce. V ďalšej časti sa zbierali brainstormingové odpovede na otázky, ktoré mali pomôcť presnejšie určiť špecifické lokálne charakteristiky a danosti a v konečnom dôsledku zacieliť smerovanie a priority integrovanej stratégie (CLLD) na konkrétne problémy.

¹ Príspevok publikovaný vo vydaní Záhorak 5/10/2015 č. 37/ roč. LVI/ sa nachádza v prílohe č. 5.1a

² <https://docs.google.com/forms/d/1rZ1GR2EuAH2YEHJx6LC2lfKuDA92GwnMSdqJGKg6L3M/viewform>.

Tretia časť prieskumu bola zameraná na zber projektových zámerov (Príloha č. 5.1e: Formulár pre zber projektových zámerov verejného a neverejného sektora na území MAS Záhorie, o.z.). Pripravený formulár pre zber projektových zámerov bol distribuovaný medzi členov aj nečlenov MAS Záhorie, o. z. Od subjektov verejného sektora boli projektové zámery zozbierané v rámci realizovaných osobných stretnutí. Zozbierané projektové zámery boli následne podrobené hodnoteniu a slúžili ako podklad pre zacielenie špecifických priorít stratégie, konkrétnych opatrení, návrh rozpočtu a určenie výšky požadovaného príspevku pre predložený projektový zámer v rámci predmetnej výzvy. Vychádzajúc z počtu zozbieraných projektových zámerov môžeme konštatovať vysokú iniciatívu a záujem rôznych subjektov o realizáciu aktivít smerujúcich k zvyšovaniu kvality života v záujmovom mikroregióne. Prijatých bolo celkovo 60 projektových zámerov, konkrétne 26 od verejného a 34 od neverejného sektora. Projektové zámery boli následne priradené podľa svojho zamerania k jednotlivým aktivitám PRV/IROP, pre ktoré bola následne alokovaná suma z rozpočtu. Celková predpokladaná suma na jednotlivé projektové zámery v rámci aktivít IROP/ PRV predstavuje **3 431 968,00 EUR** bez vlastných zdrojov. Vzhľadom na početnosť projektových zámerov a veľkého záujmu jednotlivých subjektov z verejného aj neverejného sektora, MAS Záhorie, o. z. žiada o maximálnu sumu 1 603 100,08 EUR a to najmä z dôvodu uspokojenia všetkých žiadateľov. Prehľad jednotlivých aktivít IROP/ PRV s počtom zatriedených projektov a alokovanou sumou z rozpočtu je spracovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 2.2: Prehľad prijatých projektových zámerov v rámci aktivít IROP/ PRV

PRV / IROP	opatrenie/aktivita	Počet projektov VS	Počet projektov NS	SPOLU v EUR bez VZ
EPFRV/ PRV	4.1 Podpora na investície do poľnohosp. podnikov	-	7	400 000,00
EPFRV/ PRV	4.2. Podpora pre investície na spracovanie/uvádzanie na trh/ alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov	-	2	150 000,00
EFRR/ IROP	5.1.1 .1 existujúce podniky	-	5	250 000,00
EFRR/ IROP	5.1.1.2 nové, inovatívne podniky	-	10	640 000,00
EFRR/ IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	9	2	741 968,00
EPFRV/ PRV	7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	3	-	150 000,00

EPFRV/ PRV	7.4 podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry	7	-	350 000,00
EPFRV/ PRV	7.5 podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	7	8	750 000,00
		26	34	3 431 968,00
	SPOLU	60		3 431 968,00

Predstavenou cestou sa nám podarilo získať nielen informácie o preferovaných oblastiach rozvoja, ale tiež vybrať a zamerať sa na ciele a činnosti, ktoré majú najväčšiu šancu spôsobiť zmeny, ktoré sa chcú dosiahnuť. *Integrovaná stratégia územného rozvoja MAS Záhorie, o. z.* bola navrhovaná tak, aby pridávala hodnotu tomu, čo už existuje a mobilizovala maximálnu podporu okolo tohto zámeru.

3 Analytický rámec

3.1. Analýza zdrojov územia MAS Záhorie, o.z.

3.1.1 Všeobecný popis územia a analýza súčasného stavu

MAS Záhorie, o.z. tvorí 20 obcí nachádzajúcich sa na západnom Slovensku, v severnej časti, spadajúcich pod Trnavský kraj, okres Senica. Rozloha mikroregiónu dvadsiatich obcí tvorí oblasť s veľkosťou 456,53 km².

Výhodou polohy a lokalizácie územia verejno-súkromného partnerstva je, že sa jedná o obce susediace a vytvárajúce súvislý územný celok, zároveň charakteristické sú aj približne rovnaké prírodné podmienky a rovnaká mentalita obyvateľstva.

Stupeň vidieckosti územia

Vo výročnej správe EUROSTAT-u je porovnanie územia SR na úrovni NUTS III rozdeleného na jednotlivé typy regiónov podľa metodiky OECD a podľa novej typológie vidieckych oblastí vypracovanej EK. Z týchto údajov je zrejmé, že územie SR je podľa novej typológie EK ešte vidieckejšie. Podľa novej typológie je to až 59 % územia s viac ako 50 % obyvateľmi (zdroj: PRV SR 2014-2020).

Tabuľka 3.1: Vidieckosť územia SR na úrovni NUTS III na základe novej metodiky

NUTS III	nová metodika EK	
	% obyvateľstva	% územia
prevažne mestské	11,4	4,2
prechodné	38,3	36,8
prevažne vidiecke	50,3	59,0

Zdroj: PRV SR 2014-2020

Z 8 krajov SR je prevažne mestským regiónom len Bratislavský kraj, ostatné kraje patria medzi prechodné a prevažne vidiecke. Spolu vidiecke regióny (prechodné + prevažne vidiecke) zaberajú 95,8 % rozlohy SR a žije v nich 88,6 % obyvateľov SR.

Zoskupenie obcí v MAS Záhorie, o.z. je typickým príkladom vidieckeho územia na Slovensku. V danom území sa nachádzajú dve mestá (Senica a Šaštín-Stráže), najväčšia obec má počet obyvateľov nad 4 tisíc a najmenšia obec má vyše 200 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 108,87 obyv./km².

Tabuľka 3.2: Základné charakteristiky členov riešeného územia MAS Záhorie, o.z.

Obec/mesto	Okres/Kraj	Rozloha v km ²	Hustota zaľudnenia obyv./km ²	Počet obyv. k 31.12. 2014	z toho muži	% zastúpenie Rómov podľa Atlasu RK 2013
Bílkove Humence	Senica/Trnavský	4,10	51,16	206	104	-
Borský Mikuláš	Senica/Trnavský	49,98	78,79	3937	1945	-
Borský Svätý Jur	Senica/Trnavský	39,72	41,49	1656	778	1,53
Čáry	Senica/Trnavský	14,94	85,77	1290	629	20,39
Častkov	Senica/Trnavský	13,18	46,65	606	279	-
Dojč	Senica/Trnavský	20,37	61,42	1249	629	1,58
Koválov	Senica/Trnavský	13,62	51,94	706	321	-
Kuklov	Senica/Trnavský	18,70	42,51	795	385	35,13
Kúty	Senica/Trnavský	27,16	149,50	4053	2015	4,15
Lakšárska Nová Ves	Senica/Trnavský	36,93	29,10	1077	540	7,53
Moravský Sv. Ján	Senica/Trnavský	39,02	54,54	2115	1081	-
Rohov	Senica/Trnavský	4,57	90,41	416	157	-
Rovensko	Senica/Trnavský	10,40	40,42	423	211	-
Rybky	Senica/Trnavský	5,78	78,56	456	230	-
Sekule	Senica/Trnavský	23,49	73,43	1738	852	-
Senica	Senica/Trnavský	50,29	404,36	20352	9887	2,35
Smerdák	Senica/Trnavský	4,73	147,29	695	342	-
Šajdíkové Humence	Senica/Trnavský	15,52	71,76	1113	542	5,55
Šaštín-Stráže	Senica/Trnavský	41,95	122,48	5140	2577	12,16
Štefanov	Senica/Trnavský	22,09	75,99	1680	843	17,3
MAS ZÁHORIE, o.z.		456,53	108,87	49 703	24 407	-

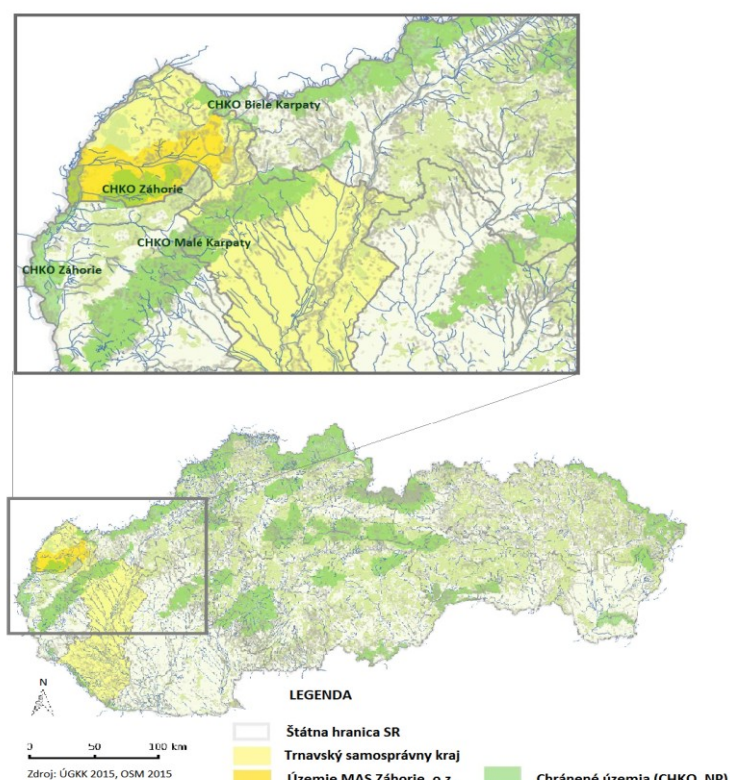
Zdroj: Štatistický úrad SR 2015, Atlas RK 2013

3.1.2 Geografická charakteristika

Územie sa rozprestiera severozápadne od okresného mesta Senica. Okres Senica sa nachádza na západe Slovenska, v severozápadnej časti Trnavského kraja a jeho západná hranica je súčasne i štátnou hranicou s Rakúskom a Českou republikou a na severe susedí s okresom Skalica, s okresom Trnava na juhovýchode, s okresom Malacky a zároveň s Bratislavským krajom na juhu a s okresom Myjava, teda s Trenčianskym krajom na severovýchode. Okres Senica sa zaraďuje k regiónu Záhorie. V okrese sú dva významné hraničné priechody: Moravský Sv. Ján – Hohenau (do Rakúska) a Kúty – Břeclav (s Českou Republikou). Vďaka svojej polohe má tento okres výborné predpoklady na rozvoj.

Medzi najväčšie výhody územia MAS Záhorie, o.z. patrí práve jeho lokalizácia v blízkosti Českej hranice a Rakúskej hranice, ktorá predstavuje rozsiahly potenciál pre ekonomický rozvoj – najmä v oblasti rozvoja malého a stredného podnikania a cestovného ruchu, ale aj v oblasti kultúry, športu a rozvoja spoločného národného a historického dedičstva. Celé územie sa nachádza na západnom Slovensku v Záhorskej nížine, ohraničené CHKO Biele Karpaty a Malé Karpaty, CHKO Záhorie, čo predstavuje veľmi dobrý zdroj hlavne pre rozvoj odľahčenej vidieckej turistiky založenej na poznávaní bohatej fauny a flóry tohto európsky známeho územia. Existencia CHKO značne pomáha aj pri propagácii územia a je veľmi dobrým lákadlom pre návštevníkov.

Obrázok 3.1: Mapa územia MAS Záhorie, o. z. - CHKO

Územím prechádza významná dopravná komunikácia - diaľnica D2, spájajúca BA a Českú republiku, ktorá celkovo zvyšuje dostupnosť územia a jeho predpoklady aj z hľadiska rozvoja cestovného ruchu a rekreácie. Dobre dostupné sú aj centrá regionálneho významu – mesto Senica a Šaštín-Stráže.

Región vďaka dopravnej polohe, dobre vyvinutej infraštruktúre a poľnohospodárskemu potenciálu krajiny, spolu s dlhodobou tradíciou v potravinárskom, strojárskom a chemickom priemysle, možno radiť medzi viac rozvinutejšie priemyselno-poľnohospodárske regióny Slovenska.

Nevýhodou územia napriek značnému potenciálu je stále nedostatočné vybavenie infraštruktúrou v oblasti cestovného ruchu – chýbajú ubytovacie i stravovacie kapacity, informačné centrá, dobudované cyklotrasy, ľudia majú málo možností a nedostatok podpory pre rozvoj podnikateľských aktivít, sprevádzanú stále slabým marketingom a manažmentom cestovného ruchu. Nevýhodou územia je aj apatia občanov v oblasti rozvojových aktivít, nedostatok dobrovoľníkov a celkový nezáujem o veci verejné. Reliéf mikroregiónu má rovinatý charakter, čo negatívne ovplyvňuje možnosti horskej turistiky a zimných športov.

3.1.3 Historický vývoj a doterajší rozvoj územia MAS Záhorie, o.z.

Záhorie a aj samotný okres Senica vďaka svojej výhodnej geografickej polohe a výborným klimatickým podmienkam zaraďujeme k najstaršie osídleným lokalitám na Slovensku. Na území okresu sa prestriedalo veľa národov až do príchodu Slovanov (ich príchod sa datuje okolo roku 512) a po ich príchode sa tu menilo aj veľa panovníkov (Avarska ríša, Samova ríša, Nitrianske kniežatstvo, Veľkomoravská ríša, Uhorské kráľovstvo a pod.). Administratívne od 13. storočia až do r. 1848 patrila väčšia časť územia okresu do Nitrianskej stolice, potom nazývanej Hornonitrianska župa a od roku 1867 do r. 1922 sa zaraďovalo toto územie do Nitrianskej župy, iba niekoľko obcí na juh od rieky Myjava patrilo k Bratislavskej župe. V r. 1923 prišlo k zmene a administratívne sa vytvoril okres Senica, ktorý ale už patrila pod Bratislavskú župu. V porovnaní so súčasným územím okresu mu chýbali obce, ktoré boli už spomínané, teda južne od rieky Myjava a obec Kúty, ale na severe mu boli zaradené dve obce, ktoré dnes nepatria do tohto okresu. Takto to pretrvalo až do r. 1949. V tomto roku boli priradené k okresu 4 juhozápadné obce a 2 obce na severe boli pridané k susednému okresu Myjava. Ďalšie administratívne zmeny nastali v roku 1960, ktoré trvali do roku 1996, kedy bol Senický okres rozšírený a patrila do neho celý okres Skalica, Myjava a sever okresu Malacky a okres patrila do Západoslovenského kraja. Po roku 1996 získal okres Senica dnešnú podobu a patrí k Trnavskému kraju. V okrese Senica je 31 obcí, z toho 2 mestá: okresné mesto Senica a Šaštín- Stráže. Okresné mesto Senica sa nachádza na

severovýchode okresu, na severnom okraji Záhorskej nížiny s priemernou nadmorskou výškou 208 m n. m., 77 km severozápadne od hlavného mesta - Bratislava.

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obcí je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdelenia.

Rozvojový potenciál tvorí jej územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systematizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Keďže jednotlivé podsystémy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom.

3.1.4 Zvláštnosti daného územia a jeho komparatívne výhody oproti ostatným územiám

Špecifikom územia mikroregiónu je rôznorodosť jeho vidieckej oblasti. Jeho poloha je výhodná z hľadiska dostupnosti a možnosti regionálneho rozvoja. Prírodné prostredie a zaujímavosti sú základným predpokladom na priláhanie návštevníkov do územia a rozvoj vidieckeho CR. Kvalitná poľnohospodárska pôda na pestovanie ovocia, zeleniny predurčuje územie k rozvoju tradičných poľnohospodárskych činností. Rozvíjajúcim segmentom na danom území je cykloturistika, aj napriek horšiemu terénu a chýbajúcim cyklotrasám.

Obrázok 3.2: Kúpele Smrdáky

(Zdroj: internet)

Medzi komparatívne výhody územia patria najmä:

- prírodné bohatstvo (NPR Červený rybník a Zelenka, CHKO Záhorie, Biele Karpaty, Malé Karpaty, Geotermálne a liečivé pramene v Smrdákoch s vysokým obsahom sírovodíka, čo ho zaraďuje medzi najkoncentrovanejšie sírne vody v Európe);
- bohaté kultúrne dedičstvo (Kostol sv. Štefana kráľa Kuklov, Kostol sv. Juraja v Borskom Svätom Jure, Kaplnka svätej Anny v Senici, Rímskokatolícky farský kostol Panny Márie v Senici, Neskorobarokový kaštieľ v Senici, Kostol Sv. Augustína v Šajdíkových Humenciach, Zvonica s drevenou striedškou v Šajdíkových Humenciach, Bazilika Sedembolestnej Panny Márie Šaštín-Stráže, kamenná socha sv. Floriána v Rohove, súsošie sv. Cyrila a sv. Metoda v Kútoch, majerská stodola - posledná čiastočne zachovaná stavba kútskeho majera z doby panovania Márie Terézie, R.k. kostol sv. Jána Krstiteľa v Moravskom sv. Jáne, Rímsko-katolícky kostol Narodenia Panny Márie v Sekuliach, Rímsko-katolícky kostol zasvätený p. Márie Ružencovej v Bílkových Humenciach, kaplnka sv. Urbana v Koválove);

Obrázok 3.3: Rímskokatolícky farský kostol Panny Márie v Senici (vľavo), Bazilika Panny Márie Sedembolestnej (vpravo)

(Zdroj: internet)

Obrázok 3.4: Kaštieľ, Moravský Svätý Ján (vľavo), Rímsko-katolícky barokový kostol sv. Vavrinca (vpravo)

(Zdroj: internet)

- história územia, ktorú prezentujú známe osobnosti, zvyky, tradície a podujatia regionálneho a nadregionálneho významu (básnik Ján Hollý, Ján Mocko - Evanjelický kňaz, cirkevný a literárny historik, zakladateľ spolku Transcius, prvý slovenský

hymnológ, Markovič Imrich – kňaz zo Sekúl, Krojové oslavy v obci Rovensko, Letné a jesenné hody viazané na výročie vysviacky kostola a na sviatok sv. Martina, Fašiangy - fašiangové sprievody, hodové zábavy vo všetkých obciach, púte Šaštín-Stráže, folklórne podujatia Šaštín-Stráže, Vínná cesta);

Obrázok 3.5: Krojové oslavy v obci Rovensko (Búranskí šablári v Rovensku)

(Zdroj: internetová stránka obce)

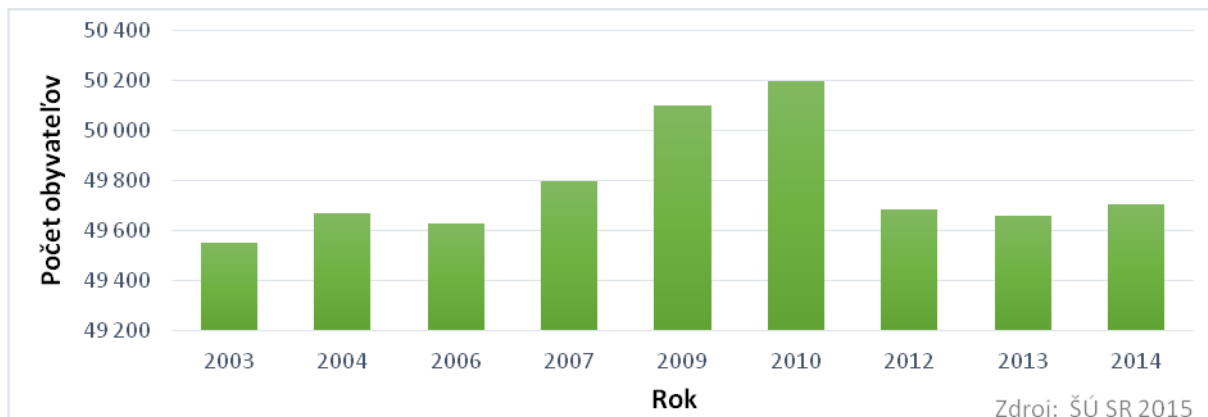
3.1.5 Demografická situácia

Priebeh demografického vývoja znázornený v grafe 3.1 vykazuje stagnáciu počtu obyvateľov za celé sledované obdobie rokov 2003 - 2014. Rozdiel v počte obyvateľov celej MAS Záhorie, o.z. predstavuje navýšenie počtu obyvateľov ku koncu roka 2014 oproti koncu roka 2003 o 154, čo činí nárast iba o 0,3%. V sledovanom období dochádzalo najskôr k miernemu rastu (lokálne maximum v roku 2010), ktorý vystriedal následný pokles a súčasná stagnácia počtu obyvateľov okolo cca 49 700.

Zásadným faktorom, ktorý má vplyv na počet obyvateľov, je úbytok počtu obyvateľov v okresnom meste Senica, kde došlo v sledovanom období k poklesu o 3,4% (absolútne o 709 obyvateľov). Mierny pokles počtu obyvateľov je zjavný aj v ďalšej väčšej obci Kúty, kde došlo k úbytku o 1,4% (v absolútnom vyjadrení o 56 obyvateľov). Okrem týchto dvoch významných sídelných útvarov došlo k poklesu už len v obci Bílkove Humence o 8,8% (v absolútnom vyjadrení o 20 obyvateľov). V ostatných 17 obciach MAS Záhorie, o.z. naopak počet obyvateľov vzrástol a to o 0,3 až 15,3%.

Z tohto trendu je zrejmé, že dochádza k pozvoľnému presunu obyvateľov mesta Senica do okolitých menších obcí. Počet obyvateľov MAS Záhorie, o.z. bez započítania mesta Senica totiž v sledovanom období vzrástol o 3% (absolútne 863 obyvateľov).

Graf 3.1: Vývoj počtu obyvateľov MAS Záhorie, o. z. za obdobie rokov 2003 - 2014

Počas sledovaného obdobia rokov 2003 až 2014 sa na území MAS Záhorie, o.z. narodilo celkom 5 819 detí a zomrelo 5 975 obyvateľov. Prirodzený úbytok tak dosahuje za celé obdobie 156 osôb. Kým však do roku 2007, keď ročný úbytok dosiahol maximum (87 obyvateľov) dochádzalo k postupnému vymieraniu, od roku 2008 došlo k postupnému obráteniu trendu. Zatiaľ čo v rokoch 2003 až 2008 zomrelo o 287 obyvateľov viac, než sa narodilo, v období rokov 2009 až 2014 sa naopak narodilo o 131 obyvateľov viac, než zomrelo. Hoci celkový trend od roku 2009 je rastúci, dochádza k medziročnému kolísaniu. Možno však konštatovať, že v posledných rokoch došlo k zvýšeniu počtu narodených detí a naopak stagnácii až miernemu poklesu zomrelých. To kladie zvýšený dôraz ako na starostlivosť o malé deti, tak aj o starnúcu postproduktívnu generáciu.

Tabuľka 3.3: Vývoj počtu obyvateľov za obce MAS Záhorie, o.z. a za MAS celkovo

Obce/ mestá MAS Záhorie, o.z.	Počet obyv. k 31.12.									2014/ 2003
	2003	2004	2006	2007	2009	2010	2012	2013	2014	
Bílkove Humence	226	217	216	216	201	203	223	213	206	-8,8%
Borský Mikuláš	3 857	3 879	3 880	3 905	3 912	3 978	3 935	3 939	3 937	2,1%
Borský Svätý Jur	1 556	1 564	1 581	1 566	1 604	1 607	1 639	1 640	1 656	6,4%
Čáry	1 252	1 251	1 242	1 246	1 243	1 238	1 276	1 273	1 290	3,0%
Častkov	594	610	598	603	623	624	622	624	606	2,0%
Dojč	1 219	1 241	1 248	1 254	1 267	1 279	1 266	1 253	1 249	2,5%
Koválov	648	656	662	677	722	732	717	709	706	9,0%
Kuklov	773	790	807	814	815	806	807	795	795	2,8%
Kúty	4 109	4 129	4 124	4 164	4 205	4 201	4 079	4 067	4 053	-1,4%

Lakšárska Nová Ves	1 030	1 025	1 075	1 085	1 080	1 068	1 072	1 072	1 077	4,6%
Moravský Svätý Ján	2 058	2 074	2 115	2 130	2 159	2 156	2 120	2 141	2 115	2,8%
Rohov	388	386	381	380	395	399	407	410	416	7,2%
Rovensko	367	369	385	393	408	419	416	418	423	15,3%
Rybky	439	441	455	454	451	448	452	452	456	3,9%
Sekule	1 619	1 633	1 642	1 661	1 698	1 736	1 712	1 712	1 738	7,4%
Senica	21 061	21 028	20 782	20 723	20 742	20 726	20 330	20 318	20 352	-3,4%
Smrdáky	620	603	613	710	728	724	697	697	695	12,1%
Šajdíkove Humence	1 110	1 115	1 100	1 096	1 094	1 095	1 106	1 115	1 113	0,3%
Šaštín-Stráže	5 007	5 039	5 055	5 061	5 099	5 101	5 142	5 136	5 140	2,7%
Štefanov	1 616	1 621	1 669	1 660	1 655	1 654	1 666	1 677	1 680	4,0%
MAS ZÁHORIE	49 549	49 671	49 630	49 798	50 101	50 194	49 684	49 661	49 703	0,3%

Zdroj: Štatistický úrad slovenskej republiky, 2015

Hlavným zdrojom prírastku obyvateľov je však sťahovanie. Počas celého obdobia sa prisťahovalo celkom 1 002 obyvateľov (z toho 646 tzv. zahraničným prisťahovaním), pričom tento trend bol najsilnejší v rokoch 2007 a 2008 (polovica tohto prírastku). Od roku 2011 je však zrejmý regresívny priebeh trendu a postupná zmena prírastku sťahovaním v úbytok. Zatiaľ čo v prvej polovici sledovaného obdobia bol celkový prírastok počtu obyvateľov MAS Záhorie, o.z. spôsobený najmä sťahovaním, v posledných rokoch sa tento trend oslabil a bol nahradený prirodzeným prírastkom obyvateľov. Celkovo však oproti rokom 2007 a 2008 dochádza k oslabeniu rastu počtu obyvateľov

Tabuľka 3.4: Zdroje zmien počtu obyvateľov MAS Záhorie, o.z.

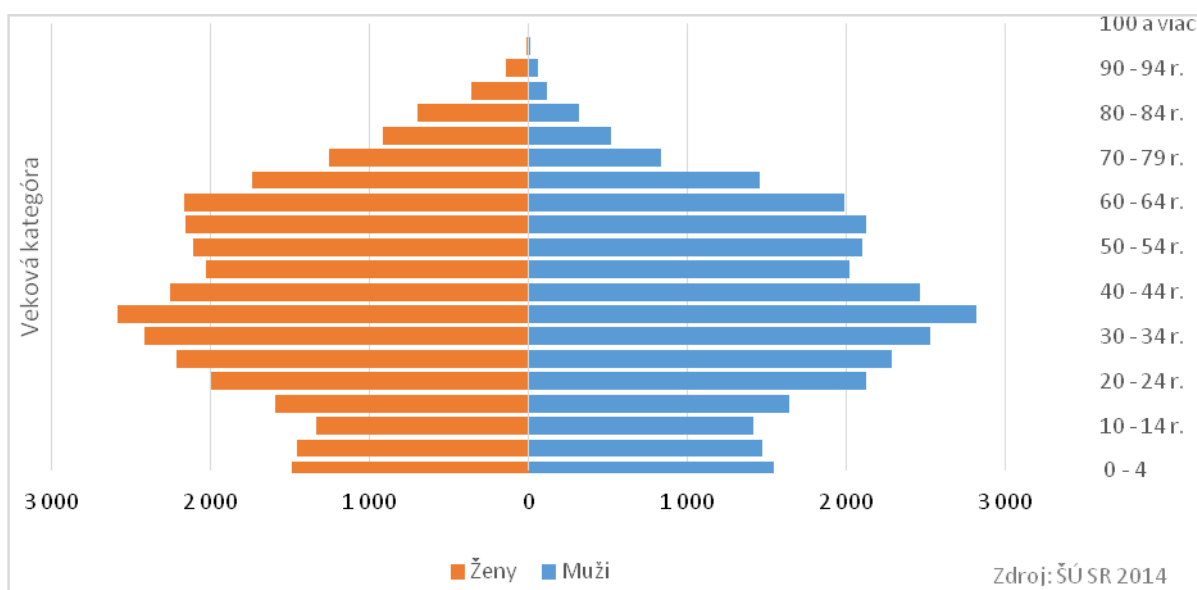
Rok	Počet narodených	Počet úmrtí	Prirodzený prírastok	Počet prisťahovaných	Počet odsťahovaných	Prírastok sťahovania	Prírastok zahr. sťah.	Celkový prírastok
2003	444	492	-48	712	686	26	17	-22
2004	473	482	-9	839	708	131	16	122
2005	451	506	-55	802	780	22	20	-33
2006	484	553	-69	809	748	61	24	-8
2007	465	552	-87	1 005	750	255	216	168
2008	474	493	-19	1 035	753	282	150	263
2009	517	504	13	683	656	27	62	40
2010	525	502	23	759	689	70	45	93
2011	495	486	9	795	709	86	24	95
2012	482	444	38	726	655	71	42	109
2013	497	508	-11	725	737	-12	17	-23
2014	512	453	59	728	745	-17	13	42
Celkom	5 819	5 975	-156	9 618	8 616	1 002	646	846

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky³

Veková štruktúra obyvateľov regiónu nie je príliš priaznivá a charakteristické je starnutie populácie podobne ako aj pre celú Slovenskú republiku. Veková pyramída za celý okres Senica vykazuje oproti ideálnemu stavu pomerne silné zastúpenie ľudí v postproduktívnom veku a tiež tesne pred ním (t.j. 55 rokov a viac). Miernym pozitívom zostáva relatívne silné zastúpenie vo vekovej kategórii do 10 rokov. Štandardným je tiež klesajúci podiel mužov v postproduktívnej skupine obyvateľov, ktorý súvisí s priemernou dĺžkou života, ktorá je u mužov kratšia.

Pri analýze klasického rozdelenia obyvateľov na predproduktívnu, produktívnu a postproduktívnu vekovú skupinu je cez dátové spresnenie na základe celoštátneho sčítania obyvateľov z roku 2011 viditeľné výrazné starnutie populácie so znižujúcim sa zastúpením predproduktívnej vekovej skupiny až pod kritickú hranicu 15% a naopak rastom postproduktívnej skupiny obyvateľstva nad 65 rokov. V rámci tohto vývoja sa plne prejavuje populačný prepád na prelome storočia, ktorý nevyrovnal ani populačný boom na prelome desaťročí. Na základe nižšie uvedenej tabuľky 3.5 a grafu 3.3 je hlavným populačným rizikom veľmi silná skupina produktívnych obyvateľov vyššieho veku, ktorá sa v priebehu cca 10 rokov presunie do postproduktívnej skupiny obyvateľov a výrazne tak d'alej zaťaží sociálny aj zdravotný systém regiónu, ktorý už v súčasnosti musí absorbovať túto neustále rastúcu skupinu obyvateľov.

Graf 3.2: Veková pyramída obyvateľov okrese Senica k 31. 12. 2014

Tabuľka 3.5: Veková štruktúra obyvateľov MAS Záhorie, o.z.⁴

³ Rozdiel v roku 2011 oproti predchádzajúcej tabuľke je spôsobený spresneným výpočtom na základe celoštátneho sčítania obyvateľov.

rok	Predprodukt.	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.
	V absolútnom vyjadrení			v %		
2003	8 642	32 372	8 535	17%	65%	17%
2004	8 390	32 545	8 736	17%	66%	18%
2005	8 093	32 542	9 003	16%	66%	18%
2006	7 831	32 542	9 257	16%	66%	19%
2007	7 604	32 690	9 504	15%	66%	19%
2008	7 375	32 919	9 767	15%	66%	20%
2009	7 282	32 783	10 036	15%	65%	20%
2010	7 253	32 575	10 366	14%	65%	21%
2011	7 174	36 573	5 828	14%	74%	12%
2012	7 123	36 520	6 041	14%	74%	12%
2013	7 143	36 206	6 312	14%	73%	13%
2014	7 161	35 958	6 584	14%	72%	13%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015

Vývoj populácie z hľadiska rozloženia mužov a žien uvedený v tabuľke 3.6 vykazuje trvalý stav s miernou prevahou žien, ktorá sa silnejšie prejavuje najmä v menších obciach. Mierne rozdiely sú však viditeľné podľa pohlavia vo vekovej štruktúre obyvateľstva. Kým v predproduktívnom a produktívnom veku je zastúpenie mužov absolútne vyššie (51,0% a 50,5%), v postproduktívnom veku dosahuje podiel žien 60,5%. Tento rozdiel opäť spôsobuje najmä dlhšia priemerná dĺžka života u žien. Z hľadiska stratégie je tak nutné sa zamerať v sociálnej oblasti na zvyšujúci sa podiel osamelo žijúcich senioriek s ohľadom na kvalitu a dostatočnosť bývania a bezpečnosť.

Tabuľka 3.6: Veková štruktúra obyvateľov MAS Záhorie, o.z. podľa pohlavia

	predprod.	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.
	absolútne			v %		
Muži	3 653	18 172	2 600	15%	74%	11%
Ženy	3 508	17 786	3 984	14%	70%	16%
Spolu	7 161	35 958	6 584	14%	72%	13%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva

Z národnostného hľadiska je územie MAS Záhorie, o.z. možné považovať za jednoznačne národnostne a etnicky homogénne. Zatiaľ čo podiel obyvateľov hlásiacich sa ku slovenskej národnosti dosahuje takmer 95%, zastúpenie ostatných národností nedosahuje jednotlivo ani 1%, pričom najsilnejšie zastúpenie má česká národnosť s podielom 0,9% (423 obyvateľov). Táto skutočnosť je zrejme ovplyvnená tým, že mikroregión susedí s Českou

⁴ V roku 2011 sa zmenila metodika výpočtu a veková skupina 60-64 bola presunutá z postproduktívnej do produktívnej skupiny obyvateľov.

republikou a väzby s územím južnej Moravy sú historické. Naopak zastúpenie maďarskej (74) a rómskej (211 obyvateľov) národnosti je oproti iným regiónom Slovenska veľmi nízke.

Najnižší podiel slovenskej národnosti je v Čároch (86,4%) a Kútoch (91,6%). V ostatných obciach a mestách regiónu je vždy podiel slovenskej národnosti najmenej 92%. Početne silná česká menšina žije v Sekuliach, Senici a Moravskom Svätom Jáne (viac ako 1%) a maďarská potom v Smrdákoch (2,3%). Celkom v 6 obciach a mestách mikroregiónu potom tvorí národnostná skupina *ostatní* aspoň 1% až 3% a celkovo v 10 obciach potom viac ako 3% (najviac v Moravskom Svätom Jáne 6,6%).

Tabuľka 3.7: Národnostné zloženie MAS Záhorie, o.z. (2011)

Národnosť	Počet	Podiel v %
Slovenská	46 723	94,4%
Maďarská	74	0,1%
Česká	423	0,9%
Rómska	211	0,4%
Ostatní	227	0,5%
Nezistené	1 837	3,7%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Vychádzajúc z výsledkov Atlasu RK ⁵ je rómska minorita prítomná v 10 obciach (Kuklov, Čáry, Štefanov, Šaštín-Stráže, Lakšárska Nová Ves, Šajdíkove Humence, Senica, Kúty, Dojč, a Borský Sv. Jur). Pomerne silná rómska menšina žije v obciach Kuklov (35,13%), Čáry (20,39%), Štefanov (17,%) a Šaštín-Stráže (12,16%).

Náboženské zloženie obyvateľstva

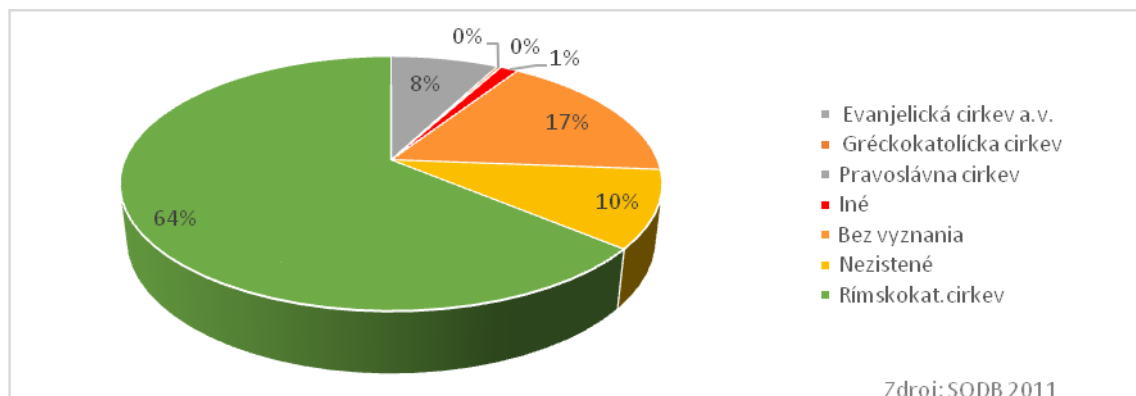
V rámci mikroregiónu výrazne prevažuje obyvateľstvo hlásiace sa k rímsko-katolíckej cirkvi (63,9%). Z ostatných cirkví sú významne zastúpení iba evanjelici (7,7%), podiel ostatných cirkví je potom zanedbateľný. 17% obyvateľov mikroregiónu sa potom nehlási k žiadnej cirkvi.

Prevažujúce rímsko-katolícke vyznanie je charakteristické pre celkom 18 obcí mikroregiónu, pričom veľmi silný podiel nad 80% vykazuje 10 obcí (najviac 90,5% v obci Štefanov). Iba v obci Častkov je prevažujúcim vyznaním evanjelické (66,6%), pričom aspoň 10% dosahuje evanjelická cirkev aj v ďalších 3 obciach mikroregiónu.

Zo všeobecných zvyklostí sa vymyká okresné mesto Senica, kde podiel katolíkov dosahuje len 41,7%, a celých 30,3% tvoria obyvatelia bez vyznania. Podiel obyvateľov bez vyznania vyšší ako 10% je potom viditeľný ešte v ďalších 3 obciach mikroregiónu.

⁵ Prieskum bol realizovaný na základe pripisovanej etnicity (ako sú vnímaní okolím), preto sa výsledný môžu líšiť od výsledkov SODB 2011, kde občania sami deklarovali svoju etnicitu.

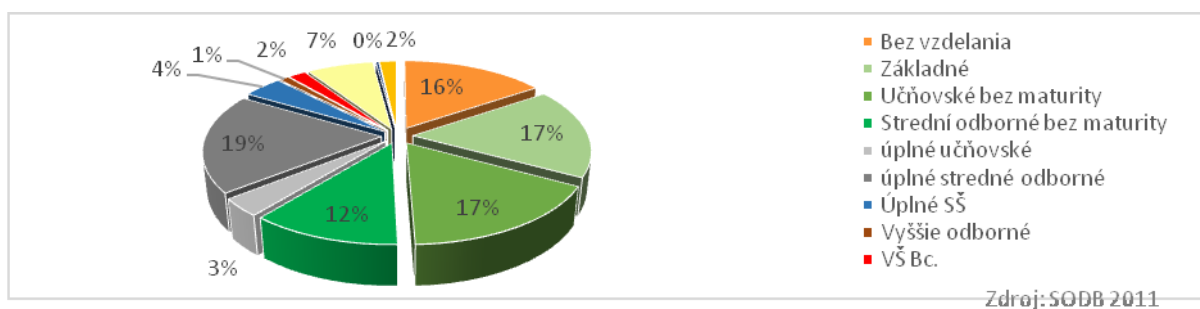
Graf 3.3: Náboženské zloženie obyvateľstva MAS Záhorie, o.z. (2011)

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Z celkového počtu 49 495 obyvateľov disponuje najviac (19,2%) úplným stredným odborným vzdelaním (s maturitou), pričom vysoký podiel si udržuje aj základné vzdelanie (17,4%) a učňovské bez maturity (16,6%) (vid' graf 3.5) (SODB 2011). Relatívne vysoký podiel majú tiež bohužiaľ obyvatelia bez vzdelania (15,5%). Naopak, podiel obyvateľov s vyšším a vysokoškolským vzdelaním dosahuje len 10,4%. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov mikroregiónu plne zodpovedá jeho charakteru a veľkosti jednotlivých sídiel (u väčších sídiel sa zvyšuje podiel obyvateľov s vyšším vzdelaním). Rozdiely medzi jednotlivými obcami a priemerom je tak daný práve touto základnou charakteristikou a prípadne tiež špecifickou výrobou vyžadujúce špecifické vzdelanie. Avšak zistené rozdiely sú marginálne a územie možno považovať z hľadiska vzdelania za homogénne.

Graf 3.4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva MAS Záhorie, o.z. (2011)

Za pomerne zaujímavé možno považovať aj údaje o počítačovej gramotnosti v obciach a mestách mikroregiónu. Pracovať s počítačovým textom dokáže cca 58% obyvateľov, s tabuľkami cca 46% obyvateľov, s elektronickou poštou 55% a s internetom 62%. Z dlhodobého trendu je zrejme zvyšovanie počítačovej gramotnosti a s tým aj potrebnosti dostupnosti kvalitného internetového pripojenia a tiež internetu ako vhodného zdroja informácií pre obyvateľov.

3.1.6 Infraštruktúra a miestne služby

Na území mikroregiónu pôsobí celkom 20 miestnych samospráv prezentovaných obecnými a mestskými úradmi. Ide o obce a mestá Bílkove Humence, Borský Mikuláš, Borský Svätý Jur, Čáry, Častkov, Dojč, Koválov, Kuklov, Kúty, Lakšárska Nová Ves, Moravský Svätý Ján, Rohov, Rovensko, Rybky, Sekule, Senica, Smrdáky, Šajdíkove Humence, Šaštín-Stráže a Štefanov. Vo väčšine obcí a miest pôsobí tiež matričný úrad, mesto Senica je okresným mestom s príslušným rozsahom právomocí a Okresným úradom.

Sociálna infraštruktúra

V rámci mikroregiónu sa celkom v 7 obciach nachádza 484 miest v domovoch dôchodcov (z toho 308 miest v Senici). Na jedno miesto v domovoch dôchodcov tak pripadá 102 umiestnených obyvateľov mikroregiónu. V predmetnom území tiež pôsobia dva domy pre zdravotne postihnutých s celkovou kapacitou 130 osôb (30 osôb v Senici a 100 v Moravskom Svätom Jáne). Ďalší dom sociálnych služieb s kapacitou 120 osôb pre deti a dospelých sa nachádza v obci Rohov. Celkom 6 obcí a miest v mikroregióne disponuje celkom 347 sociálnymi bytmi (okrem mesta Senica). Jeden sociálny byt tak pripadá na 84,3 obyvateľov mikroregiónu, čo je nevyhovujúca situácia.

S ohľadom na predpokladaný demografický vývoj bude potrebné do roku 2020 navýšiť počet miest v domovoch dôchodcov (najmenej o cca 20%) a počet sociálnych bytov (najmenej o tretinu), pričom ako vhodné riešenie sa javí rozšírenie existujúcich kapacít ako aj vytvorenie nových s tým, že vzhľadom na sídelnú štruktúru by malo ísť skôr o menšie lokálne zariadenia v jednotlivých väčších obciach a mestách.

Dopravná infraštruktúra

Hlavnú cestnú infraštruktúru mikroregiónu tvoria cesty I. a II. triedy. Mikroregiónom v severojužnej osi prechádza diaľnica D2 spájajúca Bratislavu s Českou republikou. Chrbticovou cestnou komunikáciou sú cesty číslo 2 prepájajúce Moravský Svätý Ján s Kútmi, cesta 500 napojená v Kútoch na cestu číslo 2 a spájajúca západnú časť mikroregiónu so Šaštínom a Senicou, cesta 590 prechádzajúca severojužne stredom mikroregiónu a potom tiež cesta číslo 51 pretínajúca mikroregión v jeho východnej časti v severojužnej osi. Sieť hlavných ciest je ďalej doplnená miestnymi komunikáciami, ktoré napájajú najmä menšie sídelné útvary.

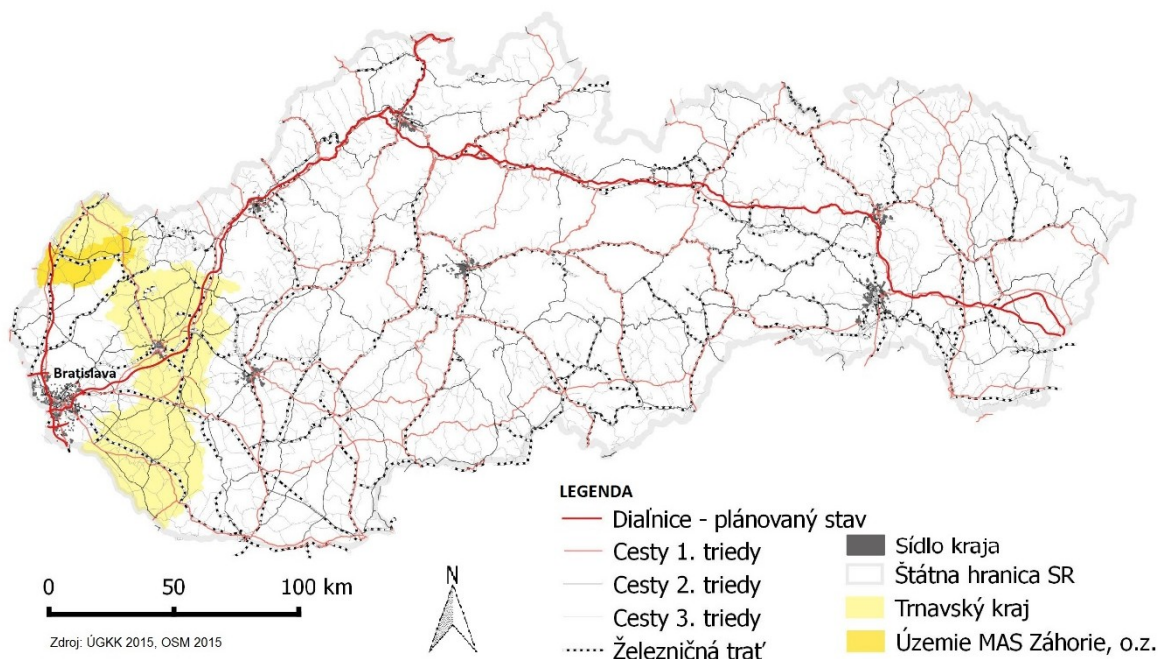
Z hľadiska železničnej dopravy, súbežne s diaľnicou D2 prechádza mikroregiónom európsky tranzitný koridor smerujúci z Maďarska a Bratislavy do Českej republiky. Stanica Kúty je tak stanicou, kde zastavujú všetky typy vlakov, vrátane diaľkových medzinárodných

spojov. V rámci regionálnej dopravy obsluhuje táto trať tiež obce Sekule a Moravský Svätý Ján. V osi západ - východ je mikroregión riešený regionálnou traťou 116, ktorá spája Kúty, Kuklov, Šaštín, Borský Mikuláš, Šajdíkové Humence a Senicu s krajským mestom Trnava. Územie je obsluhované predovšetkým autobusovou dopravou, avšak jej intenzita je nízka a nedostatočná. Chrbticovú dopravu v osi východ - západ zaisťuje regionálna železničná trať s cca 10 pásmi osobných vlakov.

Pre mikroregión je tiež dôležité blízke napojenie na cezhraničné regióny v Rakúsku (Moravský Sv. Ján - Hohenau) a Českej republike (Kúty - Břeclav).

Mikroregiónom tiež prechádza niekoľko regionálnych a nadregionálnych cyklotrás. Ide najmä o cyklotrasu 004 prechádzajúcu od hraníc s Českou republikou cez západnú hranicu CHKO Záhorie a ďalej kopírujúcu náučný chodník nivou rieky Morava a ďalej pokračujúcu na juh. Ďalej je tu cyklotrasa 5001 napájajúca sa v Moravskom Svätom Jáne na cyklotrasu 004 a pokračujúca cez Sekule, Borský Svätý Jur a Kúty severným smerom k hranici s ČR, cyklotrasa 024 smerujúca z juhu od obce Závod, pretínajúca mikroregión medzi obcami Borský Svätý Jur, Kuklov, Šaštín a pokračujúca severným smerom do Holíča, cyklotrasa 8024 prepájajúca Šaštín a juh mikroregiónu v trase NCH Gazárka - chata Lásek, alebo cyklotrasa 5201 prepájajúca Šaštín a východ mikroregiónu - Borský Mikuláš, Bílkové Humence a Lakšársku Novú Ves, resp. cyklotrasa 2003 z Malaciek cez Lakšársku Novú Ves, Borský Mikuláš do Senice.

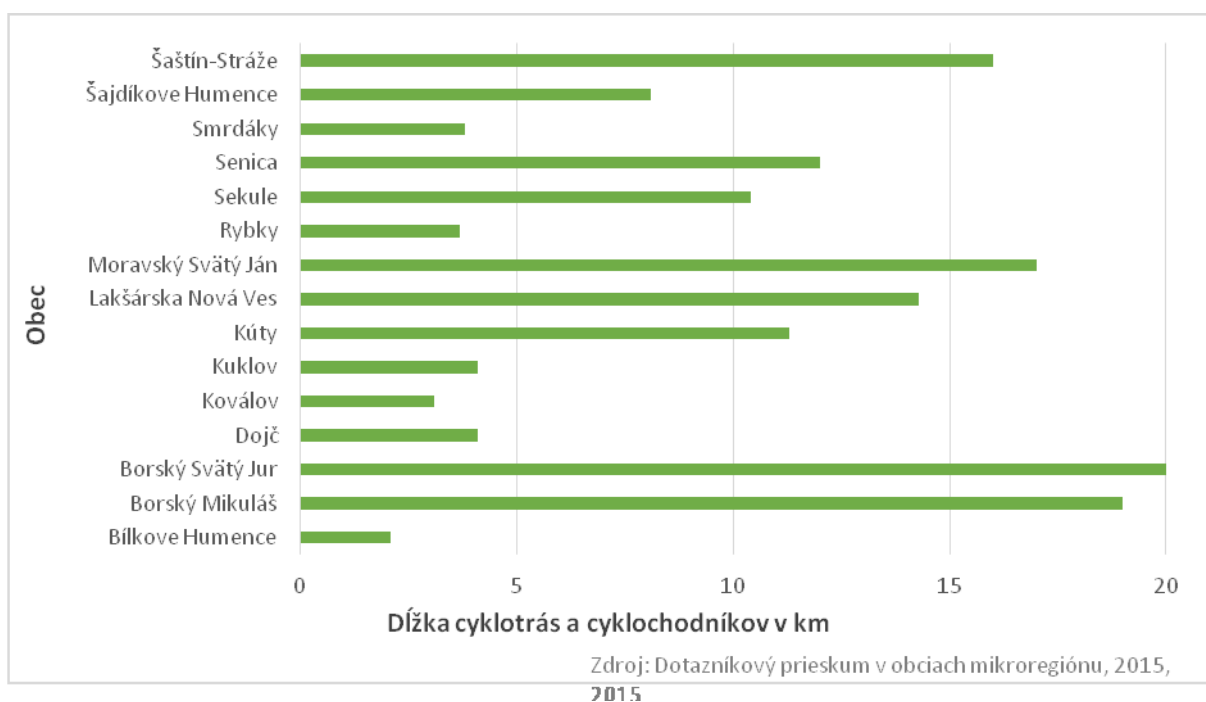
Obrázok 3.6: Dopravná infraštruktúra na území MAS Záhorie, o. z.

V celom mikroregióne je podľa údajov z jednotlivých obcí a miest celkom 149 km cyklochodníkov a cyklotrás (prevažne cyklochodníkov). Na jednu obec mikroregiónu tak pripadá cca 7,5 km dĺžky cyklotrás/chodníkov, čo je vzhľadom k veľkosti katastrálnych území a možnosti rozvoja cykloturistiky pomernej nízke číslo.

Mikroregión je pretkaný sieťou cyklotrás, ktoré prechádzajú väčšinou obcí a miest, avšak ich stav nie je vyhovujúci, pretože väčšinou kopírujú cestnú sieť a nemajú vlastné teleso (teda nejde o cyklotrasy). Význam cyklotrás je však pre mikroregión zásadný najmä s ohľadom na cestovný ruch a možnosti využitia na rekreačnú cykloturistiku, teda budovanie kvalitných cyklotrás s vlastným telesom bude kľúčovým faktorom pre rozvoj cestovného ruchu v mikroregióne. Dôraz na budovanie plynulej siete cyklochodníkov vychádza aj z potreby dennej dochádzky do zamestnania/škôl, ktorú súčasný stav neumožňuje v priaznivom rozsahu. Hlavným dôvodom je jednak plynulosť a nadväznosť chodníkov, ale aj zhoršujúca sa kvalita ich povrchov, značenie či vybavenosť. Chýbajú napríklad doplnkové zariadenia, ktoré by umožnili bezpečné odkladanie bicyklov v školách a na pracoviskách. Konkrétne sa jedná o stojany, kryté stojiská pre bicykle, odpočívadlá a pod. Uvedené skutočnosti pôsobia ako významný demotivačný faktor pri využívaní tejto ekologickej formy dopravy v rámci každodennej dochádzky.

Graf 3.5: Dĺžka cyklotrás/chodníkov na území obcí a miest MAS Záhorie, o. z.

Technická infraštruktúra

Plynovod, vodovod, kanalizácia a ČOV

Plynofikácia oblasti je veľmi vysoká a územie možno z pohľadu pokrytia dodávkou plynu považovať za dostatočne obslužené. Z celkového počtu 20 obcí a miest tvoriacich MAS Záhorie, o.z. nedisponujú vodovodom iba 3 obce (Častkov, Rohov a Rybky). Výrazne horšia je situácia vo vybavenosti kanalizačnou sieťou, kde plnohodnotnou kanalizáciou disponuje iba 10 obcí a miest a v ďalších dvoch obciach je zavedená kanalizácia na časti územia. Vo zvyšných 8 obciach potom nie je žiadna kanalizácia. ČOV je vybavených celkom 8 obcí a miest.

Likvidácia odpadu a obnoviteľné zdroje energie⁶

V rámci mikroregiónu boli zistené 3 kompostárne v obciach Borský Mikuláš a Štefanova v meste Senica. Vo väčšine obcí a miest sa realizuje zber separovaného odpadu. Bohužiaľ však neexistuje komplexná štatistika za celý mikroregión. V prípade 8 obcí a miest mikroregiónu, ktoré sledujú objem separovaného odpadu bolo v roku vyseparovaného viac ako 60 ton papiera a takmer 50 ton plastov, čo činí 5,5 kilogramu papiera a 4,1 kg plastu na 1 obyvateľa. V rámci týchto štatistík však nie sú zastúpené najmä väčšie sídelné útvary (Kúty, Senica). Naopak veľmi nízke je zastúpenie v rámci využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE). Komplexný prehľad o využívaní OZE v celom mikroregióne neexistuje. Ako príklad možno uviesť využitie fotovoltaiky v obci Rohov a vodnej energie v obci Šajdíkove Humence. V rámci mikroregiónu je evidovaných celkom 14 väčších čiernych skládok⁷ a presne neurčený počet miestnych malých čiernych skládok, čo možno považovať za ekologický problém, zároveň faktor, ktorý znižuje atraktivitu prostredia. Riešenie problému by mohlo prispieť nielen k zlepšeniu životného prostredia, ale aj atraktivity prostredia.

Brownfieldy na území MAS

V celom mikroregióne sa nachádza takmer 30 voľných (opustených či zanedbaných) objektov, tzv. brownfieldov, ktoré sú vo vlastníctve obcí, alebo môžu byť obcami bez vysokých nákladov získané. Tieto objekty je následne možné na základe rozvojových plánov obcí a miest a v súlade so stratégiou mikroregiónu využiť (pre podnikateľské aktivity, cestovný ruch či sociálne služby). V tomto prípade však nie sú zahrnuté voľné (neobývané) objekty rodinných domov (pozri vyššie), ktoré nie je možné považovať pre tieto účely za vhodné.

Prehľad brownfieldov v mikroregióne MAS Záhorie, o.z

⁶ Neúplné podklady

⁷ Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z

- 5 objektov - maštali (bývalé kravíny a objekty pre chov hovädzieho dobytku a ošípaných v obci Borský Mikuláš,
- Objekt bývalých poľnohospodárskych podnikov Čáry, Častkov, Lakšárska Nová Ves, Rovensko, Koválov, Šaštín – Stráže, Rohov, Smrdáky, Rybky,
- Areál bývalých bavlnárskych závodov v Kútoch,
- Priemyselné objekty v meste Šaštín-Stráže,
- Budova bývalého daňového úradu v meste Šaštín-Stráže.

Brownfieldami, ktoré je možné využiť pre rozvojové programy mikroregiónu disponujú približne $\frac{3}{4}$ obcí a miest MAS Záhorie, o.z..

Stav spracovania a realizácia strategických dokumentov v obciach MAS Záhorie, o.z.

Miera vysporiadania vlastníckych vzťahov - Registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) je v regióne pomerne vysoký. Celkom 10 obcí a miest má ROEP spracovaný a v ďalších 3 obciach sa spracováva.

Z hľadiska územnoplánovacej dokumentácie je schválenou UPD pokrytie 10 obcí a miest (prevažne väčšie sídelné útvary) a Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja má aktuálne platný a spracovaný 12 obcí a miest, pričom v ďalších sa spracováva, alebo bol spracovaný aspoň na obdobie 2007 až 2013 . Len v obci Rohov PHSR spracovaný nie je, nebol a ani sa nespracováva. Stav spracovania UPD a PHSR možno považovať za skôr uspokojivý.

Tabuľka 3.8: Stav spracovania a realizácia strategických dokumentov v obciach MAS Záhorie, o.z.

Obec/ Stav spracovania strategického dokumentu	ROEP	UPD	PHSR
Bílkove Humence	áno	nie je	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2008-2013)
Borský Mikuláš	áno	Áno	vypracovaný na r. 2015 - 2020
Borský Svätý Jur	áno	Áno	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)
Čáry	áno	nie je	vypracovaný na r.2014-2020
Častkov	ukončená 1.etapa	Áno	vypracovaný na r.2014-2020
Dojč	dokončuje sa	Áno	vypracovaný na r.2014-2020
Koválov	áno	Áno	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)
Kuklov	áno	nie je	vypracovaný na r.2014-2020
Kúty	áno	Áno	vypracovaný na r.2015-2020

Obec/ Stav spracovania strategického dokumentu	ROEP	UPD	PHSR
Lakšárska Nová Ves	áno	Áno	vypracovaný na r.2015-2020
Moravský Svätý Ján	áno	Áno	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)
Rohov	nie je	nie je	nie je (Výročná správa 2014)
Rovensko	áno	nie je	vypracovaný na r.2007-2020
Rybky	nie je	nie je	vypracovaný na r.2007-2020
Sekule	nie je	nie je	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)
Senica	nie je	nie je	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)
Smrdáky	rozpracovaná	Áno	vypracovaný na r.2014-2020
Šajdíkove Humence	nie je	Áno	vypracovaný na r.2015-2020
Šaštín-Stráže	áno	Áno	vypracovaný na r.2010-2019
Štefanov	nie je	nie je	v štádiu spracovania nové PHSR (spracované na r.2007-2013)

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z., 2015

3.1.7 Kultúrne a historické zdroje

V rámci mikroregiónu funguje dostatočná sieť základnej vybavenosti v oblasti kultúrnej infraštruktúry (kultúrne domy, knižnice, obecné múzeá, priestory pre voľnočasové aktivity). Vo väčšine obcí sa nachádza futbalové ihrisko a vo väčších obciach sú pri základných školách aj telocvične. Celková vybavenosť kultúrou a voľnočasovou infraštruktúrou je uspokojujúca.

V rámci mikroregiónu a najmä v jednotlivých obciach sa organizuje celý rad lokálnych kultúrnych, športových a spoločenských podujatí. Táto aktivita však nie je rovnomerne rozložená medzi všetky obce, pričom medzi najaktívnejšie obce v tomto smere patrí najmä Borský Mikuláš, Borský Svätý Jur, Dojč a Lakšárska Nová Ves.

Medzi najčastejšie kultúrne a spoločenské akcie patria fašiangové a májové slávnosti a tradičné púte, ktoré sa konajú vo väčšine obcí a miest. Pomerne silné zastúpenie majú aj hasičské súťaže a lokálne kultúrne podujatia spojené s udrzaním lokálnych kultúrnych (folklórnych) tradícií. Prostredníctvom udržiavania folklórnych tradícií zaisťujú obce väzbu svojich obyvateľov na históriu obci a mikroregiónu. Okrem vyššie uvedených akcií viac menej každá obec realizuje pre svojich občanov tradičné aktivity v podobe futbalových turnajov, osláv Dňa detí či dôchodcov.

Medzi akcie, ktoré svojou významnosťou presahujú územie obce, či dokonca niekoľkých obcí patria najmä Medzinárodné chodecké preteky Záhorácka 20 v Borskom Mikuláši, Vinobranie v Smrdákoch a Kultúrne Slávnosti Mikroregiónu Šaštínsko v Šaštíne. Nasledujúca tabuľka 3.9 prehľadne sumarizuje organizované kultúrne, spoločenské a športové aktivity v obciach mikroregiónu.

Tabuľka 3.9: Súhrnný prehľad významných kultúrnych, spoločenských a športových aktivít realizovaný v obciach mikroregiónu

Bílkove Humence	• Fašiangové slávnosti • Stavanie mája • Hodové slávnosti
Borský Mikuláš	• Fašiangy • Májové slávnosti • Medzinárodné chodecké preteky Záhorácka 20 • Dožinkové slávnosti
Borský Svätý Jur	• Športové podujatia (futbalový turnaj dorastencov, nedeľné futbalové zápasy, stolnotenisový turnaj), • Kultúrno-spoločenské podujatia (oslavy MDD, Detský karneval, oslavy Dňa Matiek, Posedenie s dôchodcami v rámci Október - mesiac úcty k starším, hodové zábavy, Annabál, tradične poľovnícke zábavy, vianočné koncerty, posedenie pri burčiaku), • Tradície (hodové slávnosti, tradičný Mikuláš na Tomkoch) • Súťaže (súťaž o najkrajšiu tekvicu)
Čáry	• Fašiangové slávnosti • Stavanie mája • Hodové slávnosti
Častkov	• Fašiangy, • Karneval pre deti a dospelých, • Stavanie mája, • Kroje a výšivky, zaťahovanie reťaze pri svadbách, • Hodová zábava
Dojč	• Slávnosti sv. Huberta, princípy lovu a prijímania nových členov, starostlivosť o zver; • Fašiangy a pochovávanie Basy, • Historické výstrelky – udalosti 2.sv.v. • Obnova dojčanského kroja, krojovaný ples, besedy, exkurzie a výchova k vlastenectvu; • Historické vozidlá – motorové aj bezmotorové; Tradície retro 1. Mája a 17. novembra • Vianočné trhy, polnočný punč • Obecný ples
Koválov	• Hasičské súťaže, • Regionálne a miestne výstavy vín
Kuklov	• Starostlivosť o životné prostredie • Zachovávanie a udržiavanie zvykov ľudových tradícií
Kúty	• FK TJ • DHZ
Lakšárska Nová	• Fašiangy, veľkonočné tradície, stavanie máje,

Ves	• Záhradné výstavy, • Hasičské súťaže, • Futbalové turnaje, volejbalové turnaje, strelecké preteky, • Stretnutia rodákov, • Prázdninové hry detí LNV-Rabensburg- Moravská N. Ves • Vianočné trhy s príchodom Mikuláša, • Posedenie s dôchodcami, • Príležitostné oslavy a výročia
Moravský Svätý Ján	• Dedičstvo starých mám • Folklór Zachovanie kresťanstva
Rohov	• fašiangová slávnosť, • deň matiek, • deň dôchodcov, • májová veselica, • pinpongový turnaj,
Rovensko	• Amatérske divadlo,
Smrdáky	• Vinobranie,
Šajdíkové Humence	• 1. máj, MDŽ, • Deň matiek,
Sekule	• Fašiangy, veľkonočné tradície, stavenie máje, • Vianočné trhy s príchodom Mikuláša, • Sekulské remeselnícke dvory, • Prehliadka ženských folklórnych súborov,
Šaštín-Stráže	• Fašiangy, • Tradičné púte, • Kultúrne Slávnosti Mikroregiónu Šaštínsko.

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o. z., 2015

V mikroregióne tiež pôsobí veľké množstvo záujmových spoločenských organizácií (viac ako 100), ktoré vyvíjajú bohatú vlastnú činnosť a podieľajú sa aj na realizácii verejných spoločenských akcií. Ide najmä o športové, folklórne a kultúrne organizácie. Najčastejšie zastúpenie majú športové (najmä futbalové) kluby a telovýchovné jednoty, zbory dobrovoľných hasičov, kluby detí a dôchodcov, poľovnícke spolky a miestne hudobné spolky, zbory a skupiny. Základný prehľad týchto organizácií, ktoré vytvárajú predpoklady pre bohatý kultúrny, spoločenský a športový život v mikroregióne je uvedený v nasledujúcej tabuľke 3.10.

Tabuľka 3.10: Organizácie pôsobiace na území MAS Záhorie, o.z.

Bílkove Humence	• Klub dôchodcov, • Futbalový klub,
Borský Mikuláš	• Obecný kultúrny spolok SLZA, • Detský folklórny súbor Studnička, • Dychová hudba Búranka, • Big Band Storm, • Mládežnícka kapela HIC,

	• Búranské ochotnícke divadlo, • Miestny klub Slovenský Orol Borský Mikuláš, • Jednota dôchodcov, • Spevácky zbor JDS Spievanky, • Chránový zbor Siloe, • Poľovnícke združenie Borský Mikuláš, • Poľovnícke združenie Borský Peter, • Dobrovoľný hasičský zbor, • TJ Sokol Borsky Mikuláš, • Rally club Borský Mikuláš • Miestny športový klub Borský Mikuláš • MO SZ záhradkárov • MO SZ včelárov • TJ Junior club • Únia žien MO
Borský Svätý Jur	• Jednota dôchodcov Slovenska, • Poľovné združenie, • Miestna organizácia Slovenského červeného kríža, • DHZ, • DFS Juránek, • Futbalový klub, • Atletický klub pri ZŠ s MŠ, • Urbár, kúria, inškripcia, • Stolnotenisový klub, • Klub mladých , • Stolnotenisový klub,
Čáry	• Poľovnícke združenie Čáry, • ŠK Baník Čáry, • Základná organizácia jednoty dôchodcov, • Urbárske spol. vlastn. pozem,
Častkov	• DHZ Častkov, • ÚNIA žien Slovenska Častkov, • OZ Kvietok pri Základnej škole, • Futbalový klub Častkov, • Športový klub Častkov, • Poľovnícke združenie Havran Častkov,
Dojč	• Poľovné združenie, • Matica slovenská, • 1. Záhorácky retroklub, retroskupina • TJ Družstevník Dojč, D • HZ Dojč, • Jednota dôchodcov, • Slovenský zväz záhradkárov
Koválov	• Dobrovoľný hasičský zbor, • Slovenský zväz záhradkárov, • Poľovné združenie, • Urbárska spoločnosť,
Kuklov	• Poľovnícka spoločnosť Kuklov, • Kultúrny spolok Kuklovjané (folklórne skupiny),

Kúty	• Dobrovoľný hasičský zbor, • Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Kúty • MOSČK, • PD, • Futbalový klub TJ Kúty,
Lakšárska Nová Ves	• Spoločenské organizácie – TJ, PZ, DHZ, JDS, MS, SZZ, • Slniečka – detský spevácky zbor, • Krúžky pri ZŠ,
Moravský Svätý Ján	• OZ 90871, • OZ Fjertúšek, • Farnosť,
Rohov	• O.z Promethea, • O.z. OŠK Rohov, • O.z. Rohovačik
Rovensko	• Divadlo XY, • Únia žien, • Futbalový klub,
Rybky	• FC Družstevník, • Oz zadaných mužov a žien, • ochotnícke divadlá pre deti a dospelých
Sekule	• Klub dôchodcov, • Klub mládeže, • Spevácky súbor Sekula, • Detský sekulánek, • Jazdecký klub
Senica	• Záujmové skupiny – Záhorácke divadlo, Cantilena, Klub priateľov heligónky, • Hudobné skupiny Aplaus, Ozvena, Oáza, dychová hudba Seničanka, fotoklub Retina, • Klub neprofesionálnych výtvarníkov, • Tanečné skupiny Scream, Sonny
Smrdáky	• Vinná cesta Záhorie- združenie vinohradníkov v obci
Šajdíkové Humence	• TJ, DHZ, SČK-ZO, SZCH-ZO.
Šaštín-Stráže	• Rybársky zväz, • Jednota Dôchodcov, • Športové kluby, • Poľovné združenie,
Štefanov	• Športový klub,

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z., 2015

Územie MAS Záhorie, o.z. sa tiež vyznačuje bohatým nemotným kultúrnym dedičstvom najmä v oblasti sakrálnych stavieb, ktoré sumarizuje nasledujúca tabuľka 3.11.

Tabuľka 3.11: Súhrnný prehľad kultúrneho dedičstva v obciach MAS Záhorie, o.z.

Bílkove Humence	Rímskokatolícky kostol z roku 1898, pamätník padlým v I. a II. Svetovej vojne.
Borský Mikuláš	pútnické miesto Kaplnka Sv. Márie Magdalény, Barokový kostol v Borskom Petri, Barokovo-klasicistický kostol v Borskom Mikuláši; Slamený domček – ľudová architektúra z 19. storočia, rodný dom Jána Hollého z druhej polovice 18. storočia,

	pamätná tabuľa Jána Hollého z r. 1785, pomník Jána Hollého – bronzová socha v nadživotnej veľkosti, kaplnka sv. Márie Magdalény - najvyšší vrchu Borskej nížiny 291 m n.m., kostol sv. Petra a Pavla z 12. – 13. storočia- barokový kostol na gotickom jadre, kostol sv. Mikuláša- barokovoklasicistický kostol z r. 1636, Ságelská studnička- sírny minerálny prameň, nad ktorým je postavená kaplnka zasvätená sv. Jánovi Nepomuckému, obľúbené vychádzkové miesto Jána Hollého.
Borský Svätý Jur	Kríž – situovaný na začiatku obce, Kostol sv. Juraja – rímsko-katolícky kostol, kaplnka sv. Urbana vo viniciach, kaplnka rodiny Gútovcov, kaplnka rodiny Černej a Morový pamätník - na cintoríne, kaplnka Panny Márie Lurdskej, kaplnka sv. Jána Nepomuckého, kaplnka sv. Vendelína, socha sv. Floriána, kaplnka Panny Márie Lurdskej v osade Tomky, kaplnka Najsvätejšieho srdca Ježišovho v osade Húšky, Božia muka, Súsošie Piety z r. 1715, Súsošie sv. Trojice, Kaštieľ rodiny baróna J. Černého z r. 1844 - objekty zapísané na Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR
Čáry	Kostol sv. Martina postavený v r. 1640-1653, rodný dom Martina Kollára - chránená pamiatka, Mandelíkov mlyn.
Častkov	Historické pamiatky: Evanjelický kostol z rokov 1876 - 77.
Dojč	Kríž sv. Cyrila a Metoda, Kríž s erbom pri kostole, Kríž pri Theberyho mlyne, Kríž s pietou, Drevený kríž pri Otrubnici, Kríž z r. 1902, socha sv. Floriánka v Hoštákoch, socha sv. Vendelína na Kolónii.
Koválov	Kostol sv. Ondreja, Kaplnka sv. Anny z roku 1574, Kaplnka Panny Márie - ide o kultúrne pamiatky, ktoré sú zapísané v Súpise pamiatkovo chránených objektov na Slovensku
Kuklov	Kostol sv. Štefana kráľa, renesančné a barokové náhrobníky na cintoríne,
Kúty	Súsošie sv. Cyrila a sv. Metoda, socha sv. Vendelína z r. 1910, rímskokatolícky kostol sv. Jozefa, pomník Dr. Andreja Radlinského, pomník padlých vojakov v 1. sv. vojne, kútska fara, zvonica postavená v r. 1826, socha sv. Floriána, socha sv. Jána Nepomuckého, socha sv. Trojice, kaplnka sv. Anny, súsošie Panna Mária a sv. Ján.
Lakšárska Nová Ves	Rímsko-katolícky barokový kostol sv. Vavrinca, baroková kaplnka sv. Šimona a Júdu, baroková zvonica, kostol narodenia Panny Márie
Moravský Svätý Ján	Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa, Kaštieľ, Socha sv. Jána Nepomuckého a sv. Floriána , Kaplnka habánska, Kaplnka Panny Márie Sedembolestnej, Pomník padlým v 1. svetovej vojne,
Rohov	Kaštieľ - klasicistická stavba postavená v prvej štvrtine 19. storočia, Katolícky kostol - renesančná stavba, Prícestná socha - kamenná socha sv. Floriána, Mariánsky stĺp, Kaplnka.
Rovensko	Kaplnka z pol. 19. storočia.
Rybky	Obec nemá kultúrne pamiatky ani historické objekty.
Sekule	Rímskokatolícky kostol neogotický z roku 1878
Senica	Rímskokatolícky farský kostol Panny Márie, gotická Kaplnka svätej Anny.
Smrdáky	Kúpeľný dom, Kúpeľný park, Rímskokatolícky kostol sv. Martina Tourského, Kaplnka

	sv. Jána Nepomuckého, Socha sv. Trojice, Prícestná socha sv. Vendelína
Šajdíkové Humence	kostol sv. Augustína, drevený kríž s plastikou ukrižovaného Ježiša, zvonica s drevenou strieškou, busta Petra Jilemnického, domy typickej ľudovej architektúry.
Šaštín-Stráže	Rím.-kat. kostol postavený v r. 1739, kalvária súbor 14 malých pilierových stavieb, synagóga - stavba z r. 1852, prícestný kríž z r. 1910, kaplnka na Gazárke, drevený kríž s plastikou Krista, kaplnka sv. Jána Nepomuckého.
Štefanov	Rímskokatolícky kostol z roku 1937

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z., 2015

Prvé písomné zmienky o obciach MAS Záhorie, o.z. pochádzajú z 11. až 14. storočia. Najstaršími obcami sú Štefanov, Senica, Dojč, Šaštín - Stráže či Kuklov. Naopak najmladšími obcami sú Šajdíkové Humence, ktoré vznikli až v 20. storočí.

Bílkové Humence - pôvodne osada nazvaná podľa najrozšírenejšieho priezviska ich obyvateľov (Bilka). Ako samostatná obec vznikla až v roku 1914 oddelením od Borského Svätého Mikuláša.

Borský Mikuláš - prvá zmienka o obci pochádza zo 14. storočia. V neskoršej dobe sa sem prisťahovali habáni, ktorých pripomína časť obce nazývaná Habánov. Ale nálezy z doby rímskej dokazujú, že v chotári obce sa pohybovali ľudia v prvých storočiach nášho letopočtu. Teda v 14. storočí sa spomína Borský Mikuláš Ako Zenthmiklos; r. 1773 sa vyskytujú názvy Bur Swat Mikuláš, Bur Sancti Nicolai, Bur Sancti Petri, Bur-Sankt-Nicklasz, Bur-Sankt-Peter, Bur-Szent-Miklós, Bur-Szent-Péter; r. 1920 sa obec volala Burský Svätý Mikuláš, Burský Svätý Peter; od r. 1960 potom Borský Mikuláš a Borský Peter. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1394, zo záznamov novozriadovanej zemepanskej správy, ktorá dopĺňala už fungujúcu cirkevnú správu. Najstarší názov Zenthmiklos a Zenthpeter je na listine Bratislavskej kapituly z 3. júla 1394.

Borský Svätý Jur - prvý písomný zápis o obci pochádza z roku 1394, kedy kráľ Žigmund donačnou listinou daroval za poskytnuté služby poľskému veľmožovi Ctiborovi hradné panstvo Ostrý Kameň, ku ktorému patrila aj poddanská obec, v tom čase Svätý Jur. O vzniku obce a jej pomenovaní sa nezachovala žiadna povest', ani písomná pamiatka. Názov pravdepodobne pochádza od mena patróna kostola, alebo fary. Najstaršie pomenovania dnes pre nás znejú zvlášť - ako Zenthgwrt (1466), Zenthgergh (1564).

Čáry - prvá písomná zmienka o Čároch pochádza z roku 1392. V donačnej listine maštalný prináležiacich holičskému panstvu sa spomína pod menom Cher. Kostol bol postavený až v rokoch 1640-1653. Dovtedy bola na cintoríne len kaplnka. Farnosťou sa obec stala až v roku 1812 a v tom istom roku vznikla aj rímsko-katolícka škola. V roku 1773 má

obec názov Csary a Cžare, 1786 Cschari, 1808 CSAR, Cžari, v roku 1863-1913 Csari a od roku 1920 má úradný názov Čáry. V obci sú aj rodný dom Martina Kollára - chránená pamiatka a Mandelíkov mlyn - rozsiahla mlynská usadlosť na umele vytvorenom ramene rieky Myjavy - Čárskom náhone.

Častkov - v obci je rímskokatolícky kostol sv. Cyrila a Metoda z roku 1939. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1394 v tvare Chatzow.

Dojč - v obci je rímskokatolícky kostol Všetkých Svätých z roku 1300. V obci sa nachádza aj kaplnka Cyrila a Metoda. Rímskokatolícky kostol Všetkých svätých bol postavený pôvodne v gotickom štýle v 14. storočí. V roku 1678 bol zrekonštruovaný a v 18. storočí prestavaný. Veža kostola bola v roku 1883 nadstavená. V kostole sa nachádza barokový obraz všetkých svätých (1788).

Koválov - Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1392, príslušenstvo hradu Branč, neskoršie od polovice 15. storočia patril k šaštínskemu panstvu. Prevažná väčšina obyvateľov boli roľníci. Potočná radová dedina. Katolícky kostol sv. Ondreja, ktorý tvorí aj všeobecný znak. Pôvodne neskorogotický z prvej polovice 16. storočia, spomínaný v roku 1561, v 18. storočia barokizovaný a koncom 19. storočia bol obnovený. V 50-tych rokoch 20. stor. bol postavený nový kostol k pôvodnej veži.

Kúty - obec sa prvýkrát spomína v roku 1392 pod názvom Kuth. A v roku 1498 už Ako Kwhty. Kúty - vzdialené mesto v ohybe riek, alebo ciest či pohoria. Roku 1707 sa v listinách objavuje prvá zmienka o Kaplnke Svätej Anny. V rokoch 1717 - 1726 postavili v obci kostol Svätého Jozefa Pestúna, v roku 1826 zvonicu a v roku 1841 dokončili vežu kostola. Najstaršou časťou obce je časť Kaniža, v jej bezprostrednej blízkosti časť Hríbov (za kostolom v smere na Břeclav) a časť Dedina (Bratislavská ulica) s charakteristickými historickými stavebnými štruktúrami orientovanými kolmo na verejné komunikácie a dvormi ústiacimi do ulice.

Lakšárska Nová Ves do písaných dejín obec vstúpila v roku 1392 donačnou (darovacou) listinou uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského, ktorou dal do zálohy početné majetky na Záhorí Stiborovi zo Stiboríc, vernému vojvodovi Poľského pôvodu, v tom čase župana bratislavského kominátu.

Moravský Svätý Ján - najstaršia písomná pamiatka o obci pochádza z roku 1449. V 16. storočí sa do obce prisťahovali habáni, známi výrobou keramiky. K najvýznamnejším pamiatkam patrí Rímskokatolícky farský kostol Sv. Jána Krstiteľa z roku 1842, habánska kaplnka Narodenia Pána z roku 1839, kaplnka Navštívenia Panny Márie z roku 1881 a barokový kaštieľ.

Rohov - ako sa uvádza v oficiálnych prameňoch, sa obec prvýkrát spomína v roku 1471 odkedy patrila hradu Branč. Obec patrila panstvu Branč, od 1569 rodine Amádeovcov, neskôr rodine Gvadányiovcov, Hederváριοvcov, Nyáryovcov, Zichiovcov, Esterházióvcov, Erdodyovcov a Horeckých. Vlastná dedina je koncipovaná ako hromadná cestná zástavba. Ešte začiatkom 20. storočia bolo známe paličkovanie čipiek z hrubších konopných a bavlnených nití do kútnice, úvodnice, na uteráky a obrusy. V obci je tiež niekoľko významných pamiatok.

Rybky - v obci je Rímskokatolícky kostol Mena Panny Márie z roku 1832.

Senica - prvá písomná zmienka o Senici je na listine, ktorú vystavil kráľ Belo IV. Pochádza z roku 1256 a v roku 1396 získava Senica mestské privilégia a v roku 1419 potom výsadné listiny od kráľa Žigmunda na právo konať výročné trhy a tiež oslobodenie od platenia mýta a tridsiatku. Medzi významné pamiatky patrí mestský park Senica, kaplnka sv. Anny a neskorobarokový kaštieľ z roku 1760 - Záhorská galéria.

Smrdáky - história obce je nerozlučne spätá s liečivými prameňmi nachádzajúcimi sa na území, ktoré ju urobila všeobecne známou, nielen na území Slovenska. Prvá písomná zmienka o kúpeľnom mieste v Smrdákoch bola uvedená v urbári z roku 1617. Vydal ho vtedajší zemepán Majtény - Novák. V obci je rímskokatolícky kostol sv. Martina z Tours z roku 1680 a kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1831. Prvý kúpeľný dom v Smrdákoch postavil majiteľ pozemkov v okolí prameňov, nitriansky podžupan Jozef Vietoris, v rokoch 1832-33. K tomuto obdobiu sa datujú aj novodobé dejiny kúpeľov. Neskôr v roku 1839 tiež zásluhou majiteľa J. Vietorisa, bola postavená impozantná budova kaštieľa pre jeho rodinu a vzácných hostí. Po niekoľkých prestavbách slúži dodnes. Svojim klasicistickým portálom sa stal kaštieľ symbolom kúpeľov.

Šajdíkové Humence - sú známe hlavne veľkou lesnou škôlkou a jedným z najkvalitnejších kremičitých pieskových presypov v Európe. V obci je rímskokatolícky kostol sv. Augustína z roku 1951. Obec vznikla odčlenením od Borského Petra v roku 1927. Postupne vznikala spojením stavieb (humien) obyvateľov Borského sv. Petra okolo mlynov na brehoch Bahenského potoka a pri majeri Rákoš a bola ako osada súčasťou tejto obce až do roku 1927.

Šaštín-Stráže - prvá písomná zmienka pochádza z roku 1218, kde sa Šaštín uvádza v súvislosti s darovaním lebnýenského kláštora Imrichom II. győrovskému rodu. Obec Šaštín-Stráže vznikla spojením obcí Šaštín a Stráže nad Myjavou, pôvodne pod názvom Šaštínske Stráže. Život Šaštína-Stráži je úzko spätý s národnou svätynou, bazilikou (basilica minor) Panny Márie Sedembolestnej, hlavnej patrónky Slovenska. Do povedomia siaha až do roku

1736, kedy začali terajšiu baziliku stavať podľa plánov Mateja Vépiho aj spolu s príslušným kláštorom rehoľníci svätého Pavla - Pavlíni. Dnes je kláštor a bazilika v správe saleziánskej rehole. Počas púte, najmä na slávnosť zoslania Ducha Svätého (Turice) a slávnosť Panny Márie Sedembolestnej (15. septembra), mesto a baziliku navštívi niekoľko desiatok tisíc pútnikov. Bazilika je úzko spätá so sochou Sedembolestnej Panny Márie z roku 1564, ktorej uctievanie povolil v roku 1732 arcibiskup Imrich Esterházi.

Štefanov - prvá zmienka o vzniku obce sa viaže k vojenskej udalosti z roku 1092. Kráľ Ladislav I. sa pochvalne vyjadril o udatných bojovníkoch - kresťanoch pokrstených Cyrilom a Metodom. V 13. a 14. storočí sa Štefanov hospodársky rozvíjal, neskôr v roku 1241 ho zničil Mongolsko-tatársky vpád. Dedina bola v roku 1585 zasiahnutá požiarom.

Rovensko - prvá písomná zmienka pochádza z roku 1439. Vtedy patrila korlátskemu panstvu, neskôr brančskému, od roku 1772 postupne rodinám Apponyiovcov, Bossányiovcov, Révayovcov, Motešickovcov, Peťkovcov, Jaszenákovcov, Majthényiovcov a od roku 1846 aj Windischgrätzovcov. V 18. storočí tu bolo rozšírené vinohradníctvo (vinice sa spomínajú v r. 1715), neskôr sa obyvatelia zaoberali predovšetkým poľnohospodárstvom. Začiatkom 18. storočia tu bolo 23 poddanských a 35 želiarskych domácností, v roku 1752 už 76 rodín a o 25 rokov neskôr sa uvádza 118 domov a 590 obyvateľov. V roku 1843 žilo v obci 376 katolíkov, 200 evanjelikov a 34 Židov. V polovici 19. storočia bola postavená kaplnka Nanebovzatia Panny Márie.

Mikroregión sa vyznačuje tiež vysokou koncentráciou známych osobností histórie i súčasného života. Súhrn najvýznamnejších osobností kultúrneho, spoločenského, vedeckého či verejného života sa uvádza v tabuľke nižšie. Väčšina osobností je vo svojich obciach pripomínaná najmä s odkazom na historické, kultúrne a spoločenské tradície obce a mikroregiónu.

Tabuľka 3.12: Prehľad známych osobností mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.

Názov obce	Známe osobnosti pôsobiace v obci
Bílkove Humence	- Ján Bilka - protifašistický bojovník v letectve, - Aleš Štukovský - spisovateľ.
Borský Mikuláš	- Ján Holý farár, spisovateľ, predkladateľ. - Jozef Ščasný - mecén slovenskej kultúry. - Ján Sekáč - slovenský barokový básnik.
Borský Svätý Jur	- Ferdinand Dúbravský – literát, publicista - Matej Duffek – pseudonym Búranský, spisovateľ, úradník - MUDR. Gejza Reháč – lekár, politik, riaditeľ Štátnej nemocnice v Bratislave, senátor Národného zhromaždenia v Prahe - Martin Gúta – vojenský kňaz, podplukovník duchovenstva - Ing. Jozef Mračna – generálny konzul v Paríži, Hamburgu, New Yorku

Názov obce	Známe osobnosti pôsobiace v obci
Čáry	• Martin Kollár - národnokultúrny pracovník, redaktor a prekladateľ. • Jozef Agnelli - šľachtiteľ, pestovateľ a ľudovýchovný pracovník. • Mária Kráľovičová - herečka, • Jozef Lánik - fyzik.
Častkov	• Jozef Nedobrý - evanjelický kňaz, pedagóg, redaktor
Dojč	• Pavel Blaho - redaktor katolíckych novín, spisovateľ, založil Gazdovsko-potravinový spolok. • Ján Formánek - generálny vikár, dekan a člen kňazskej rady. • Július Koreszka - maliar. • Tibor Janovič – kňaz
Koválov	• Servílius Vaniša - člen Tovarištva z Bernolákovského hnutia, širiteľ osvety medzi pospolitým ľudom. • Tichomír Milkin - farár, básnik, spisovateľ. • Štefan Vragaš - spoluautor Slovníka slovenského jazyka. • František Repa - učiteľ hudby. • Anna Hadravová - operná speváčka.
Kuklov	• Juraj Papánek - slovenský historik, učenec. • Andrej Žarnov - básnik katolíckej moderny.
Kúty	• Ferdinand Ralbovský - redaktor, lesný pracovník. • Pavol Palkovič - slovenský teoretik drámy a literatúry. • Matej Hések - pedagóg, historik, spisovateľ a prekladateľ. • František Jehlička - univerzitný profesor. • Andrej Ľudovít Radlinský - kňaz, jazykovedec, redaktor.
Lakšárska Nová Ves	• Klempa Šimon - národný dejateľ, reprezentant tretej generácie bernolákovcov, náboženský spisovateľ
Moravský Svätý Ján	• Andrej Kubina - redaktor, publicista. • Kvetoslav F. Urbanovič - spisovateľ.
Sekule	• Markovič Imrich - kňaz, • Michal Dobša - kňaz, • Ján Zemek st. - hudobník,
Senica	• Július Adamiš - cirkevný historik, spisovateľ, kňaz. • Jozef Bánsky - literárny historik, bibliograf a prekladateľ. • Ján Bežo - slovenský učiteľ a nakladateľ. • Malvína Boorová - Gašparová - spisovateľka a publicistka. • Martin M. Braxatoris - Sládkovičov - básnik, prozaik, redaktor, prekladateľ. • Ladislav Novomeský – básnik a politik • Viliam Pauliny-Tóth – básnik a politik • Martin Bartoň – popravený čáčovský richtár
Šajdíkove Humence	• Peter Jilemnický - spisovateľ, národný umelec
Šaštín-Stráže	• Tichomír Milkin - básnik, literárny kritik. • Mons. Karol Michal Nečesálek - kňaz, publicista. • Ján Dopjera - vynálezca rezofonických hudobných nástrojov.

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o. z., 2015

Základným predpokladom pre budovanie identity obyvateľov mikroregiónu je práve bohatý kultúrny odkaz a bohatá história územia, kde sa, ako už bolo vyššie definované,

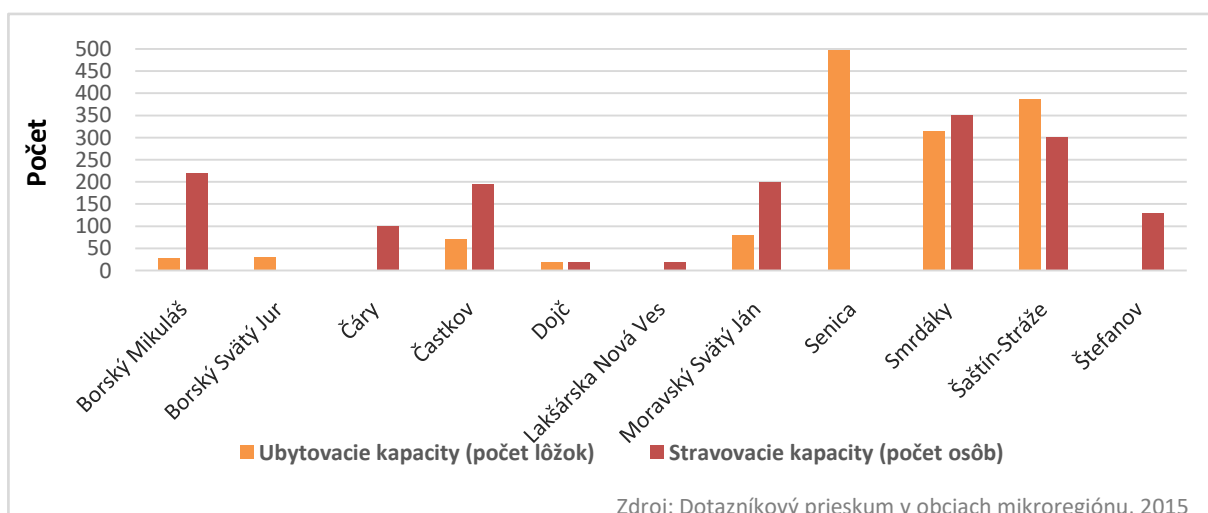
nachádza veľké množstvo sakrálnych stavieb (kostoly, kaplnky, sakrálné stavby a pamiatky), zámky a ďalšie objekty (pamiatky), prostredníctvom ktorých je uchovaná historická tradícia a odkaz. Ďalším významným faktorom pre budovanie identity je príroda a prírodné bohatstvo, ktoré umožňuje využitie čistého a pokojného prostredia s dostatkom zelených plôch, čistým životným prostredím a históriou o vinárstve, ktorá spoločne s ďalšími možnými vonkajšími aktivitami umožňuje reálny predpoklad rozvoja vidieckeho cestovného ruchu.

3.1.8 Infraštruktúra cestovného ruchu

Vzhľadom k vhodnej prírodnej polohe s prírodným a kultúrnym atraktivitám celého mikroregiónu je rozvoj cestovného ruchu jedným z hlavných faktorov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Rozsah a kvalita infraštruktúry cestovného ruchu zároveň predstavuje hlavný faktor pre udržateľnosť a ďalší rozvoj cestovného ruchu.

V rámci mikroregiónu je celkom 1 427 lôžok v ubytovacích zariadeniach a stravovacie kapacity pre 1 534 osôb. Kapacity sa sústreďujú najmä do väčších sídelných útvarov (Senica, Šaštín) a najvýznamnejších lokalít cestovného ruchu (Smrdáky, Moravský Svätý Ján, Častkov atď.). Potenciál pre ďalší rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít je najmä práve v lokalitách cestovného ruchu a menších obciach, kde možno rozvoj cestovného ruchu (najmä vo vzťahu k cykloturistike) očakávať. Zásadným faktorom bude tiež nielen zvyšovanie počtu, ale hlavne zvyšovanie kvality poskytovaných služieb.

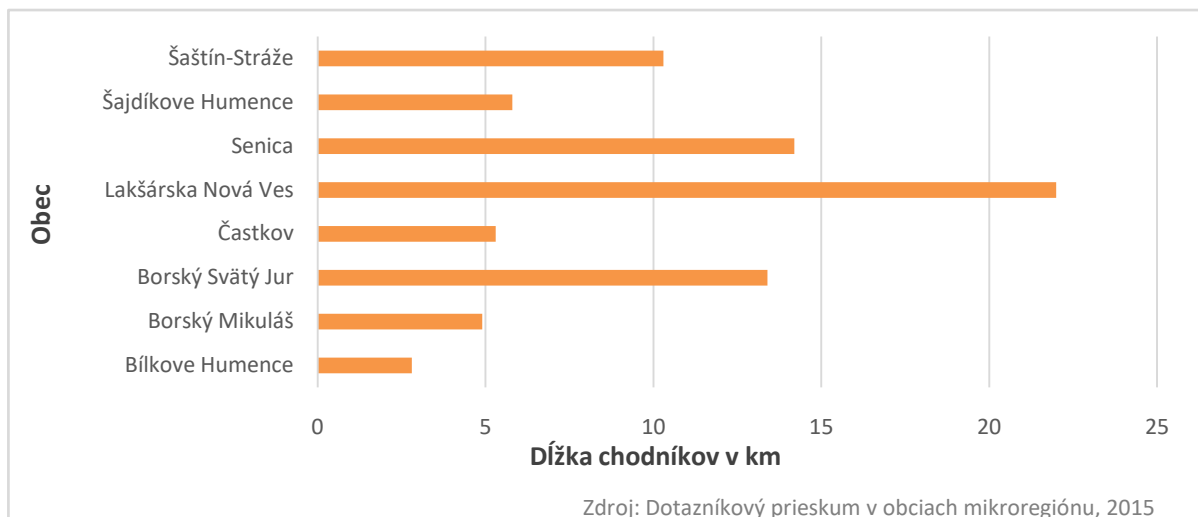
Graf 3.6: Kapacity ubytovacích a stravovacích zariadení v obciach/mestách MAS Záhorie, o.z. (2015)

Podobne ako u cyklotrás a cyklochodníkov región disponuje bohatou sieťou turistických a náučných chodníkov v celkovej dĺžke 79 km. Z uvedeného prehľadu chodníkov a cyklotrás v jednotlivých obciach v nasledujúcom grafe je možné odvodiť aj nedostatok infraštruktúry pre cestovný ruch, lebo pokiaľ obcou prechádza významný počet cyklotrás a

turistických trás, možno očakávať zvýšený pohyb turistov a ich dopyt po infraštruktúre cestovného ruchu. V rámci tohto porovnania sa ukazujú ako potenciálne nedostatočné najmä kapacity v obciach Bílkove Humence, Borský Sv. Jur, Kúty, Lakšárska Nová Ves, Sekule a Šajdíkove Humence.

Graf 3.7: Dĺžka značených turistických a náučných chodníkov (v km) na území obcí MAS Záhorie, o.z. (2015)

Nasledujúca tabuľka sumarizuje hlavné identifikované body (atraktivity) cestovného ruchu zisťované na základe dotazníkového prieskumu v obciach mikroregiónu.

Tabuľka 3.13: Hlavné atraktivity cestovného ruchu MAS Záhorie, o. z.

Obec/ mesto MAS Záhorie	Hlavné atraktivity cestovného ruchu
Bílkove Humence	Bývalé pohostinstvo – turistická ubytovňa
Borský Mikuláš	Rodný dom Jána Hollého, Kaplnka sv. Márie Magdalény, Ságelská studnička
Borský Svätý Jur	Kríž (UZPF SR d. 568), Kostol sv. Juraja (UZPF SR d. 569); Kaplnka sv. Urbana vo viniciach, Kaplnka rodiny Gútovcov na cintoríne z roku 1893, Kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1756, kaplnka sv. Vendelína - so sochou svätca, z roku 1867, socha sv. Floriána z roku 1778, rekreačná oblasť Tomky, Národná prírodná rezervácia Červený rybník, vodná plocha Hliník, artézska studňa, vodné nádrže Studená voda I a II
Čáry	Kostol , Magic Ranch Čáry; Obecné chránené územie Čársky Les
Častkov	Pamätník 1.svetovej vojny, osada „Havran“, evanjelický kostol v neorománskom štýle
Dojč	Kríž sv. Cyrila a Metoda, kostol Všetkých svätých Retro oslavy 1. Máj, 17. November Historické výstrely, obnova studničiek s náučným chodníkom
Koválov	Farský kostol, kaplnka sv. Anny, kaplnka Sedembolestnej panny Márie
Kuklov	Sakrálné pamiatky, pamätníky – Božie muky, sútok rieky Myjavy s Moravou
Kúty	Okolie riek Morava a Myjava, Kostol, železničná. stanica, Motorest u Janíčkov
Lakšárska Nová Ves	náučný chodník, turistické chodníky a cyklotrasy; Jazero; lesy -hubárstvo

Obec/ mesto MAS Záhorie	Hlavné atraktivity cestovného ruchu
Moravský Sv. Ján	Kostol, športový areál, povodie Moravy
Rohov	Klasicistický kaštieľ - 19stor.; Kat kostol sv. Kataríny, renesančná stavba, kamenná socha sv. Floriána, Mariánsky stĺp.
Rybky	Katolícky kostol
Sekule	Rímsko-katolícky kostol Narodenia Panny Márie z r. 1878, Pomník padlým v 1. svetovej vojne, kaplnka z r. 1888, kamenný kríž, situovaný pri kaplnke, Veľkou prírodnou vzácnosťou v katastrálnom území je sútok dvoch riek Moravy a Dyje, ktoré vytvárajú tzv. trojštátie, tri jazerá (Mláky, Oširíd, Štrkovňa) vzniknuté banskou činnosťou
Senica	Rímskokatolícky farský kostol Panny Márie, Evanjelický a.v. kostol, Neskorobarokový kaštieľ, Rímskokatolícky kostol Panny Márie v mestskej časti Čáčov, Senický kancionál, rekreačná oblasť Kunov s priehradou
Smrdáky	Areál kúpeľov- kúpeľný park
Šajdíkove Humence	Kostol, Golf, agroturistika
Šaštín-Stráže	Bazilika sedembolestnej Panny Márie, Rekreačná oblasť Gazárka, Kostol sv. Alžbety

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z., 2015

Z realizovaného prieskumu vyplýva, že medzi historické a kultúrne atrakcie mikroregiónu patria predovšetkým sakrálné stavby a zámky, ktoré ako celok vytvárajú vysoký potenciál pre využitie v oblasti cestovného ruchu. Medzi ďalšie zaujímavosti územia patrí kúpeľná a vinohradnícka tradícia, miestny folklór a príroda. Ďalší rozvoj cestovného ruchu v rámci územia o. z. je samozrejme podmienený dobudovaním a modernizáciou ubytovacích zariadení, skvalitňovaním poskytovaných služieb, budovaním vysoko kvalitných cyklotrás, rozvojom vinárskeho a folklórneho turizmu alebo gastroturizmu založeného na miestnej tradičnej kuchyni a dlhoročnej vinárskej tradícii.

3.1.9 Ekonomické zdroje

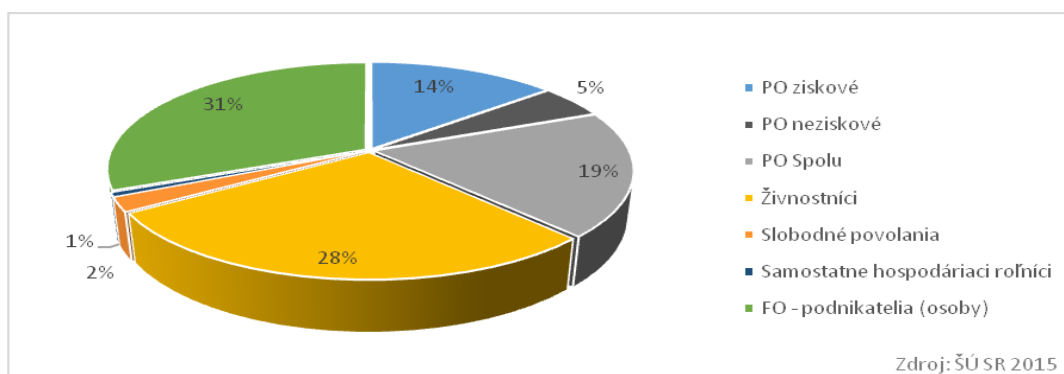
Zásadným faktorom pre rozvoj mikroregiónu je jeho podnikateľské prostredie tvorené podnikateľskými subjektmi a pracovnými silami. Podnikateľský sektor je zdrojom pracovných príležitostí pre obyvateľov mikroregiónu a zároveň zdrojom ich príjmov, rovnako ako príjmov verejných rozpočtov. Nižšie uvedený prehľad bol zostavený na základe údajov zo Štatistického úradu SR, dotazníkového prieskumu v obciach mikroregiónu, údajov z verejných registrov a vlastných zdrojov.

Štruktúra podnikateľských subjektov MAS Záhorie, o.z.

V obciach a mestách MAS Záhorie, o.z. pôsobilo v roku 2014 spolu 4 426 podnikateľských subjektov, z čoho 1 674 bolo právnických osôb (38%) a 2 752 podnikajúcich fyzických osôb (62%). Najväčší počet subjektov spadá do kategórie živnostníci - 2 504

subjektov (57% zo všetkých subjektov a 91% z podnikajúcich fyzických osôb). Druhou najčastejšie zastúpenou skupinou sú potom ziskové právnické osoby - 1 236 subjektov (28% zo všetkých, 74% z právnických osôb). Relatívne vysoký podiel majú aj neziskové právnické osoby - 438 subjektov (10% zo všetkých, 26% z právnických os.). Okrem toho v mikroregióne pôsobí 191 subjektov slobodného povolania a 57 samostatne hospodáriacich roľníkov.

Graf 3.8: Štruktúra podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o. z. (2014)

Viac ako ½ subjektov pôsobí v Senici (52,6%). Významný počet podnikateľských subjektov pôsobí aj v Šaštíne (10,7%), Borskom Svätom Jure (3,9%), Kútoch (7,3%), Moravskom Svätom Jáne (4,1%) a Sekuliach (3,1%). Z rozloženia podnikateľských subjektov je zjavná koncentrácia do väčších sídelných útvarov, a to najmä u právnických ziskových osôb. Zatiaľ čo v menších obciach je významnejšie zastúpenie najmä živnostníkov, s rastúcou veľkosťou sídla rastie aj počet právnických osôb.

Tabuľka 3.14: Štruktúra podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o. z. (2014)

Obec/ mesto MAS Záhorie, o. z.	Právnické osoby			Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)				Subjekty spolu
	PO ziskové	PO neziskové	PO Spolu	SZČO	Slobodné povolania	Samostatne hospodáriaci roľníci	FO - podnikatelia (osoby)	
Bílkove Humence	2	2	4	11	2	0	13	17
Borský Svätý Jur	67	19	86	76	3	6	85	171
Čáry	15	8	23	69	1	2	72	95
Častkov	8	8	16	31	1	1	33	49
Dojč	34	8	42	67	4	3	74	116
Koválov	9	6	15	30	0	3	33	48
Kuklov	5	8	13	38	1	1	40	53
Kúty	85	25	110	203	8	2	213	323
Lakšárska Nová Ves	15	10	25	46	4	0	50	75
Moravský Svätý Ján	49	23	72	99	7	5	111	183
Rohov	1	8	9	22	1	1	24	33
Rovensko	6	5	11	15	1	1	17	28
Rybky	6	4	10	30	0	5	35	45
Sekule	16	15	31	99	4	2	105	136
Senica	780	223	1 003	1 194	122	7	1 323	2 326

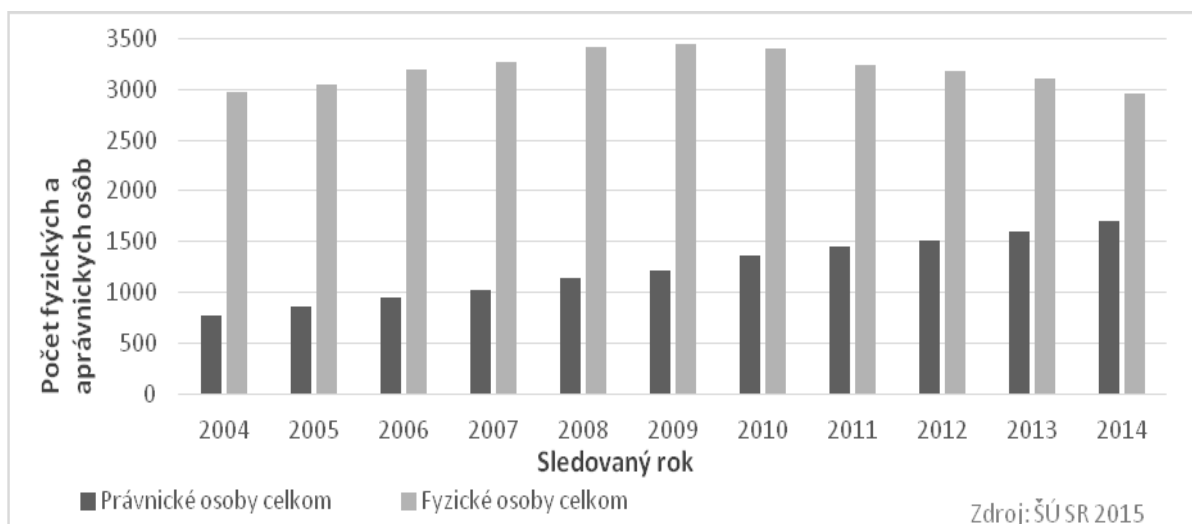
Smrdáky	16	4	20	39	1	0	40	60
Šajdíkovce Humence	12	7	19	56	6	4	66	85
Šaštín-Stráže	91	41	132	312	18	13	343	475
Štefanov	19	14	33	67	7	1	75	108
Celkom	1 236	438	1 674	2 504	191	57	2 752	4 426

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015

Vývoj ekonomickej aktivity v čase je poznamenaný ekonomickou krízou, ktorá celé Slovensko postihla v rokoch 2008 až 2012. Tento vývoj je zrejmý najmä u fyzických osôb, kde až do roku 2009 počet subjektov rástol, zatiaľ čo od tejto doby naopak klesá.

Celkový počet podnikateľských subjektov sa od roku 2004 do roku 2014 zvýšil o 25% z 3 739 subjektov na 4 662 subjektov. Najvyšší počet podnikateľských subjektov pôsobil v MAS Záhorie, o.z. v roku 2010, pričom v ďalších rokoch tento počet mierne klesol a v súčasnej dobe osciluje okolo 4 700 subjektov. U právnických osôb je pozorovaný dlhodobý rast bez ohľadu na hospodársku krízu. Počet týchto subjektov sa zvýšil zo 768 v roku 2004 na 1 704 v roku 2014, teda o celých 122%. Údaj z roku 2014 je potom tiež historicky najvyšším údajom. Naopak, u fyzických osôb je zrejmé maximum v roku 2009, pričom od tej doby dochádza k trvalému poklesu. Vďaka tomu sa za sledované obdobie počet týchto subjektov dokonca znížil, a to z 2 971 na 2 958.

Graf 3.9: Vývoj štruktúry podnikateľských subjektov v MAS Záhorie, o.z.

Štruktúra podnikateľských činností bohužiaľ nie je zo štatistických údajov dostupná na úrovni obcí, teda je nutné použiť údaje za celý okres Senica, čo však vzhľadom k podielu MAS Záhorie, o. z. na veľkosti a počte obyvateľov okresu nevedie k výraznému skresleniu výsledkov. Najväčšie zastúpenie majú oblasti stavebníctva, veľkoobchodu a maloobchodu, priemyselnej výroby a odborné, vedecké a technické činnosti.

Pri klasickom rozdelení na primárny, sekundárny a terciárny sektor má najväčší podiel sektor služieb, ktorý zahŕňa celkom 1 814 živnostenských a 976 podnikových subjektov, teda

celkovo 2 790 subjektov, čo činí 59,3% všetkých subjektov (v rámci podnikovej časti až 70,5 %). Sektor služieb a stavebníctva zahŕňa celkom 1 402 živnostenských (najmä stavebníckych) a 321 podnikových subjektov, čo predstavuje celkom 1723 subjektov (36,6%). V rámci prvovýroby potom pôsobí 106 živnostenských a 88 podnikových subjektov, celkovo teda 194 subjektov (4,1%). Zatiaľ čo u prvovýroby a služieb je relatívny posun k podnikovej štruktúre, v rámci priemyslu a stavebníctva (najmä stavebníctvo) existuje silný živnostenský charakter podnikania.

Tabuľka 3.15: Štruktúra podnikateľských aktivít podľa SK NACE v okrese Senica

Podnikateľke aktivity podľa SK NACE	Živnostníci	Podniky	Celkom
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	106	88	194
Priemysel spolu	465	180	645
Ťažba a dobývanie	0	4	4
Priemyselná výroba	456	159	615
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	9	6	15
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	0	11	11
Stavebníctvo	937	141	1078
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	654	327	981
Doprava a skladovanie	126	118	244
Ubytovacie a stravovacie služby	187	71	258
Informácie a komunikácia	75	48	123
Finančné a poisťovacie činnosti	40	4	44
Činnosti v oblasti nehnuteľností	19	78	97
Odborné, vedecké a technické činnosti	297	169	466
Administratívne a podporné služby	116	98	214
Vzdelávanie	57	20	77
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	12	43	55
Umenie, zábava a rekreácia	25	0	25
Ostatné činnosti	206	0	206

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Tabuľka 3.16: Najvýznamnejší zamestnávateľia v mikroregióne MAS Záhorie, o.z.

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Najvýznamnejší zamestnávateľia
Bílkove Humence	turistická ubytovňa
Borský Mikuláš	- Poľnohospodárske družstvo - Miestny podnik služieb-BM, s.r.o. - ESTETIK, s.r.o. - Filo forte, s.r.o - ALKOV, spol. s ro.o. - WRConstrukt s.r.o. - ROTO, spol. s r.o. - Autoplachty, s.r.o. - KM Trading s.r.o.

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Najvýznamnejší zamestnávateľa
Borský Svätý Jur	• AGROBOR, s.r.o. • BOS-POR AGRO, s.r.o. • COOP Jednota, Spotr.družstvo Senica • Dunár Ján • IZOSTAV, spol s.r.o. • ND-A.Kratochvíl - nákladná doprava • Kratochvíl Ján – Autodoprava • Dojčák Jozef - D-GRAF • Peter Hromkovič- Reštaurácia Dolina • Petronela Römerová - potraviny • Jozef Pecha – Hostinec u Pechy • MIMAX SK, s.r.o. • REKOPLAST, v.o.s. • SOKOL – SK, s.r.o. • Tomky, s r.o. • Motel Tomky • Poľnohospodárske družstvo Belá – Dulice • VEROPA REAL. s.r.o.
Čáry	• Baňa Čáry a.s. • Agrozdroj s.r.o. • Gamaplast s.r.o. • BUREL s.r.o.
Častkov	• Rolnícke družstvo Častkov, • Mäscom
Dojč	• OMS Dojč • EMTEI – klampiarstvo • PD Dojč • Mlyn Thebery • Valentín Vach – autodoprava a špedícia • Kutlak – autodoprava a špedícia
Koválov	• Poľnohospodárske družstvo Koválov
Kuklov	• Esoplast a.s.
Kúty	• Kovotvar, • PD Kúty • Bioaspa
Moravský Svätý Ján	• DSS pre dospelých • Vadual s.r.o. • Minárik s.r.o. • INATs.r.o.
Senica	• Arcelor Slovakia SSC– logistické centrum spracovania ocele, • ArcelorMittal Construction Slovakia – výroba trapézových plechov • Bývalé vojenské kasárne - zóna miestnych firiem • Zóna ľahkého priemyslu - (Senická mliekareň, a.s., Senické pekárne, a.s. a iné), sušička PD Senica, Belar-Záhoran • Technické služby mesta Senica, firma Haco • Ľahký priemysel - areál SAD
Smrdáky	• Prírodné liečebné kúpele Smrdáky
Šajdíkove Humence	• Kerkosand a.s. Šajdíkove Humence

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Najvýznamnejší zamestnávateľia
Šaštín-Stráže	• Tatrachema v.d • KAV Hurban • Hella Pôrobetón • Kerko
Štefanov	• Kodreta - výroba hasiacich prístrojov • DORO, KOVAGAS s.r.o • PD Štefanov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o.z., 2015

Pre ďalší rozvoj mikroregiónu je dôležitá identifikácia tých podnikov, ktoré majú potenciál významnej pomoci pri rozvoji tohto vidieckeho regiónu. Ide najmä o spoločnosti v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, chovu rýb, výroby suvenírov a vidieckeho turizmu. Identifikovaných bolo celkom o 28 významných subjektov, ktoré sú uvedené v tabuľke nižšie.

Tabuľka 3.17: Významné podniky pre rozvoj vidieckeho charakteru MAS Záhorie, o.z.

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Významné podniky pre rozvoj vidieckeho charakteru mikroregiónu
Čáry	Agrozdroj s.r.o.; Megic Ranch Čáry
Častkov	RD Častkov, Hotel Karpaty, Motorest Havran, firma Yvetty Westrum
Dojč	Ubytovacie zariadenia, poľnohospodársky podnik
Kuklov	Pavol Jánský – rybné hospodárstvo
Kúty	Kovotvar, PD, Bioaspa
Lakšárska Nová Ves	Harmer-Agro s.r.o., Lesy SR š.p., VLM š.p.,
Moravský Svätý Ján	Ciglát s.r.o.
Rovensko	PD Senica, Štátne lesy
Šajdíkove Humence	Kerkosand a.s.
Šaštín-Stráže	Agropartner, s.r.o; P.D. Belá Dudince, PD Smolinské Lesný závod, Lesy SR,
Štefanov	Kodreta - výroba hasiacich prístrojov, DORO, KOVAGAS s.r.o, PD Štefanov (32zam.)

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o. z., 2015

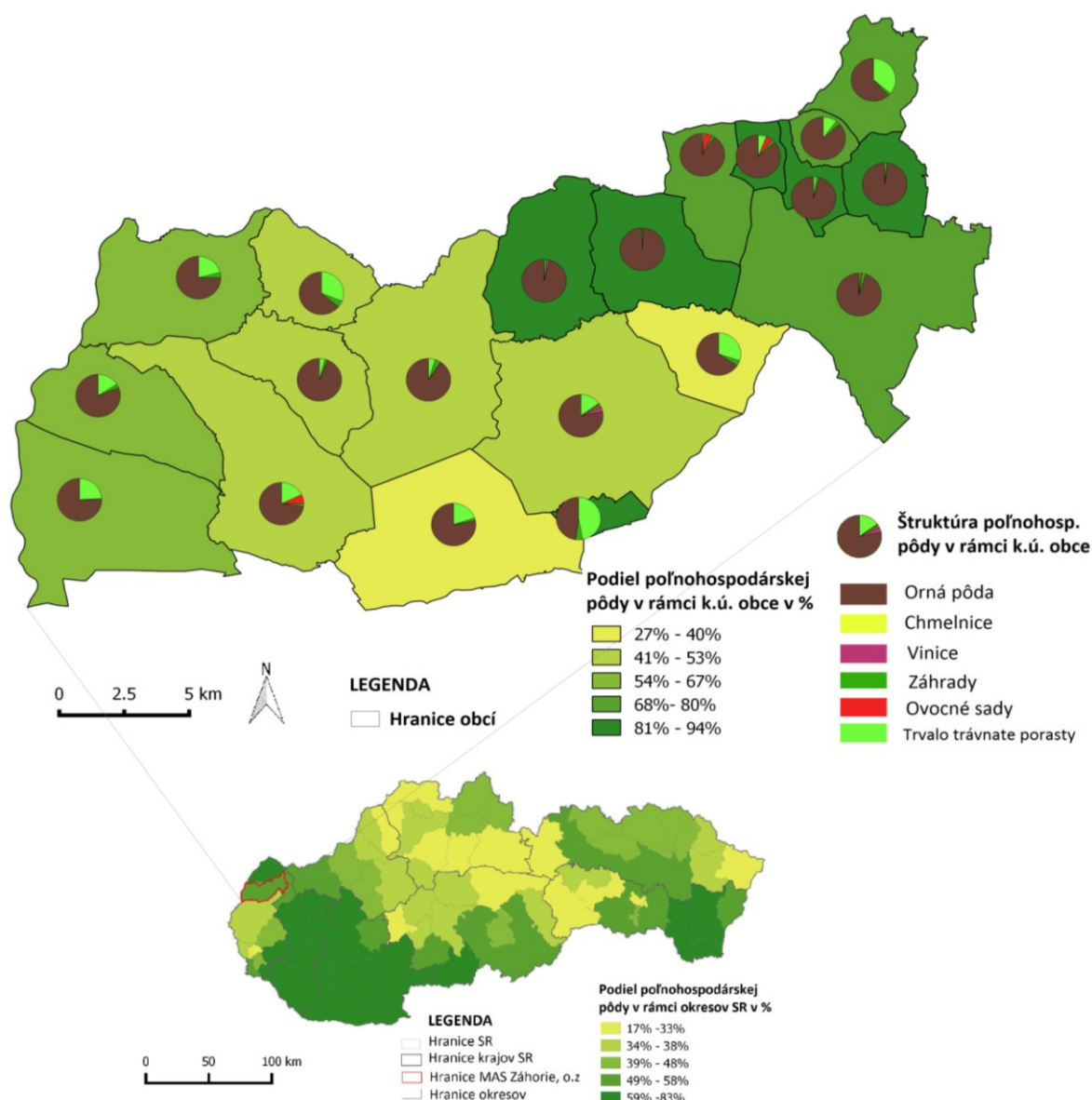
Poľnohospodárstvo

MAS Záhorie, o. z. patrí k regiónom Slovenska, v ktorých má poľnohospodárska pôda nadpriemerné zastúpenie, čo potvrdzuje vidiecky charakter mikroregiónu. Z celkovej rozlohy územia MAS Záhorie, o.z. (456, 53 km²) zaberá poľnohospodárska pôda 58 %, t.j. 263,66 km² (priemer SR 48,88%). Na úrovni obcí zaberá najväčší podiel v rámci obcí Rovensko (94%), Rybky (92%), Štefanov (85%), Dojč (82%) a Bílkove Humence (82%). Naopak, najmenší podiel zaberá v rámci obci Šajdíkove Humence (27%), Lakšárska Nová Ves (37%), Borský Mikuláš (41%) a Šaštín – Stráže (42%) (viď obrázok 3.7).

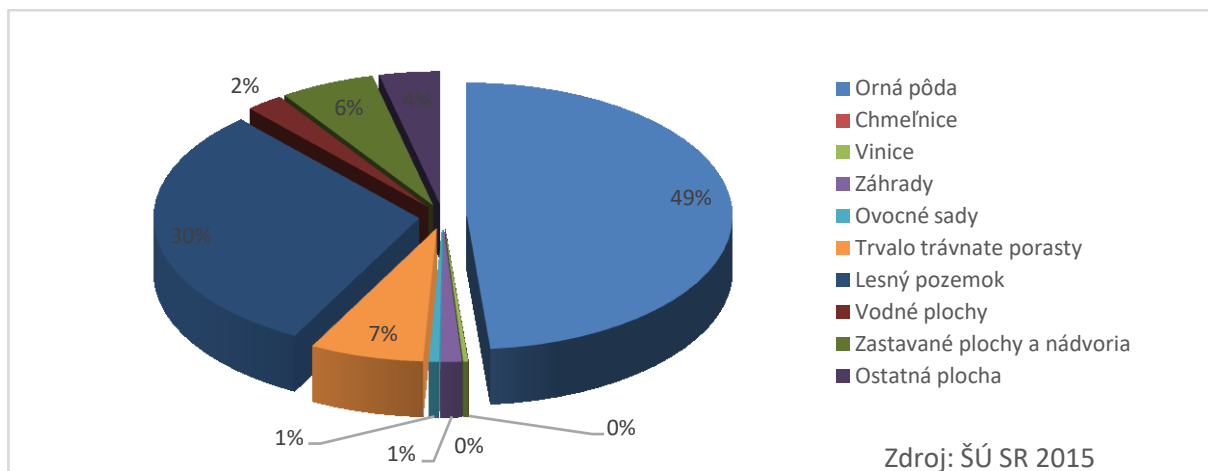
Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy je v rámci mikroregiónu až 84% klasifikovaných ako orná pôda, 12% zaberajú trvalo trávnaté porasty, 2% ovocné sady, 1% vinice a 1% záhrady. Kategória chmeľnice sa na území mikroregiónu nevyskytuje. Nepoľnohospodárska pôda zaberá 42% rozlohy mikroregiónu. Z toho pripadá 30% na lesný pozemok, 6% na zastavané plochy, 2% na vodné plochy a 4% na ostatné plochy.

To, že v súčasnosti poľnohospodárska pôda predstavuje významný výrobný faktor na úrovni mikroregiónu, dokazuje aj zamestnanosť v odvetví poľnohospodárstva, ktoré zamestnáva 7% zo všetky pracujúcich (ŠÚ SR 2014). Nasledujúca tabuľka sumarizuje existujúce podniky a združenia v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci obcí/miest MAS Záhorie o.z.

Obrázok 3.7: Percentuálny podiel a štruktúra využívania poľnohospodárskej pôdy v rámci obcí/ miest MAS Záhorie. o. z.

Graf 3.10: Využitie pôdneho fondu v rámci územia mikroregiónu MAS Záhorie, o. z

Tabuľka 3.18: Prehľad podnikov a združení v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci obcí/miest MAS Záhorie o. z

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Podniky a združenia v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
Borský Sv. Jur	Poľnohospodárske družstvo Belá-Dulice Dunár Ján BOS-POR AGRO, s.r.o. AGROBOR, s.r.o. Pro Wood, a.s.
Borský Mikuláš	Združenie vlastníkov pozemkoch na "Búroch" Poľovnícke združenie Lesná spoločnosť TOMEŠ Poľnohospodárske družstvo
Dojč	Poľnohospodársky podnik Poľovné združenie
Koválov	Poľnohospodárske družstvo Urbárska spoločnosť Poľovné združenie Slov. zväz záhradkárov
Kuklov	Poľnohospodárske družstvo-v likvidácii Poľovnícka spoločnosť Rybné hospodárstvo Združenie vlastníkov poľnohospodárskej lesnej a pozemkov v k.ú.
Lakšárska Nová Ves	Pasienkové urbárske pozemkové spoločenstvo Pozemkové spoločenstvo - urbár Harmer-Agro, s.r.o. Lesy SR, š.p. Poľnohospodárske družstvo
Senica	Roľnícko-obchodné družstvo PD sušička Senica Slov.zväz záhradkárov Poľovnícke združenie
Smrdáky	Poľnohospodárske družstvo Koválov Urbárska spoločnosť
Šajdíkové Humence	Slov. poľovnícky zväz Slov. zväz záhradkárov
Štefanov	Združenie vlastníkov poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Poľnohospodárske družstvo

Obec/ mesto MAS Záhorie, o.z.	Podniky a združenia v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
	Urbársky spolumajitelia, poz.spoloč. Poľovnícke združenie
Častkov	Združenie vlastníkov poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Pozemkové spoločenstvo Poľovnícke združenie Roľnícke družstvo
Rohov	Združ. účastníkov pozemkových úprav v k.ú.
Rovensko	Pozemkové spoločenstvo Lesné družstvo PD Senica Štátne lesy Lesná spoločnosť TOMES
Čáry	Združenie vlastníkov pozemkov v k.ú. AGROZDROJ, s.r.o. Slov. zväz záhradkárov Poľovnícke združenie Urbárske združenie pozemkové spoločenstvo
Šaštín-Stráže	Slovenský poľovnícky zväz - Poľovnícke združenie Urbárske združenie pozemkové spoločenstvo Lesný závod, Lesy SR PD Smilinské PD Belá Dudince Agropartner, s.r.o. Slovenský rybársky zväz Združenie vlastníkov poľnohospodárskej pôdy a pozemkov v k.ú.
Kúty	Združenie vlastníkov spoločných lesov a pasienkoch Poľnohospodárske družstvo Poľovnícke združenie
Moravský Svätý Ján	SPZ-Poľovnícke združenie Slovenský zväz záhradkárov Združenie vlastníkov poľných pozemkov Poľnohospodárska spoločnosť-v likvidácii Pasienkové a lesné družstvo
Sekule	Združenie vlastníkov poľnohospodárskej pôdy Združenie účastníkov jednoduchých pozemkových úprav v k.ú. AGROFARMA s.r.o. SPZ-Poľovnícke združenie

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obciach MAS Záhorie, o. z., 2015

Ekonomická aktivita obyvateľov a zamestnanosť

V rámci MAS Záhorie, o.z. funguje ucelená štruktúra malých a stredných podnikov ako už bolo popísané v predchádzajúcej kapitole. Najväčší zamestnávateľia zamestnávajú rádovo stovky zamestnancov, prevažujú však spoločnosti s do desať či maximálne desiatkami zamestnancami. Priaznivejšie sa vyvíja situácia na trhu práce najmä pre mužov, zatiaľ čo u žien sú viditeľné rezervy a potenciál pre znižovanie nezamestnanosti je práve u žien. Proti tomu však stojí charakter výroby, kedy bude potrebné zamerať sa pri vytváraní pracovných miest viac na ženy.

Významná časť obyvateľov za prácou dochádza do okolitých sídel, kde sú pre nich priaznivejšie pracovné podmienky (najmä s ohľadom na mzdu, ktorá v okrese Senica patrí regionálne k najnižším) a lepšie pracovné ponuky vzhľadom k vzdelanostnej štruktúre

obyvateľstva mikroregiónu. Z výsledkov SOBD 2011 je možné získať základný prehľad o ekonomickej aktivite obyvateľov mikroregiónu.

Z celkového počtu 49 495 obyvateľov MAS Záhorie, o.z. tvorilo ekonomicky aktívne obyvateľstvo 25 310 obyvateľov, čo je 51,1%. Rozdiely medzi jednotlivými obcami nie sú zásadné, pohybujú sa v rozmedzí +/- 4 percentuálnych bodov. Počet pracujúcich (bez započítania dôchodcov) dosiahol 20 429 obyvateľov (41,2%) a počet nezamestnaných 3 859 obyvateľov (7,8%). Počet dôchodcov je 9 767, teda 19,7%.

Medzi jednotlivými obcami sú však viditeľné rozdiely v štruktúre obyvateľstva s ohľadom na ekonomickú aktivitu. Výrazne nadpriemerný podiel pracujúcich (nad 43%) vykazujú Dojč, Rohov, Sekule, Senica a Smrdáky, naopak výrazne podpriemerný (pod 39%) podiel majú Borský Svätý Jur, Čáry, Kuklov (iba 31,6%) a Štefanov. Výrazne nadpriemerný podiel nezamestnaných (nad 10%) vykazujú Bílkove Humence, Čáry, Kuklov (17,4%), Šaštín Stráže a Štefanov, naopak výrazne podpriemerný podiel (pod 6%) majú obce Častkov, Moravský Svätý Ján, Rovensko, Rohov, Rybky a Sekule.

Aj z hľadiska sociálneho, a nie iba ekonomického, sú zaujímavé rozdiely v kategórii seniorov. Medzi obce s výrazne nadpriemerným podielom dôchodcov (nad 25%) patria Bílkove Humence a Borský Svätý Jur, naopak podpriemerný podiel dôchodcov (pod 18%) nie je v žiadnej obci. Kategória dôchodcov tak vykazuje minimálne rozdiely a jednotlivé sídla sú až na výnimky pomerne vyrovnané.

Tabuľka 3.19: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v MAS Záhorie, o.z.

Obec	Trvalo bývajúce obyv.	Pracujúci (okrem dôchodcov)	Nezamestnaní	dôchodcovia	EO	Podiel EO
Bílkove Humence	221	89	23	65	114	52%
Borský Mikuláš	3 933	1 633	369	747	2 009	51%
Borský Svätý Jur	1 628	590	133	426	759	47%
Čáry	1 268	488	172	241	685	54%
Častkov	611	253	27	136	292	48%
Dojč	1 266	549	85	256	655	52%
Koválov	713	300	30	165	352	49%
Kuklov	797	252	139	147	406	51%
Kúty	4 099	1 640	292	790	1 993	49%
Lakšárska N. Ves	1 063	435	98	212	552	52%
Moravský Svätý Ján	2 125	898	106	486	1 052	50%
Rohov	400	176	18	72	200	50%
Rovensko	414	172	7	110	185	45%
Rybky	452	184	21	104	217	48%
Sekule	1 700	742	101	308	885	52%
Senica	20 255	8 730	1 374	3 783	10 639	53%
Smrdáky	702	311	48	146	380	54%

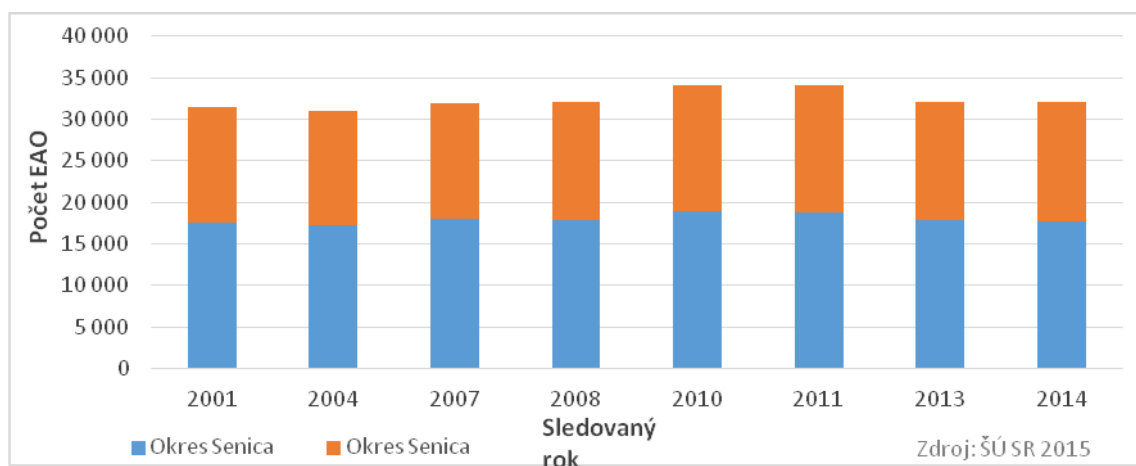
Šajdíkove Humence	1 082	431	72	248	519	48%
Šaštín-Stráže	5 107	1 984	519	969	2 598	51%
Štefanov	1 659	572	225	356	818	49%
Celkom	49 495	20 429	3 859	9 767	25 310	51%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Vývoj ekonomickej aktivity obyvateľov je možné sledovať iba na úrovni okresu Senica. Obyvateľstvo mikroregiónu tvorilo v roku 2011 74% ekonomicky aktívneho obyvateľstva celého okresu. V rámci okresu Senica sa počas obdobia rokov 2001 až 2014 zvýšil počet ekonomicky aktívnych obyvateľov z 31 427 na 32 072, teda o 2,1% (priemer za celý kraj 4,5%, priemer za celú SR 0,1%). Počet ekonomicky aktívnych mužov sa zvýšil z 17 566 na 17 709, teda o 0,8% (kraj 4%, SR 2,9%) a počet ekonomicky aktívnych žien sa zvýšil z 13 861 na 14 363, teda o 3,6% (kraj 5%, SR - 3,1%). Kým v roku 2001 predstavoval podiel ekonomicky aktívnych mužov 55,9% (kraj 54,8%, SR 53,6%), vďaka silnému nárastu počtu ekonomicky aktívnych žien sa podiel mužov v roku znížil na 55,2% (kraj 54,6 %, SR 55%).

Oproti krajskému aj celoštátnemu priemeru sa aj počas sledovaného obdobia zmenšil rozdiel medzi pohlaviami s tým, že existuje priestor najmä pre ďalšie silnejšie zvyšovanie podielu ekonomicky aktívnych žien prostredníctvom rastu ich počtu.

Graf 3.11: Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov za obdobie rokov 2001-2014

V rámci mikroregiónu sa v roku 2011 o zamestnanie uchádzalo v rámci evidencie celkom 3 175 obyvateľov, z toho 1 636 žien (51,5%). Relatívne nízky podiel žien medzi uchádzačmi o prácu vykazovali sídla Borský Svätý Jur, Koválov, Kúty, Lakšárska Nová Ves, Moravský Svätý Ján, Rohov a Štefanov, naopak pomerne vysoký podiel žien potom Čáry, Častkov, Kuklov, Smrdáky a Šaštín - Stráže.

Tabuľka 3.20: Evidovaní uchádzači o zamestnanie a ich štruktúra v MAS Záhorie, o.z.

Obec/Mesto	Trvalo bývajúce obyv.	Evidovaní uchádzači o zamestnanie spolu	z toho ženy	Podiel žien na uchádzaní o zamestnanie
Bílkove Humence	221	13	7	53,8%
Borský Mikuláš	3 933	235	122	51,9%
Borský Svätý Jur	1 628	95	41	43,2%
Čáry	1 268	120	71	59,2%
Častkov	611	24	13	54,2%
Dojč	1 266	106	55	51,9%
Koválov	713	38	16	42,1%
Kuklov	797	52	30	57,7%
Kúty	4 099	259	122	47,1%
Lakšárska Nová Ves	1 063	74	35	47,3%
Moravský Svätý Ján	2 125	92	42	45,7%
Rohov	400	17	8	47,1%
Rovensko	414	14	7	50,0%
Rybky	452	19	10	52,6%
Sekule	1 700	87	45	51,7%
Senica	20 255	1 213	634	52,3%
Smrdáky	702	34	19	55,9%
Šajdíkove Humence	1 082	80	41	51,3%
Šaštín-Stráže	5 107	451	247	54,8%
Štefanov	1 659	152	71	46,7%
Celkom	49 495	3 175	1 636	51,5%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Vysoký podiel evidovaných uchádzačov o zamestnanie na celkovom počte obyvateľov a väčšie problémy s nezamestnanosťou potom boli viditeľné najmä v obciach Čáry, Dojč, Štefanov a Šaštín - Stráže, naopak nízky podiel a menšie problémy s nezamestnanosťou vykazovali obce Častkov, Moravský Svätý Ján, Rohov, Rovensko, Rybky a Smrdáky.

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Senica v období rokov 2001 až 2014 sa v rokoch pred krízou vyznačoval výraznou zostupnou tendenciou, ktorá bola od roku 2009 naopak vystriedaná rastom. Tento rast dosiahol vrchol v roku 2011 a od tejto doby je zjavný pozvoľný pokles. V absolútnom vyjadrení klesol počet evidovaných uchádzačov o prácu z 5 439 na 3 607, teda o 33,7% (kraj 45,9%, SR 34%), pričom u mužov došlo k poklesu z 2 930 na 1 745, teda o 40, 4% (kraj 52,6%, SR 39,5%) a u žien z 2 509 na 1 862, teda o 25,8% (kraj 37,7%, SR 26,9%). Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o prácu je tak veľmi podobný celoslovenskému priemeru, ale v krajskom porovnaní je pokles miernejší, a to najmä u žien. To je zrejmé aj zo zmeny zastúpenia pohlavia na celej skupine, kedy v rámci okresu došlo k zníženiu podielu evidovaných uchádzačov o prácu - mužov z 53,9% na 48,4%, zatiaľ čo v krajskom porovnaní došlo k poklesu z 54,8% na 48% a v celorepublikovom potom z 56,1% na 51,4%.

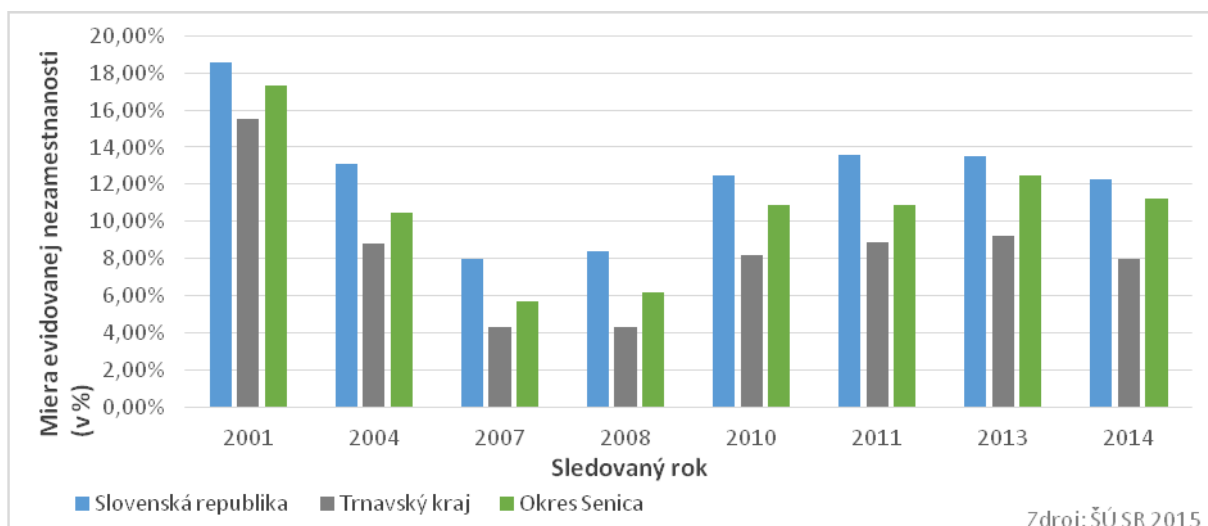
Tabuľka 3.21: Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Ukazovateľ		Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie							
		2001	2004	2007	2008	2010	2011	2013	2014
Slovenská republika	Spolu	502 251	342 294	207 863	218 920	334 903	362 428	364 225	331 733
	Muži	281 854	176 298	99 029	106 574	178 652	189 043	189 282	170 600
	Ženy	220 397	165 996	108 834	112 346	156 251	173 385	174 943	161 133
Trnavský kraj	Spolu	43 304	24 484	12 271	12 331	24 238	26 181	26 630	23 435
	Muži	23 716	11 862	5 625	5 786	12 253	12 715	13 043	11 238
	Ženy	19 588	12 622	6 646	6 545	11 985	13 466	13 587	12 197
Okres Senica	Spolu	5 439	3 270	1 838	2 001	3 723	3 714	4 009	3 607
	Muži	2 930	1 591	812	929	1 888	1 848	1 967	1 745
	Ženy	2 509	1 679	1 026	1 072	1 835	1 866	2 042	1 862

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015

Celková miera nezamestnanosti sa v rámci okresu Senica znížila medzi rokmi 2001 a 2014 z 17,3% na 11,2% (teda o 35%), pričom miera nezamestnanosti u mužov klesla z 16,7% na 9,9% (o 40, 9%), zatiaľ čo u žien klesla z 18,1% na 13% (teda o 28,4%). Aj z týchto údajov je zrejmé pomalšie znižovanie miery nezamestnanosti u žien, a to aj v porovnaní s krajským a celonárodným priemerom. Miera nezamestnanosti v okrese je v porovnaní s Trnavským krajom vyššia (cca o 40%), avšak stále sa pohybuje pod celonárodným priemerom (cca o 8,5%). Zatiaľ čo u mužov je v porovnaní s krajom vyššia len o 39,6%, u žien o 40,8% a v celonárodnom porovnaní je u mužov nižšia o 16,2%, zatiaľ čo u žien iba o 2,5%.

Graf 3.12: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti za obdobie rokov 2001 - 2014

Z vyššie uvedených porovnaní je zrejmé, že miera ekonomickej aktivity obyvateľov okresu a mikroregiónu je vyššia, ako celoslovenský priemer, avšak vo vzťahu k bližšiemu okoliu (krajská úroveň) dosahuje nižšiu úroveň. Obdobne je zrejmé mierne zaostávanie za krajskou úrovňou v nezamestnanosti, a to najmä u žien.

Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie a z hľadiska vzdelania majú v okrese Senica najväčšie zastúpenie stredoškólači (stredné odborné 35,7% a úplné stredné odborné 26%) a ľudia so základným vzdelaním (25,9%). Naopak vysokoškólači všetkých stupňov dosahujú súhrnne podiel iba 6,5%. V porovnaní s krajskou úrovňou je zrejmý vyšší podiel ľudí s nižším až nízkym vzdelaním, čo v spojení s predchádzajúcimi štatistikami značí potenciál pre rozvoj vzdelanostne menej náročných profesií s odborným zameraním.

Z hľadiska veku je štruktúra uchádzačov o zamestnanie v okrese Senica porovnateľná s krajskou úrovňou. Podiel mladých dosahuje celkovo 17,8%, podiel strednej generácie 68% a podiel starších 14,2%. Táto štruktúra zodpovedá aj celonárodnému priemeru.

Tabuľka 3.22: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie z hľadiska vzdelania (2014)

Územie	Senica	Trnavský kraj
UoZ spolu	3 876	26 034
Neukončené základné vzdelanie	74	255
Základné vzdelanie	1 005	5 369
Nižšie stredné odborné vzdelanie	44	317
Stredné odborné vzdelanie	1 384	9 139
Úplné stredné odborné vzdelanie	1 007	7 150
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	104	1 092
Vyššie odborné vzdelanie	4	116
Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	53	470
Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	191	2 055
Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	9	66
N/A - neurčené	1	5

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2015

Tabuľka 3.23: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie z hľadiska veku (2014)

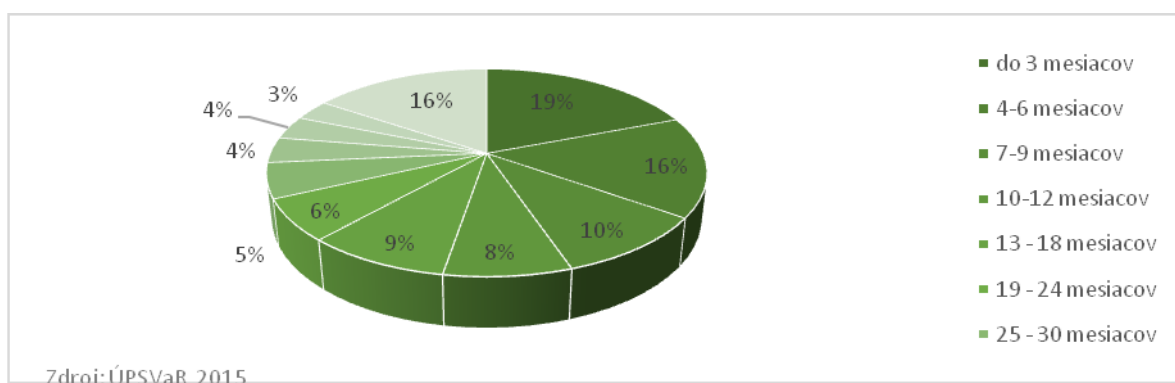
Uchádzači o zamestnanie podľa veku			Senica	Trnavský kraj
Spolu			3 876	26 034
menej ako 25 rokov	Spolu		691	4 805
	v tom	do 20r.	160	990
		20-24r.	531	3 815
25 - 54 rokov	Spolu		2 636	17 546
	v tom	25-29r.	463	3 136
		30-34r.	445	2 963
		35-39r.	452	3 270
		40-44r.	418	2 769
		45-49r.	417	2 543
55 rokov a viac	Spolu		549	3 683
	v tom	55-59r.	486	3 299
		60r. a viac	63	384

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2015

Podiel krátkodobo nezamestnaných dosahuje 35% (priemer kraja 39%), zatiaľ čo priemer strednodobo nezamestnaných 18% (kraj 21%). Podiel dlhodobo nezamestnaných naopak dosahuje 47% (kraj 40%), pričom podiel nezamestnaných po dobu 3 a viac rokov 22% (kraj 15%). Je tak zrejmé, že štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky nezamestnanosti je oproti krajskému priemeru nepriaznivá a ľudia, ktorí stratia zamestnanie, si ho ťažko nachádzajú v krátkej dobe.

Zatiaľ čo krátkodobá nezamestnanosť, ktorú možno spojiť s bežnou fluktuáciou, sa oproti krajskému priemeru príliš nelíši, problémom zostáva dlhodobá nezamestnanosť, kedy podiel dlhodobo nezamestnaných výrazne prevyšuje krajský priemer. Túto skutočnosť možno spojiť najmä s nižšou kvalifikáciou uchádzačov a tiež štruktúrou ponúkaných miest a nesúlalom medzi dopytom a ponukou ako aj nižšou ekonomickou aktivitou v rámci krajského porovnania.

Graf 3.13: Štruktúra uchádzačov o prácu z hľadiska dĺžky doby bez práce (2014)

Dochádzka za prácou

V rámci regiónu i jednotlivých sídiel je zrejmá veľmi silná dochádzka za prácou a vzdelaním. Z celkového počtu obyvateľov okresu dochádza za prácou a vzdelaním viac ako ¼, pričom mimo hranice okresu ide približne o 1/6 obyvateľov. Kým za prácou a vzdelaním v rámci okresu odchádza 5 582 obyvateľov, do iných okresov SR odchádza 9 068 osôb a iba 2 658 osôb prichádza. Rozdiel tak činí 6 410 osôb, pričom 4 858 osôb je pracujúcich a 1 552 študentov.

Tabuľka 3.24: Dochádzka a odchádzka za prácou v rámci okresu Senica (2011)

		Úhrn odchádzajúcich v okrese		
			odchádzajúci v rámci okresu	odchádzajúci do iných okresov SR
Obyvateľstvo ekonomicky aktívne	muži	7 363	2 330	4 242
	ženy	5 074	2 006	2 599
	spolu	12 437	4 336	6 841

odchádzajúce do zamestnania	v tom vo veku	15-24	1 259	313	849
		25-29	1 992	479	1 198
		30-34	1 968	592	1 117
		35-44	3 362	1 221	1 841
		45-59	3 617	1 610	1 733
		60+	239	121	103
Žiaci a študenti	spolu		3 731	1 246	2 227
	z toho	žiaci ZŠ	896	660	218
		študenti SŠ	1 666	557	1 087
		študenti VŠ	1 169	29	922
Odchádza spolu			16 168	5 582	9 068

			Úhrn o prichádzajúcich v okrese	v tom:	
				prichádzajúci v rámci okresu	prichádzajúci do iných okresov SR
Obyvateľstvo ekonomicky aktívne odchádzajúce do zamestnania	muži		3 576	2 330	1 246
	ženy		2 743	2 006	737
	spolu		6 319	4 336	1 983
	v tom vo veku	15-24	452	313	139
		25-29	735	479	256
		30-34	877	592	285
		35-44	1 815	1 221	594
		45-59	2 261	1 610	651
60+		179	121	58	
Žiaci a študenti	spolu		1 921	1 246	675
	z toho	žiaci ZŠ	764	660	104
		študenti SŠ	1 085	557	528
		študenti VŠ	72	29	43
Prichádza spolu			8 240	5 582	2 658

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Významné pohyby sa uskutočňujú v rámci väčších sídiel. U malých obcí sú zjavné presuny iba medzi okolitými sídlami a smerom k najbližšiemu väčšiemu sídlu (Senica, Šaštín, Kúty), pričom u študentov sú zjavné väčšie príjazdové vzdialenosti (Bratislava, Malacky, Skalica,). Kým v rámci sídiel MAS Záhorie, o.z. dochádza 4 036 aktívnych osôb a 1 161 študentov, pričom hlavnými smermi presunov sú presuny z menších sídiel najmä do obcí Dojč, Kúty, Šaštín - Stráže a Senica u ekonomicky aktívnych a u študentov do obcí Dojč, Sekule, Šaštín - Stáže a Senica. V rámci odchodu mimo okres pravidelne dochádza za prácou 5 495 osôb a 1 832 študentov, pričom hlavným cieľom u študentov sú Bratislava, Malacky, a Skalica, zatiaľ čo u pracujúcich navyše ešte Holíč, Lozorno, Trnava a Voderady.

Tabuľka 3.25: Dochádzka a príchod do práce v rámci MAS Záhorie, o.z. (2011)

Obce/mestá MAS Záhorie, o.z.	Odchádza mimo okres		Odchádza do zahranicia	Celkom
	Počet pracujúcich	Počet študentov		
Bílkove Humence	45	3	1	80
Borský Mikuláš	537	151	134	1 248
Borský Svätý Jur	277	84	29	460
Čáry	179	39	26	374
Častkov	66	33	15	245
Dojč	107	28	29	387
Koválov	49	26	24	303
Kuklov	83	17	10	184
Kúty	688	221	114	1 137
Lakšárska Nová Ves	226	42	18	328
Moravský Svätý Ján	428	149	40	771
Rohov	18	9	4	103
Rovensko	36	12	5	188
Rybky	32	13	10	198
Sekule	355	93	32	598
Senica	1 477	611	578	3 374
Smrdáky	50	17	22	234
Šajdíkove Humence	86	43	50	455
Šaštín-Stráže	572	166	118	1 204
Štefanov	184	75	42	518
Celkom	5 495	1 832	1 301	12 389

	Príchod v rámci okresu		Príchod mimo okres		Celkom
	Počet pracujúcich	Počet študentov	Počet pracujúcich	Počet študentov	
Bílkove Humence	11	0	1	0	12
Borský Mikuláš	49	3	14	2	68
Borský Svätý Jur	56	10	16	4	86
Čáry	93	0	70	1	164
Častkov	20	0	11	0	31
Dojč	583	54	62	2	701
Koválov	15	0	5	0	20
Kuklov	16	0	4	0	20
Kúty	252	3	225	4	484
Lakšárska Nová Ves	23	16	10	0	49
Moravský Svätý Ján	101	1	69	0	171
Rohov	44	0	8	0	52
Rovensko	5	0	1	0	6
Rybky	6	0	1	0	7
Sekule	90	62	26	6	184
Senica	2 299	959	1 164	596	5 018
Smrdáky	48	0	16	0	64
Šajdíkove Humence	56	0	8	0	64
Šaštín-Stráže	235	52	84	55	426
Štefanov	32	1	22	1	56
Celkom	4 034	1 161	1 817	671	7 683

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky SODB 2011

Z hľadiska ekonomických činností obyvatelia mikroregiónu najčastejšie dochádzajú za prácou v priemysle, verejných službách, školstve, zdravotníctve a doprave.

V celkovom vyjadrení predstavuje dochádzka vo vnútri okresu cca 35% všetkých príchodov, zatiaľ čo mimo okres 55% a do zahraničia 10%. V rámci týchto pomerov sa výrazne odlišuje len poľnohospodárstvo, kde je oveľa silnejšia dochádzka v rámci okresu (61% vzhľadom k prítomnosti niekoľkých poľnohospodárskych družstiev) a tiež vyšší podiel dochádzania do zahraničia v prípade stavebníctva. Podrobné údaje týkajúce sa príchodov za jednotlivé sídla sú uvedené v tabuľke nižšie.

Tabuľka 3.26: Štruktúra dennej dochádzky z hľadiska ekonomického odvetvia (2011)

	Spolu	pôdohospodárstvo	priemysel	Stavebníctvo	doprava a spoje	obchod hotely, rešt.	verejná správa školstvo, zdrav.	ostatné a nezistené
SENICA								
v rámci okresu	696	32	353	14	53	53	128	63
mimo okres	1 477	21	448	70	113	180	386	259
do zahraničia	436	10	73	32	30	73	85	133
celkom	2 609	63	874	116	196	306	599	455
BÍLKOVE HUMENCE								
v rámci okresu	12	3	1	0	0	2	4	2
mimo okres	45	0	10	3	2	6	14	10
do zahraničia	1	0	0	0	0	0	0	1
celkom	58	3	11	3	2	8	18	13
BORSKÝ MIKULÁŠ								
v rámci okresu	325	11	100	21	27	40	72	54
mimo okres	537	6	232	50	46	47	74	82
do zahraničia	114	2	19	7	10	12	36	28
celkom	976	19	351	78	83	99	182	164
BORSKÝ SVÄTÝ JUR								
v rámci okresu	48	1	13	2	6	11	9	6
mimo okres	277	1	110	13	27	43	31	52
do zahraničia	22	0	2	1	2	7	5	5
celkom	347	2	125	16	35	61	45	63
ČÁRY								
v rámci okresu	116	9	50	3	17	16	10	11
mimo okres	179	0	68	16	23	22	26	24
do zahraničia	25	1	8	4	2	2	3	5
celkom	320	10	126	23	42	40	39	40
ČASTKOV								
v rámci okresu	99	5	22	8	7	22	26	9
mimo okres	66	1	37	1	6	9	8	4
do zahraničia	9	0	0	4	1	2	1	1
celkom	174	6	59	13	14	33	35	14
DOJČ								
v rámci okresu	169	7	50	9	14	25	28	36
mimo okres	107	0	29	8	15	12	26	17
do zahraničia	28	0	0	8	2	3	5	10
celkom	304	7	79	25	31	40	59	63

	Spolu	pôdohospo dárstvo	priemysel	Staveb- níctvo	doprava a spoje	obchod hotely, rešt.	verejná správa školsťvo, zdrav.	ostatné a nezistené
KOVÁLOV								
v rámci okresu	152	1	43	8	8	26	43	23
mimo okres	49	0	27	1	4	3	10	4
do zahraničia	19	2	2	1	0	3	2	9
celkom	220	3	72	10	12	32	55	36
KUKLOV								
v rámci okresu	53	6	12	2	11	9	4	9
mimo okres	83	1	35	7	15	7	9	9
do zahraničia	10	0	0	2	0	2	5	1
celkom	146	7	47	11	26	18	18	19
KÚTY								
v rámci okresu	75	2	15	5	11	12	14	16
mimo okres	688	4	242	22	99	84	100	137
do zahraničia	109	3	16	23	8	13	22	24
celkom	872	9	273	50	118	109	136	177
LAKŠÁRSKA NOVÁ VES								
v rámci okresu	28	1	8	3	5	0	7	4
mimo okres	226	7	69	5	18	35	47	45
do zahraničia	18	0	2	1	3	4	2	6
celkom	272	8	79	9	26	39	56	55
MORAVSKÝ SVÄTÝ JÁN								
v rámci okresu	89	3	13	0	17	15	31	10
mimo okres	428	9	125	20	57	59	84	74
do zahraničia	36	0	4	7	1	8	11	5
celkom	553	12	142	27	75	82	126	89
ROHOV								
v rámci okresu	48	3	12	5	10	6	9	3
mimo okres	18	0	10	1	0	0	2	5
do zahraničia	4	0	1	0	0	2	0	1
celkom	70	3	23	6	10	8	11	9
ROVENSKO								
v rámci okresu	100	8	26	6	12	11	23	14
mimo okres	36	0	13	2	3	2	13	3
do zahraničia	5	1	0	1	0	2	0	1
celkom	141	9	39	9	15	15	36	18
RYBKÝ								
v rámci okresu	98	16	13	8	17	17	20	7
mimo okres	32	0	10	3	2	4	7	6
do zahraničia	9	0	1	2	1	1	2	2
celkom	139	16	24	13	20	22	29	15
SEKULE								
v rámci okresu	111	9	22	8	14	11	32	15
mimo okres	355	6	117	17	50	55	46	64
do zahraničia	30	3	8	3	1	2	4	9
celkom	496	18	147	28	65	68	82	88
SMRDÁKY								
v rámci okresu	100	7	28	7	3	20	18	17
mimo okres	50	1	22	1	4	8	7	7
do zahraničia	16	0	2	4	0	2	5	3

	Spolu	pôdohospo dárstvo	priemysel	Staveb- níctvo	doprava a spoje	obchod hotely, rešt.	verejná správa školsstvo, zdrav.	ostatné a nezistené
celkom	166	8	52	12	7	30	30	27
ŠAJDÍKOVE HUMENCE								
v rámci okresu	181	14	67	16	18	28	22	16
mimo okres	86	2	24	3	13	14	19	11
do zahraničia	45	3	4	5	2	7	15	9
celkom	312	19	95	24	33	49	56	36
ŠAŠTÍN-STRÁŽE								
v rámci okresu	273	11	90	17	27	33	26	69
mimo okres	572	10	264	26	32	55	85	100
do zahraničia	102	3	14	17	8	19	19	22
celkom	947	24	368	60	67	107	130	191
ŠTEFANOV								
v rámci okresu	184	6	63	23	13	30	18	31
mimo okres	184	2	104	12	13	15	19	19
do zahraničia	37	1	2	5	5	6	9	9
celkom	405	9	169	40	31	51	46	59

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Najčastejším druhom dochádzky je dochádzka v trvaní od 30 do 59 minút (35%) nasledovaná dĺžkou 15 až 29 minút (29%) a dĺžkou viac ako 60 minút (24%). Iba 12% dojazdov je kratších, ako 15 minút. U dojazdov v rámci okresu je silnejšie zastúpenie kratších dojazdov (celkovo do 30 minút 72%), zatiaľ čo u dojazdov mimo okres prevažuje dĺžka nad 30 minút (80%). U dochádzky do zahraničia potom prevažuje skupina dochádzky od 15 do 59 minút (62%), čo znamená dochádzku za prácou najmä do okolitých cezhraničných regiónov v ČR a Rakúsku. Podrobné dáta o prímestskej sú uvedené v tabuľkách nižšie.

Tabuľka 3.27: Štruktúra dennej dochádzky z hľadiska doby dochádzky (2011)

	Spolu	Denná dochádzka	z toho čas dochádzky v minútach			
			1 -14	15-29	30-59	60+
SENICA						
v rámci okresu	696	508	147	230	111	20
mimo okres	1 477	1 048	59	197	404	388
do zahraničia	436	174	22	37	76	39
celkom	2 609	1 730	228	464	591	447
BÍLKOVE HUMENCE						
v rámci okresu	12	8	4	1	3	0
mimo okres	45	25	1	0	17	7
do zahraničia	1	1	1	0	0	0
celkom	58	34	6	1	20	7
BORSKÝ MIKULÁŠ						
v rámci okresu	325	248	50	112	82	4
mimo okres	537	347	14	28	169	136
do zahraničia	114	52	4	10	19	19
celkom	976	647	68	150	270	159

	Spolu	Denná dochádzka	z toho čas dochádzky v minútach			
			1 -14	15-29	30-59	60+
BORSKÝ SVÄTÝ JUR						
v rámci okresu	48	22	5	10	6	1
mimo okres	277	184	1	14	97	72
do zahraničia	22	8	1	2	4	1
celkom	347	214	7	26	107	74
ČÁRY						
v rámci okresu	116	85	30	37	14	4
mimo okres	179	118	2	3	46	67
do zahraničia	25	10	1	1	4	4
celkom	320	213	33	41	64	75
ČASTKOV						
v rámci okresu	99	76	20	44	10	2
mimo okres	66	53	2	11	31	9
do zahraničia	9	3	1	1	1	0
celkom	174	132	23	56	42	11
DOJČ						
v rámci okresu	169	126	36	71	18	1
mimo okres	107	72	6	12	22	32
do zahraničia	28	7	1	2	1	3
celkom	304	205	43	85	41	36
KOVÁLOV						
v rámci okresu	152	120	27	73	20	0
mimo okres	49	33	0	4	13	16
do zahraničia	19	10	2	1	5	2
celkom	220	163	29	78	38	18
KUKLOV						
v rámci okresu	53	30	10	14	2	4
mimo okres	83	51	0	2	16	33
do zahraničia	10	5	0	2	1	2
celkom	146	86	10	18	19	39
KÚTY						
v rámci okresu	75	50	12	14	15	9
mimo okres	688	457	16	48	169	224
do zahraničia	109	68	4	18	30	16
celkom	872	575	32	80	214	249
LAKŠÁRSKA NOVÁ VES						
v rámci okresu	28	21	2	8	9	2
mimo okres	226	142	6	30	69	37
do zahraničia	18	4	0	2	1	1
celkom	272	167	8	40	79	40
MORAVSKÝ SVÄTÝ JÁN						
v rámci okresu	89	61	27	24	8	2
mimo okres	428	282	5	44	116	117
do zahraničia	36	12	0	3	6	3
celkom	553	355	32	71	130	122
ROHOV						
v rámci okresu	48	32	12	15	4	1
mimo okres	18	15	1	2	8	4
do zahraničia	4	3	0	0	1	2
celkom	70	50	13	17	13	7
ROVENSKO						

	Spolu	Denná dochádzka	z toho čas dochádzky v minútach			
			1 -14	15-29	30-59	60+
v rámci okresu	100	72	20	38	12	2
mimo okres	36	29	1	9	9	10
do zahraničia	5	4	1	0	2	1
celkom	141	105	22	47	23	13
RYBKÝ						
v rámci okresu	98	79	40	27	9	3
mimo okres	32	21	4	3	8	6
do zahraničia	9	7	1	1	5	0
celkom	139	107	45	31	22	9
SEKULE						
v rámci okresu	111	74	19	37	15	3
mimo okres	355	222	4	33	89	96
do zahraničia	30	17	0	6	7	4
celkom	496	313	23	76	111	103
SMRDÁKY						
v rámci okresu	100	72	16	45	7	4
mimo okres	50	26	4	7	8	7
do zahraničia	16	7	1	0	4	2
celkom	166	105	21	52	19	13
ŠAJDÍKOVE HUMENCE						
v rámci okresu	181	149	23	88	31	7
mimo okres	86	52	2	6	14	30
do zahraničia	45	23	2	3	7	11
celkom	312	224	27	97	52	48
ŠAŠTÍN-STRÁŽE						
v rámci okresu	273	204	33	85	79	7
mimo okres	572	396	10	34	189	163
do zahraničia	102	33	3	7	13	10
celkom	947	633	46	126	281	180
ŠTEFANOV						
v rámci okresu	184	152	11	86	43	12
mimo okres	184	146	8	23	70	45
do zahraničia	37	20	4	2	10	4
celkom	405	318	23	111	123	61

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky SODB 2011

Popis doteraz realizovaných aktivít v území MAS Záhorie, o. z.

Na území MAS Záhorie, o.z. v posledných rokoch boli realizované rôzne projekty, podporené z EÚ fondov, zo štátneho rozpočtu a súkromných zdrojov. Všetky projekty verejného sektora boli realizované na základe schválených Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušných obcí. Realizované projekty boli aj investičného aj neinvestičného charakteru.

Projektové aktivity obcí od roku 2010 boli zamerané predovšetkým na revitalizáciu sídel, dobudovanie základnej infraštruktúry – kanalizácie, vodovodov, čističiek odpadových vôd, chodníkov či verejného osvetlenia. Časť investícií smerovala aj do infraštruktúry školských a

športových zariadení a výstavbu nájomných bytov – podrobný prehľad doteraz realizovaných aktivít/ projektov jednotlivých členov MAS Záhorie, o.z je súčasťou prílohy č. 13.

3.2 SWOT analýza mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.

Výsledná SWOT analýza mikroregiónu MAS Záhorie, o.z. bola zostavená na základe širokého spektra informácií pochádzajúcich z rôznych zdrojov a na jej zostavovaní sa podieľali všetky zainteresované strany. Z uvedeného dôvodu boli zorganizované viaceré pracovné stretnutia, realizovali sa prieskumy verejnej mienky obyvateľov, podnikateľského sektora i ďalších neverejných subjektov.

Obrázok 3.8: SWOT analýza mikroregiónu MAS Záhorie, o.z.

OBLASŤ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
PRÍRODNÉ ZDROJE A ENVIRONMENTÁLNE ASPEKTY	- výhodná geografická poloha - priaznivé prírodné a klimatické podmienky pre pestovanie, zachovalé lesy a príroda; - bohatá fauna a flóra - existencia chránených území národného a medzinárodného významu (CHKO Záhorie, CHKO Biele Karpaty, PR Vanišovec, NPR Červený Rybník, NPR Zelenka) - existencia termálnych prameňov a prírodných vodných plôch (napr. Gazarka, Kunov, Smrdáky) - zachovaný vidiecky ráz územia - tiché a čisté životné prostredie - separácia odpadu	- environmentálne záťaž - existencia čiernych skládok, brownfieldov - neúplné napojenie na verejnú kanalizáciu a s ním spojené nelegálne vypúšťanie žump;	Využitie potenciálu územia regiónu pre rozvoj vidieckeho CR	
OBLASŤ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
ĽUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE	- veľký počet historických budov a objektov (najmä cirkevných) - udržiavanie miestnych tradícií, folklóru, krojov, ochotníckych divadiel; tradičných jedál (údené rebrá, fazuľová polievka so slížmi, zelníky,	- nedostatok zariadení pre voľnočasové aktivity (športoviská, ihriská a pod.) - nedostatočná starostlivosť o seniorov a inak znevýhodnené osoby - silná migrácia obyvateľov za prácou mimo mikroregión, odchod kvalifikovanej pracovnej sily;	- existujúce know-how ostatných existujúcich MAS (napr. s implementáciou ISRÚ) - migrácia časti obyvateľstva z miest späť na vidiek - trend rastúceho záujmu o	- nezáujem o komunitný život, prevláda pasivita ľudí - migrácia vidieckeho obyvateľstva, osobitne mladých ľudí do miest, resp. do zahraničia – vyľudňovanie vidieka

	zélové pagáčky, zabíjačka, šamrole a pod.) • silná identita územia Záhorie • vysoký počet kultúrnych, športových a spoločenských organizácií, záujmových združení a spolkov • vysoký počet kultúrnych, športových a spoločenských akcií (tradičné festivaly, slávnosti a náboženské púte) • kvalitné vedenie obcí/ miest v mikroregióne • skúsenosti samospráv s implementáciou dotovaných projektov • aktívni, perspektívni mladí ľudia • vysoký podiel odborne vzdelaných obyvateľov • dobrá poloha a koncentrácia sídel v mikroregióne		aktívny relax a odpočinok a s ním súvisiaci zvyšujúci sa dopyt po atraktívnych formách CR ako je napr. golfový turizmus, cykloturistika, liečebný turizmus, vidiecka turistika a agroturizmus a pod.	• nezáujem o poľnohospodárstvo v rámci generáčnej obmeny
OBLASŤ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
MATERIÁLNE ZDROJE	• dostatok plôch pre rozvoj obcí a podnikateľského sektoru • rozvinuté podmienky pre realizáciu atraktívnych foriem CR (golf, kúpele, vinárstvo) • napojenosť na technickú infraštruktúru – k vodovodnej,	• nedostatočný bytový fond (najmä v sociálnej oblasti) • poddimenzované pracovné príležitosti v mikroregióne • neúplná a zastaralá obecná infraštruktúra (napr. absencia kanalizačnej siete u časti sídiel	• zlepšenie dostupnosti územia mikroregiónu - napojenie na dôležité dopravné komunikácie –dobrá dopravná dostupnosť IAD • dobudovanie cyklistickej infraštruktúry spájajúcej	• problematické dochádzanie za prácou • zánik podnikateľských subjektov

	elektrickej a plynovej sieti	mikroregiónu) • nízky počet spojov verejnej hromadnej dopravy • nevyhovujúci stav cyklotrás • nevyhovujúci stav cestnej siete a chodníkov • preťaženosť miestnych komunikácií • nízka úroveň dopravného značenia a orientácie v území – nedostatočná dopravná vybavenosť • nevyužívané, chátrajúce budovy a priestranstva - brownfieldy • zlý stav verejných budov/priestranstiev • nedostatočná kapacita sociálnej a zdravotnej starostlivosti • nedostatočný počet a nevyhovujúca kvalita ubytovacích kapacít • nedostatočný počet a nevyhovujúca kvalita stravovacích kapacít • nízka úroveň doplnkových služieb cestovného ruchu • zastaraná infraštruktúra a vybavenosť poľnohosp. výroby • nedostatočné kapacity zariadení predškolského vzdelávania • nedostatok škôl vyššieho stupňa • nedostatočná úroveň ochrany obyvateľov pred kriminalitou (absentujúci kamerový systém a i.)	mikroregión s okolím • diverzifikácia a intenzifikácia lokálnych ekonomických činností prostredníctvom investorov • podpora trvalo udržateľného rozvoja a poľnohospodárstva	
--	------------------------------	--	--	--

		• chýbajúce zariadenia na predaj miestnej produkcie		
OBLASŤ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
EKONOMICKÉ ZDROJE	• rastúci podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva • strategická poloha mikroregiónu vzhľadom na zahraničné trhy • rozvinuté atraktívne formy CR - golfový turizmus (Penati Golf resort Šajdíkove Humence), kúpeľnícky a liečebný CR (Kúpele Smrdáky)	• nedostatočná propagácia atraktivít cestovného ruchu v mikroregióne • nízke využitie potenciálu cestovného ruchu • nedostatočná vybavenosť verejnými aj súkromnými službami • nízka úroveň príjmov obyvateľov mikroregiónu • vysoká nezamestnanosť v regionálnom porovnaní • nedostatok verejných financií pre rozvoj sídiel a mikroregiónu • nízky podiel ekonomicky aktívnych žien starnutie populácie • nízky počet producentov tradičných miestnych poľnohospodárskych produktov (ovocie, zelenina) a výrobkov	• rozvoj ekonomiky a ekonomický rast okolitých regiónov • rozvoj ponuky pracovných miest v okolitých regiónoch • záujem investorov o celú lokalitu, prílev kapitálu na vidiek • cezhraničná spolupráca a budovanie partnerstiev v oblasti reg. rozvoja • širšia a transparentná spolupráca samospráv s podnikateľmi • spoločné projekty obcí - lepšie využitie zdrojov • kooperácia a riešenie otázok regionálneho charakteru s okolitými obcami • štátna pomoc rozvoja bývania a verejných služieb • dotačné prostriedky pre rozvoj vidieckych regiónov z fondov EÚ • budovanie značky a imidžu turistického regiónu Záhorie	• Konkurencia okolitých regiónov v oblasti hospodárstva a CR • zmeny v legislatíve a daňovom systéme • nedostatočná podpora rozvoja mikroregiónov zo strany centrálnych úradov • nedostatok záujmu súkromného sektora • nefunkčné partnerstvo • vplyv záujmových skupín • politická nestabilita • rozpočtová politika • nedostatok pracovných príležitostí • prehľbovanie úpadku okrajových vidieckych obcí územia • nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na projekty v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti • komplikovaný proces čerpania eurofondov (administratívna

			na domácom a zahraničnom trhu	zložitosť, formalizmus a časté zmeny pravidiel).
--	--	--	-------------------------------	--

3.3 Identifikácia potrieb

3.3.1 Analýza problémov a identifikácia kľúčových potrieb

Na základe realizovaných prieskumov, uskutočnených pracovných stretnutí s hlavnými aktérmi sociálneho, kultúrneho a spoločenského rozvoja mikroregiónu a zostavenej SWOT analýzy mikroregiónu, boli identifikované štyri hlavné skupiny problémov v mikroregióne. Konkrétne sa jedná o nasledujúce:

1) Hospodárske problémy

- Nedostatočná podpora poľnohospodárskej výroby ako primárneho hnacieho faktora rozvoja vidieckych oblastí;
- Nedostatočná podpora agroturistiky;
- Nedostatočná podpora a nízka aktivita miestneho podnikateľského prostredia a s tým spojené poddimenzované pracovné príležitosti priamo v mikroregióne;
- Existencia brownfieldov (najmä nevyužívané poľnohospodárske objekty).

2) Problémy životného prostredia

- Nedostatočná vybavenosť ČOV a napojenosť na kanalizáciu;
- Nízky podiel separovaného odpadu;
- Existencia čiernych skládok.

3) Kvalita života

- Nedostatočná dopravná infraštruktúra a nízka intenzita verejnej dopravy;
- Nevyhovujúci stav verejných budov a verejných priestranstiev;
- Nízka úroveň verejnej bezpečnosti;
- Nedostatočná občianska vybavenosť a poskytovanie verejných služieb;
- Nedostatočné možnosti v oblasti trávenia voľného času;
- Vysoká nezamestnanosť;
- Dochádzanie za prácou mimo mikroregión.

4) Cestovný ruch

- Nedostatok a nízka kvalita ubytovacích kapacít;
- Zlý stav kultúrnych pamiatok;
- Nízka propagácia mikroregiónu ako celku;
- Nedobudovaná sieť a neuspokojivý stav existujúcich cyklotrás a turistických trás.

Uvedené skupiny identifikovaných problémov slúžili ako východisko pre následnú selekciu a hierarchizáciu kľúčových potrieb, na ktoré by sa stratégia mala prioritne zamerať,

aby sa dosiahla vyššia kvalita života obyvateľstva žijúceho v záujmovom mikroregióne. Z dôvodu obmedzených finančných prostriedkov, na základe realizovaných prieskumov a zostavenej SWOT analýzy boli identifikované štyri prioritné potreby, ktoré boli na základe svojej naliehavosti riešenia hierarchicky usporiadané nasledovne (od najdôležitejšieho po najmenej dôležité):

- 1. Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne.**
- 2. Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti.**
- 3. Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR.**
- 4. Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok.**

1. Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne

Miera nezamestnanosti na území MAS Záhorie, o. z. postupne klesá. Dosahuje nižšiu úroveň ako je celoslovenský priemer, ale vyššiu ako je krajská úroveň. Aj v susedných okresoch dosahuje miera nezamestnanosti nižšiu úroveň.

Podporou miestnych podnikateľských subjektov sa stimuluje tvorba nových pracovných miest priamo v mikroregióne, čo prispeje aj k zlepšeniu kvality života miestnych obyvateľov.

Zároveň sa podporia aj komerčné investície do infraštruktúry cestovného ruchu.

Identifikovaná potreba a riešené problémy:

Potreba	Problémy
Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne	Nedostatočná podpora poľnohospodárskej výroby ako primárneho hnacieho faktora rozvoja vidieckych oblastí
	Nedostatočná podpora agroturistiky
	Nedostatočná podpora a nízka aktivita miestneho podnikateľského prostredia a s tým spojené poddimenzované pracovné príležitosti priamo v mikroregióne
	Existencia brownfieldov (najmä nevyužívané

	poľnohospodárske objekty)
	Vysoká nezamestnanosť
	Dochádzanie za prácou mimo mikroregión
	Nedostatok a nízka kvalita ubytovacích kapacít

2. Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti

Úroveň verejnej infraštruktúry, jej udržateľný stav a ďalší rozvoj pomôžu k zvýšeniu atraktivity územia a k zvýšeniu bezpečnosti. Zároveň prispieva k lepšiemu využitiu voľného času, možnostiam športu a kultúry.

Identifikovaná potreba a riešené problémy:

Potreba	Problémy
Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti	Existencia brownfieldov (najmä nevyužívané poľnohospodárske objekty)
	Nedostatočná vybavenosť ČOV a napojenosť na kanalizáciu
	Nízky podiel separovaného odpadu;
	Existencia čiernych skládok
	Nedostatočná dopravná infraštruktúra a nízka intenzita verejnej dopravy
	Nevyhovujúci stav verejných budov a verejných priestranstiev
	Nízka úroveň verejnej bezpečnosti
	Nedostatočná občianska vybavenosť a poskytovanie verejných služieb
	Nedostatočné možnosti v oblasti trávenia voľného času
	Zlý stav kultúrnych pamiatok;
	Nízka propagácia mikroregiónu ako celku

	Nedobudovaná sieť a neuspokojivý stav existujúcich cyklotrás a turistických trás
--	--

3.Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR

Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu prispeje k atraktivite mikroregiónu v očiach miestnych obyvateľov a návštevníkov, čo prispeje k väčšej návštevnosti územia.

Dôraz bude kladený na budovanie cyklociest, ktoré prispejú k väčšej prepojitelnosti jednotlivých obcí mikroregiónu.

Identifikovaná potreba a riešené problémy:

Potreba	Problémy
Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR	Nedostatočná podpora agroturistiky
	Nedostatočná podpora a nízka aktivita miestneho podnikateľského prostredia a s tým spojené poddimenzované pracovné príležitosti priamo v mikroregióne
	Nedostatočná občianska vybavenosť a poskytovanie verejných služieb
	Nedostatok a nízka kvalita ubytovacích kapacít
	Zlý stav kultúrnych pamiatok
	Nízka propagácia mikroregiónu ako celku
	Nedobudovaná sieť a neuspokojivý stav existujúcich cyklotrás a turistických trás

4. Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok

Cieľom je starostlivosť o kultúrne dedičstvo, jeho ochrana a obnova. Na území MAS Záhorie, o. z. sa nachádza viacero objektov kultúrneho dedičstva, či už ide o historické alebo sakrálne stavby.

Identifikovaná potreba a riešené problémy:

Potreba	Problémy
Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok	Nedostatočná podpora agroturistiky
	Nedostatočná podpora a nízka aktivita miestneho podnikateľského prostredia a s tým spojené poddimenzované pracovné príležitosti priamo v mikroregióne
	Nedostatočná občianska vybavenosť a poskytovanie verejných služieb
	Zlý stav kultúrnych pamiatok
	Nízka propagácia mikroregiónu ako celku

Uvedené potreby sa následne stali predmetom zamerania stanovených Priorít a boli ďalej rozpracované do konkrétnych špecifických cieľov a aktivít. (viď kapitola 4).

Na základe hlavných identifikovaných potrieb MAS Záhorie, o. z. sme vymedzili špecifické potreby smerujúce k naplneniu hlavných potrieb a celkovo k naplneniu stratégie. Tieto špecifické potreby možno rozdeliť na dve základné skupiny - investičné potreby a neinvestičné potreby. Posúdením týchto potrieb z hľadiska podporovateľnosti následne budú definované konkrétne opatrenia na hodnotenie jednotlivých projektov.

Hlavné investičné potreby

- Podpora podnikateľského prostredia (výstavba alebo rekonštrukcia voľných objektov a plôch pre rozvoj podnikateľských aktivít);
- Podpora podnikateľských aktivít (podpora nových výrobných postupov a technológií s dôrazom na väčšiu efektivitu a tvorbu pracovných miest, osobitný dôraz by sa mal klásť na poľnohospodárstvo, vinárstvo, kúpeľníctvo a cestovný ruch - synergický efekt pre rozvoj cestovného ruchu);
- Podpora infraštruktúry pre vzdelávanie, sociálnu starostlivosť a zdravotníctvo (výstavba predškolských zariadení a škôl vyššieho typu, výstavba sociálnych bytov, výstavba domovov pre seniorov, výstavba komunitných centier, výstavba lekárskeho ordinácií a pod.);
- Podpora infraštruktúry pre kultúrne a spoločenské využitie (rekonštrukcia miestnych kultúrnych domov, spolkových miestností, rekonštrukcia športovísk a ihrísk, podpora vybavenosti DHZ pod.);

- Podpora infraštruktúry cestovného ruchu (výstavba a rekonštrukcia ubytovacích a stravovacích kapacít, obnova kultúrnych pamiatok, podpora výstavby cyklotrás, náučných chodníkov a turistických trás, výstavba informačných centier);
- Podpora infraštruktúry životného prostredia (dobudovanie kanalizácie a ČOV, budovanie zberných dvorov, podpora obnoviteľných zdrojov energie, zvýšenie separácie odpadu a pod.);
- Podpora dopravnej infraštruktúry (obnova a skvalitnenie cestnej siete, zlepšenie infraštruktúry železničnej dopravy - výstavba a rekonštrukcia zastávok, budovanie prestupných terminálov a podpora integrovanej dopravy a P + R).

Hlavné neinvestičný potreby

- Zlepšenie dopravnej dostupnosti (posilnenie verejnej dopravy a ako doplnok aj zlepšenie lokálnej infraštruktúry - najmä zastávky a pod.);
- Podpora komunitnej činnosti (podpora činnosti komunitných centier);
- Podpora spoločenských a kultúrnych aktivít (podpora konania akcií s presahom obce so zameraním na posilnenie kultúrnych tradícií regiónu a miestneho folklóru);
- Podpora činnosti miestnych spolkov a organizácií (zabezpečenie ich činnosti a aktivít, ktoré budú v súlade so stratégiou a budú prispievať ku kultúrnemu, športovému a spoločenskému rozvoju sídiel a mikroregiónu);
- Podpora propagácie regiónu (zabezpečenie fungovania informačných centier, vonkajšie propagácie mikroregiónu s dôrazom na miestne tradície a moderné atraktivity cestovného ruchu);
- Podpora spolupráce súkromného a verejného sektora (využitie súkromnej infraštruktúry pre spoločenské a kultúrne akcie, spolupráca pri príprave nových atraktivít cestovného ruchu a pod.);
- Zvyšovanie lokálnej zamestnanosti formou podpory zakladania nových ako aj existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev a zavádzania inovácii v oblasti MSP.

3.3.2 Tvorba rozvojovej stratégie MAS Záhorie, o. z

Základom celkovej stratégie je využitie hlavných silných stránok a minimalizácia slabých stránok, ktorých hlavným cieľom bude celkový rozvoj mikroregiónu prostredníctvom využitia niektorých príležitostí a eliminácie rizík spojených s niektorými ohrozeniami.

Celková stratégia by sa tak mala sústrediť na kombináciu opatrení v oblastiach hospodárskej, sociálnej, kultúrno- spoločenskej a v oblasti životného prostredia. V oblasti hospodárskej bude potrebné využiť kombináciu opatrení reagujúcich na silné aj slabé stránky. Mikroregión by sa mal sústrediť najmä na posilnenie lokálnych podnikateľských aktivít a vytvárania pracovných miest v mikroregióne, pričom hlavnými nástrojmi by mala byť podpora (vzniku) lokálnych súkromných služieb, vytváranie (regenerácia) vhodných objektov a plôch pre nové podnikateľské aktivity, posilnenie lokálnej dopravnej dostupnosti pre lepšiu dostupnosť novovzniknutých pracovných miest atď. Dôležitým faktorom by tiež mala byť podpora poľnohospodárskej výroby vidieckeho charakteru (menšie farmy s lokálnou zamestnanosťou) a vo väzbe na cestovný ruch aj podpora agroturistiky podporou jej infraštruktúry a propagácie.

V oblasti kultúrno-spoločenskej sa musí stratégia mikroregiónu sústrediť na využitie existujúcich silných stránok, ktoré zahŕňajú existenciu vysokého počtu spolkov a organizácií. Podpora by sa mala sústrediť na podporu ich činnosti a rozvoj ich aktivít podporou ich vlastného fungovania a aj nových akcií. Obdobnú činnosť bude potrebné podporiť aj v rámci obcí. Podporované by mali byť najmä také aktivity, ktoré budú mať dopad na väčšiu časť mikroregiónu a budú posilňovať povedomie o miestnych tradíciách a zvykoch, čo synergicky podporí aj cestovný ruch. Dôležitá je tiež lokálna podpora infraštruktúry pre trávenie voľného času podporou výstavby či rekonštrukcie spolkových miestností a domov, verejných zhromaždisk a ihrísk a pod. Neoddeliteľnou súčasťou stratégie v tejto oblasti by tiež mala byť podpora činnosti novo vzniknutých komunitných centier pre mládež a seniorov ako hlavné záujmové skupiny.

V oblasti cestovného ruchu by sa stratégia mala sústrediť na využitie vhodných prírodných podmienok podporou infraštruktúry cestovného ruchu a propagáciou celej lokality. Nástrojmi pre zvýšenie atraktivity mikroregiónu a zvýšenie počtu návštevníkov (a tým aj rozvoj miestnych podnikateľských aktivít spojených s cestovným ruchom) sú najmä podpora výstavby nových a skvalitnenie existujúcich ubytovacích a stravovacích kapacít, rekonštrukcia turistických atraktivít (najmä pamiatok), výstavba a skvalitnenie siete cyklotrás a turistických trás a posilnenie vzájomných väzieb medzi verejným a súkromným sektorom (napr. budovanie náučných chodníkov využívajúcich existujúce súkromné atraktivity - vinárstvo, agroturistika a pod.).

V oblasti životného prostredia by sa stratégia mala sústrediť na uchovanie súčasného stavu životného prostredia zaistením takých opatrení, ktoré povedú k zmierneniu jeho zaťažovania. Ide najmä o dobudovanie kanalizácie a dôraz na využívanie ekologických postupov v poľnohospodárstve.

4 Strategický rámec

Pri strategickom plánovaní ide o rámcový pohľad na rozvoj územia verejno-súkromného partnerstva MAS Záhorie, o. z., ktorý zahŕňa aj širšie väzby v regióne (napr. prítomnosť a zámery väčšieho mesta, ktoré je súčasťou verejno-súkromného partnerstva a prepojenie s vyššou regionálnou stratégiou). Zdôvodnením využitia integrovaného prístupu je vyššia efektívnosť a cielenosť použitia finančných prostriedkov EÚ a zo štátneho rozpočtu a vlastných zdrojov, a zabezpečenie vzájomnej súčinnosti finančných tokov do územia pre naštartovanie jeho cieleného rozvoja. Endogénny potenciál konkrétneho vidieckeho územia MAS Záhorie, o. z. je východiskom pre integrovaný miestny rozvoj, ktorý významne motivuje a mobilizuje ľudský a finančný kapitál.

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Hlavnou témou **Integrovanej stratégie územného rozvoja** MAS Záhorie, o. z. je zlepšenie podmienok každodenného života obyvateľov a zvýšenie atraktivity obcí, ktoré sú súčasťou územia mikroregiónu. V rámci rozvoja tejto oblasti bolo jednomyselné rozhodnutie miestnych obyvateľov podporiť základné služby, rozvíjať infraštruktúru obcí, zlepšiť vzhľad obcí, skvalitniť územie a infraštruktúru pre rozvoj cestovného ruchu. Ďalšou dôležitou oblasťou, ktorú je potrebné aj podľa obyvateľov súbežne realizovať, je vytvorenie príjemného prírodného prostredia nielen pre miestnych ľudí, ale aj pre návštevníkov územia. Po vytvorení základnej infraštruktúry je potrebné sa venovať aktivizácii miestneho obyvateľstva a rozvoju miestneho hospodárstva (hlavne rozvoju vidieckeho cestovného ruchu). Počas prípravy vízie, strategického cieľa, strategických priorít a špecifických cieľov účastníci pracovných stretnutí dospeli k jednomyselnému súhlasu.

Vízia MAS Záhorie, o. z.

Vízia vyjadruje najvšeobecnejšiu predstavu obyvateľov o budúcich okolnostiach života v území. Je úzko prepojená na vnímanie aspektov kvality života v oblastiach ako – pracovné príležitosti, bývanie, vidiecky turizmus, možnosti spoločenského života a oddychu. Je dôležité, aby sa vízia naformulovala spoločne, aby sa s ňou každý stotožnil. Takto sa vízia

stáva prostriedkom na začatie spoločnej tvorby rozhodnutí a komunikačného procesu v rámci partnerstva. Je užitočné, ak sa vízia najskôr zostaví na úrovni každej z obcí jednotlivo a následne spoločne za celé územie. To umožní široké zjednotenie uvedenej predstavy.

Na základe vyššie uvedeného, dotazníkového prieskumu (občiansky a verejný sektor) a stretnutí so zástupcami verejného a neverejného sektora a ich prioritného zamerania, kde bola prednesená predstava o kvalite života a jej situácii, bola zostavená nasledovná vízia situácie v území s výhľadom vo vyššie uvedenom roku:

Územie združenia MAS Záhorie, o. z. je turisticky atraktívnym územím s vybudovanou infraštruktúrou a kvalitnými dostupnými službami, ktoré poskytujú vhodné podmienky pre život obyvateľov a vytvárajú dostatok pracovných príležitostí.

Podľa vízie je príjmová situácia obyvateľov MAS Záhorie, o.z. je uspokojivá. Pri rozvoji miestneho hospodárstva je využitý domáci potenciál a možnosti medzisektorovej spolupráce. Systematicky sa rozvíja vidiecky cestovný ruch, na zlepšenie podmienok služieb sa okrem podnikateľov zúčastňujú aj samosprávy, neziskové organizácie a ďalšie fyzické osoby. Obyvatelia územia MAS Záhorie, o.z. sú vďaka investíciám do dopravnej a technickej infraštruktúry a zlepšeniu vzhľadu obcí hrdí na krásne vidiecke prostredie. Zrekonštruované kultúrne budovy, verejné budovy a vytvorené voľno-časové možnosti zabezpečia základné služby pre miestne obyvateľstvo a návštevníkov územia. Kúpele a termálne pramene prispievajú k rekreácii a rozvoju turizmu. Pre sociálne odkázaných ľudí je dostupná kvalitná sociálna starostlivosť. Cílené verejnoprospešné, vzdelávacie a informačné aktivity zvýšili záujem o veci verejné. Poľnohospodárska činnosť má kvalitné a dostatočné technologické zázemie.

Strategický cieľ rozvoja územia MAS Záhorie, o.z.

Zlepšením podmienok života v obciach, aktivizovaním miestneho obyvateľstva, rozvojom miestneho hospodárstva, skvalitnením sociálnej starostlivosti a podporou cestovného ruchu zvýšiť kvalitu života na území MAS Záhorie, o.z. do roku 2023.

4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Strategické priority rozvoja boli vyšpecifikované v súlade s nadradenou víziou a strategickým cieľom. Vzišli z problémovej analýzy a zahŕňajú oblasti rozvoja územia,

v ktorých sa bude koncentrovať investičné úsilie a posunú územie maximálne efektívne, účinne a trvalo udržateľne k dosiahnutiu strategického cieľa.

Strategické priority:

Priorita 1: Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu

Priorita nadväzuje na vybrané hlavné identifikované potreby, na riešenie ktorých sa zameriava predkladaná stratégia:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne.
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR.
- Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti.
- Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok.

Priorita 2: Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom dobudovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb

Priorita nadväzuje na vybrané hlavné identifikované potreby, na riešenie ktorých sa zameriava predkladaná stratégia:

- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR.
- Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti.
- Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok.

Priorita 3 : Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Priorita nadväzuje na vybrané hlavné identifikované potreby, na riešenie ktorých sa zameriava predkladaná stratégia:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne.
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR.

Priorita 4: Budovať partnerstvo a posilniť spoluprácu

Ide o prierezovú prioritu, ktorá ovplyvňuje všetky identifikované potreby.

Špecifické ciele

Špecifické ciele predstavujú zámery, ktoré je potrebné dosiahnuť v rámci jednotlivých rozvojových priorít tak, aby intervencia viedla k dosiahnutiu strategického cieľa. Špecifické ciele a jednotlivé opatrenia vychádzajú z identifikovaných potrieb, na základe výsledkov analytickej časti stratégie.

Priorita 1: Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu

Priorita sa bude naplňať prostredníctvom realizácie dvoch špecifických cieľov zameraných na dobudovanie a skvalitnenie infraštruktúry cestovného ruchu a na zlepšenie stavu prírodného a kultúrneho dedičstva.

Špecifický cieľ 1.1 Dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR

Z auditu zdrojov a SWOT analýzy vyplýva, že pre územie MAS, ktoré má predpoklady pre rozvoj rekreačných a turisticko-poznávacích aktivít, je žiaduce, dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR. Cieľom predmetného opatrenia je zriadenie TIC, informačných tabúl, príprava propagačných publikácií MAS Záhorie, o. z. a dobudovanie nových, respektíve predlžovanie existujúcich cyklotrás, turistických chodníkov a budovanie doplnkovej infraštruktúry.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR

Špecifický cieľ 1.2 Zlepšiť stav prírodného a kultúrneho dedičstva

Zároveň audit zdrojov deklaruje bohatú históriu územia spojenú s existenciou početných kultúrno-historických a prírodných pamiatok. Na druhej strane poukazuje na ich zanedbanosť a nevyhovujúci stav spojený s ohrozením ich ďalšej existencie. Navrhovaná intervencia rieši potrebu ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva pre budúce generácie a smeruje k zvýšeniu atraktivity územia z hľadiska CR.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR
- Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok

Priorita	1 Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu	
Špecifický cieľ	1.1 Dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR	1.2 Zlepšiť stav prírodného a kultúrneho dedičstva
Fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Špecifický cieľ IROP – sekundárne	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií 5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	-
Opatrenie/aktivita	7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Priorita 2: Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom dobudovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb

Kvalitná verejná infraštruktúra a poskytované verejné služby prispievajú k lepším podmienkam pre život v obciach. Priorita sa bude naplňať prostredníctvom jedného špecifického cieľa.

Špecifický cieľ 2.1 Dobudovať a skvalitniť verejnú infraštruktúru a rozvoj verejných služieb

Z realizovanej podrobnej analýzy mikroregiónu a SWOT analýzy vyplýva, že medzi slabé stránky patrí nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií, chodníkov, ako aj nedobudovaná kanalizácia, vodovod či čistiareň odpadových vôd. Z dôvodu potreby zvýšenia „atraktivity“ mikroregiónu ako lepšieho miesta pre život je cieľom predmetného opatrenia dobudovanie základnej a

doplňkovej infraštruktúry formou výstavby, rekonštrukcie, modernizácie, dostavby kanalizácie, vodovodu, miestnych komunikácií, (vrátane lávok, mostov, autobusových zastávok a pod.) za predpokladu, že prispievajú k ekonomickému rozvoju, verejnému záujmu, k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a bezpečnosti obyvateľov. Z analýzy taktiež vyplýva, že medzi slabé stránky patrí nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických komunikácií. Cieľom je zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do/zo zamestnania, alebo k verejným službám vrátane zriaďovania doplňkovej cyklistickej infraštruktúry (odpočívadla, chránené parkoviska a pod.). Z analýzy ďalej vyplýva, že medzi slabé stránky patrí aj poskytovanie sociálnych služieb, tak v rozsahu ako aj kvalite.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
- Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR

Priorita	2 Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom dobudovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb
Špecifický cieľ	2.1 Dobudovať a skvalitniť verejnú infraštruktúru a rozvoj verejných služieb
Fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Špecifický cieľ IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Opatrenie/aktivita	7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie
	5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel

Priorita 3 : Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Podporou poľnohospodárstva, potravinárstva a malých a stredných podnikov stimulovať rozvoj podnikania a tvorbu pracovných miest v mikroregióne.

Špecifický cieľ 3.1 Podpora podnikania v sektore poľnohospodárstva

Intervencia v rámci predmetného ŠC vyplýva z vidieckeho charakteru mikroregiónu a dlhoročnej poľnohospodárskej tradície v rámci územia MAS Záhorie, o.z. Audit zdrojov predmetného územia poukazuje na existenciu početných poľnohospodárskych subjektov, ktoré s cieľom zabezpečiť svoju konkurencieschopnosť potrebujú investovať predovšetkým do technológií (vrátane strojov a náradia) a výstavby/modernizácie objektov, vrátane ich vnútorného vybavenia. Predmetom záujmu budú tak objekty na výsadbu (sady, chmeľnice, plantáže, vinohrady, skleníky a pod.) ako aj spracovanie a predaj vlastných produktov. Cieľom opatrenia je podporiť rozvoj a diverzifikáciu podnikateľských činností v oblasti poľnohospodárstva so zameraním sa na zvyšovanie produkcie, primárne spracovanie, zvyšovanie jeho efektívnosti, predajnosť vlastných poľnohospodárskych produktov, zavádzanie nových technológií, nové produkty a zvyšovanie zamestnanosti.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne

Špecifický cieľ 3.2 Podpora podnikania v sektore potravinárstva

V nadväznosti na rozvoj poľnohospodárskej výroby je zároveň nevyhnutné posilniť konkurencieschopnosť spracovateľského a potravinárskeho priemyslu, jeho výrobnú diverzifikáciu a inovácie.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne

Špecifický cieľ 3.3 Podpora malých a stredných podnikov

Analýzy a prieskumy realizované v rámci mikroregiónu poukazujú na nedostatočné pracovné príležitosti ako aj chýbajúce služby. Cieľom opatrenia je riešiť identifikované problémy prostredníctvom podpory zakladania nových ako aj existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev a zavádzania inovácií v oblasti MSP.

Špecifický cieľ prispieva k potrebe:

- Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
- Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR

Priorita	3 Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach		
Špecifický cieľ	3.1 Podpora podnikania v sektore	3.2 Podpora podnikania v sektore potravinárstva	3.3 Podpora malých a stredných

	poľnohospodárstva		podnikov
Fokusová oblasť PRV	2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie	3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach - sekundárne
Špecifický cieľ IROP	-	-	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
Opatrenie/aktivita	4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností	4.2 Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov 5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov

Priorita 4: Budovať partnerstvo a posilniť spoluprácu

Priorita sa bude uskutočňovať prostredníctvom 3 špecifických cieľov.

Špecifický cieľ 4.1 Animácia stratégie rozvoja MAS Záhorie, o.z.

Poskytovanie informácií, poradenstvo a vzdelávanie členov i nečlenov združenia je predpokladom pre správnu implementáciu stratégie.

Špecifický cieľ 4.2 Chod MAS Záhorie, o.z.

Finančné náklady na technické zabezpečenie, osobné výdavky pre zamestnancov združenia, náklady na monitoring a hodnotenie stratégie predstavujú ďalšiu skupinu dôležitých výdavkov.

Špecifický cieľ 4.3 Spolupráca

Národná a medzinárodná spolupráca umožňuje prenos a výmenu informácií, skúseností a poznatkov v rámci SR ale i celej Európy.

Priorita	4 Budovať partnerstvo a posilniť spoluprácu		
Špecifický cieľ	4.1 Animácia stratégie rozvoja MAS Záhorie, o.z.	4.2 Chod MAS Záhorie, o.z.	4.3 Spolupráca
Fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	-	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Špecifický cieľ IROP	-	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií - sekundárne
Opatrenie/aktivita	Animácia MAS Záhorie, o. z. 19.4	Prevádzkové náklady MAS Záhorie, o. z.	19.3 Projekty spolupráce

Identifikované potreby v regióne boli zosúladené s cieľmi stanovenými v nadradených strategických dokumentoch na všetkých relevantných úrovniach. Následne, stanovené strategické priority a ciele MAS Záhorie, o.z. prispievajú k cieľom stratégie EU 2020, ako aj k cieľom PRV SR 2014-2020 a IROP 2014-2020:

Stratégia Európa 2020⁸

Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí. Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.
 - Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.
 - Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré
- Stratégia MAS Záhorie svojím smerovaním priamo nadväzuje na Stratégiu Európy 2020.

Integrovaný regionálny operačný program⁹

Integrovaný regionálny operačný program predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je - prispieť k zlepšeniu kvality

⁸ http://ec.europa.eu/europe2020/index_sk.htm

⁹ <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=67&navID2=1036>

života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí. Stratégia podpory IROP zohľadňuje stratégiu Európa 2020 a prispieva k plneniu jej priorít, predovšetkým k udržateľnému a inkluzívnemu rastu a reflektujúc potreby a výzvy konkrétnych regiónov. Smeruje k:

- rozvoju vybraných oblastí/ komponentov podmieňujúcich kvalitu života a konkurencieschopnosť v danom území
- rozvoju/ posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti na regionálnej a subregionálnej úrovni prostredníctvom zabezpečenia efektívneho a udržateľného poskytovania verejných statkov a služieb zabezpečovaných z miestnej a regionálnej úrovne a efektívneho využitia vnútorných zdrojov regiónov s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti a kvality života obyvateľov.

Stratégia MAS Záhorie je zameraná najmä na územnú súdržnosť a na rast kvality života, t. j. ako príspevok k rozvíjaniu objektívnych podmienok udržania, resp. postupného zvyšovania kvality života vo vybraných oblastiach, prispeje k vytvoreniu nových foriem vzťahov smerujúcich ku konkurencieschopnému funkčnému územiu podporou vhodne územne a vecne zvolených investícií.

Aby si mikroregión MAS Záhorie o.z. udržal, respektíve posilnil svoje postavenie a zároveň si zabezpečil rast v európskom konkurenčnom prostredí, musia byť splnené dve navzájom sa doplňujúce podmienky: 1) nevyhnutnosť primerane vybudovanej technickej infraštruktúry k svojej definovanej konkurenčnej výhode a primeranej kvality ľudského kapitálu 2) schopnosť inovovať a využívať existujúce aj regionálne know-how a sledovať cestu udržateľného rozvoja.

Program rozvoja vidieka SR 2014-2020¹⁰

Metóda LEADER predstavuje inovatívny prístup v oblasti rozvoja vidieka a jeho politiky. Jeho základná myšlienka je podporovať rozvoj na základe využívania a zhodnocovania lokálneho potenciálu územia, teda na základe využívania endogénnych (vnútorných) zdrojov, pričom jedným zo základných znakov je prístup zdola nahor, t.j. identifikácia a uspokojovanie lokálnych potrieb popri zohľadňovaní národných cieľov.

¹⁰ <http://www.apa.sk/index.php?navID=496>

LEADER ako nástroj integrovaného územného rozvoja na miestnej úrovni bude priamo prispievať k vyváženému územnému rozvoju vidieckych oblastí, čo je jeden zo základných cieľov politiky rozvoja vidieka.

Primárne opatrenie LEADER reaguje na nasledovné identifikované potreby:

- vytváranie nových pracovných miest a posilnenie ekonomickej stability/životaschopnosti malých podnikov na vidieku;
- zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komunít s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia;
- podpora predaja domácej produkcie a rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov.

Sekundárne opatrenie reaguje na potreby:

- posilnenie vedomostnej základne, transferu znalostí, inovačnej výkonnosti a spolupráce poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva;
- zvýšiť efektívnosť všetkých výrobných faktorov a dosiahnuť nárast pridanej hodnoty poľnohospodárskych, potravinárskych a lesných podnikov;
- zvýšiť energetickú efektívnosť a zvýšenie podielu využívania OZE;
- rozvoj IKT vo vidieckych obciach.

Príspevok k fokusovej oblasti

6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

je zameraná na lokálne komunity a ich podporu prostredníctvom realizácie stratégií CLLD, ktoré reflektujú konkrétne potreby lokálnych komunít.

Sekundárny príspevok k iným fokusovým oblastiam

Stratégie miestneho rozvoja môžu byť strategicky naplánované na úrovni jednej, alebo viacerých nasledujúcich prioritných fokusových oblastí PRV:

1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach

Hľadanie komplexných a inovatívnych riešení, ako aj šírenie dosiahnutých poznatkov bude môcť byť podporené na úrovni stratégie CLLD predovšetkým prostredníctvom opatrenia. Spolupráca, ktoré je zameraná na vzájomnú spoluprácu aktérov z rôznych sektorov. K rozvoju vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach prispievajú aj demonštračné činnosti a

informačné akcie. Okrem toho budú mať miestne akčné skupiny možnosť prioritne podporovať projekty, ktoré budú mať inovatívny charakter t. j. budú napomáhať tvorbe inovácií na miestnej úrovni.

2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie

Pomocou podpory investícií do poľnohospodárskych podnikov, ako aj investícií do spracovania resp. uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych produktov bude zvýšený hospodársky výkon poľnohospodárskych podnikov a podporená ich efektivita, konkurencieschopnosť a účasť na trhu. K tomuto cieľu prispeje aj podpora spolupráce medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizovaní spoločných pracovných procesov či pri spoločnom využívaní zariadení a zdrojov.

2B Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny

Na miestnej úrovni bude možné prostredníctvom stratégie CLLD poskytnúť pomoc mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti, čo vo významnej miere napomôže generačnej výmene v poľnohospodárstve na územiach miestnych akčných skupín.

2C Zlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva

Výkon lesného hospodárstva bude možné podporiť napr. pomocou investícií týkajúcich sa infraštruktúry a prístupu k lesnej pôde, ako aj podporou investícií do lesníckych technológií a spracovania, do mobilizácie lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh.

3A Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.

Lepšia integrácia prvovýrobcov do poľnohospodársko-potravinového reťazca bude môcť byť podporená prostredníctvom horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi aktérmi dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov.

5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky

Budovanie zariadení na energetické využívanie obnoviteľných zdrojov energie bude možné prostredníctvom investícií do poľnohospodárskych podnikov resp. spracovania, ako aj prostredníctvom investícií do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností. Okrem toho do stratégie CLLD bude môcť byť zahrnutá aj podpora investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie v obciach.

6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest

V stratégii CLLD bude možné naplánovať pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov ako aj podporu nepoľnohospodárskych činností napr. v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, poskytovania služieb či výrobou produktov, ktoré nie sú poľnohospodárskeho alebo potravinárskeho charakteru, čo vo významnej miere uľahčí diverzifikáciu a napomôže tvorbe pracovných miest.

6C Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach

Poskytnutie podpory na informačné a komunikačné technológie vo vidieckych oblastiach bude možné zahrnúť do stratégie CLLD prostredníctvom opatrení prístupných pre obce, ako aj súkromný sektor. Tým sa prispeje k lepšej prístupnosti a využívaniu IKT vo vidieckych územiach.

Príspevok k prierezovým cieľom

- **Inovácie**

využitíu inovatívneho potenciálu miestnej komunity- mobilizácia inovatívnych nápadov na rozvoj územia a využiť kreativnosť pri navrhovaní riešení. Inovácie sa netýkajú len technologických alebo výrobných procesov, či zavádzania informačných a komunikačných technológií. Inovácie zahŕňajú nové služby, nové výrobky. Inováciou sú aj nové prístupy pri rozvoji územia či aktívne zapájanie skupín, ktoré doteraz stáli bokom verejného života, do rozhodovania o osude regiónu.

- **Životné prostredie**

LEADER kladie dôraz na zdravé životné prostredie bez ekologických záťaží, s komplexnou ochranou zložiek životného prostredia a so zreteľom na podporu a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Špeciálna pozornosť je venovaná súladu ekonomického rozvoja s ochranou životného prostredia, ako aj začleňovaniu prvkov zelenej infraštruktúry a to najmä v rámci budovania infraštruktúry malých rozmerov alebo pri iných činnostiach, pri ktorých je to relevantné. Tieto aktivity zároveň sekundárne prispievajú k cieľom v oblasti klimatických zmien.

Opatrenie tiež prispieva k uplatňovaniu horizontálnych princípov, konkrétne horizontálneho princípu trvalo udržateľný rozvoj, ako aj horizontálneho princípu rovnosť mužov a žien, nediskriminácia a prístupnosť, v rámci ktorého bude v celom PRV zabezpečená rovnosť príležitostí všetkým občanom SR.

Prístup zdola nahor pridáva hodnotu miestnym zdrojom a môžeme ho považovať za novú cestu k miestnemu rozvoju, rozširovanie príležitostí pre vidiecke oblasti, vytváraniu pracovných miest a podnikov vo vidieckej oblasti. Za dôležitú pridanú hodnotu tohto nástroja možno považovať práve spôsob, akým tento prístup prispieva k rozvoju územia, t. z. prostredníctvom aktívnych ľudí, ktorí svoje územie a obyvateľov dôkladne poznajú, sa v území podarí realizovať projekty menšieho charakteru, ktoré by sa často krát prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev ani nerealizovali. Zároveň prispeje k zvýšeniu rastu a zamestnanosti, k inklúzii marginalizovaných skupín, k rozvoju inovácií, ako aj k mobilizácii lokálnych zdrojov. Nevyhnutnosťou pre naplnenie týchto potrieb bude zabezpečenie pracovných príležitostí, ktoré budú motivovať mladú a strednú vekovú pracovnú silu, aby na vidieku zotrvala alebo sa usídlila, podporení príjmov prvovýrobcov uplatnením krátkych dodávateľsko-odberateľských reťazcov, vrátane podpory spracovania a účinného marketingu a propagácie miestnych výrobkov, vytváranie vhodných podmienok pre podnikanie. Naplnenie uvedených potrieb sa dá ďalej dosiahnuť podporovaním poľnohospodárskej aj nepoľnohospodárskej výroby na farmách a v poľnohospodárskych malých a stredných podnikoch ako aj podporou mladých alebo začínajúcich farmárov a podporou investícií do rozvoja vidieckeho cestovného ruchu. Dôležitým zostáva dobudovanie chýbajúcej drobnej infraštruktúry alebo jej obnovenie, pričom dôraz je kladený aj na starostlivosť a zakladanie sprievodných verejne slúžiacich krajinných prvkov a prvkov zelenej infraštruktúry, ktoré prispievajú k prirodzenému zveľaďovaniu vidieckej krajiny a vychádzajú z historicko-kultúrnych tradícií danej obce/dediny/mesta v rámci územia MAS Záhorie, o.z.. Dôležitým prvkom je dôraz na sociálne začleňovanie znevýhodnených vrátane marginalizovaných

rómskych komunit. Tento aspekt bude napĺňaný uplatňovaním horizontálneho princípu rovnosti mužov a žien, nediskriminácie a prístupnosti, a bude tak zabezpečená rovnosť príležitostí všetkým občanom SR.

4.3 Súhrn strategického rámca

Tabuľka 4.1: (Príloha Tabuľka č.3): Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia Územie združenia MAS Záhorie, o. z. je turisticky atraktívnym územím s vybudovanou infraštruktúrou a kvalitnými dostupnými službami, ktoré poskytujú vhodné podmienky pre život obyvateľov a vytvárajú dostatok pracovných príležitostí.		
Strategický cieľ Zlepšením podmienok života v obciach, aktivizovaním miestneho obyvateľstva, rozvojom miestneho hospodárstva, skvalitnením sociálnej starostlivosti a podporou cestovného ruchu zvýšiť kvalitu života na území Miestnej akčnej skupiny Záhorie do roku 2023.		
Priorita 1 Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu		
Špecifický cieľ 1.1 Dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR		
Opatrenia PRV: 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	Aktivity IROP: 5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov 5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov 5.1.1.2 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 1.2 Zlepšiť stav prírodného a kultúrneho dedičstva		
Opatrenia PRV: 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	Aktivity IROP:	Iné opatrenia: -
Priorita 2: Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom dobudovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb		
Špecifický cieľ 2.1: Dobudovať a skvalitniť verejnú infraštruktúru a rozvoj verejných služieb		
Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:

7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel	-
7.5 podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie		
Priorita 3 Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach		
Špecifický cieľ 3.1 Podpora podnikania v sektore poľnohospodárstva		
Opatrenia PRV: 4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:
Špecifický cieľ 3.2 Podpora podnikania v sektore potravinárstva		
Opatrenia PRV: 4.2 Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 3.3 Podpora malých a stredných podnikov		
Opatrenia PRV: -	Opatrenia IROP: 5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov 5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov	Iné opatrenia: -
Priorita 4 Budovať partnerstvo a posilniť spoluprácu		
Špecifický cieľ 4.1 Animácia stratégie rozvoja MAS Záhorie, o.z.		
Opatrenia PRV: 19.4 Animácia MAS Záhorie, o. z.	Opatrenia IROP: •	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 4.2 Chod MAS Záhorie, o.z.		
Opatrenia PRV: -	Opatrenia IROP: Prevádzkové náklady MAS Záhorie, o. z.	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 4.3 Spolupráca		

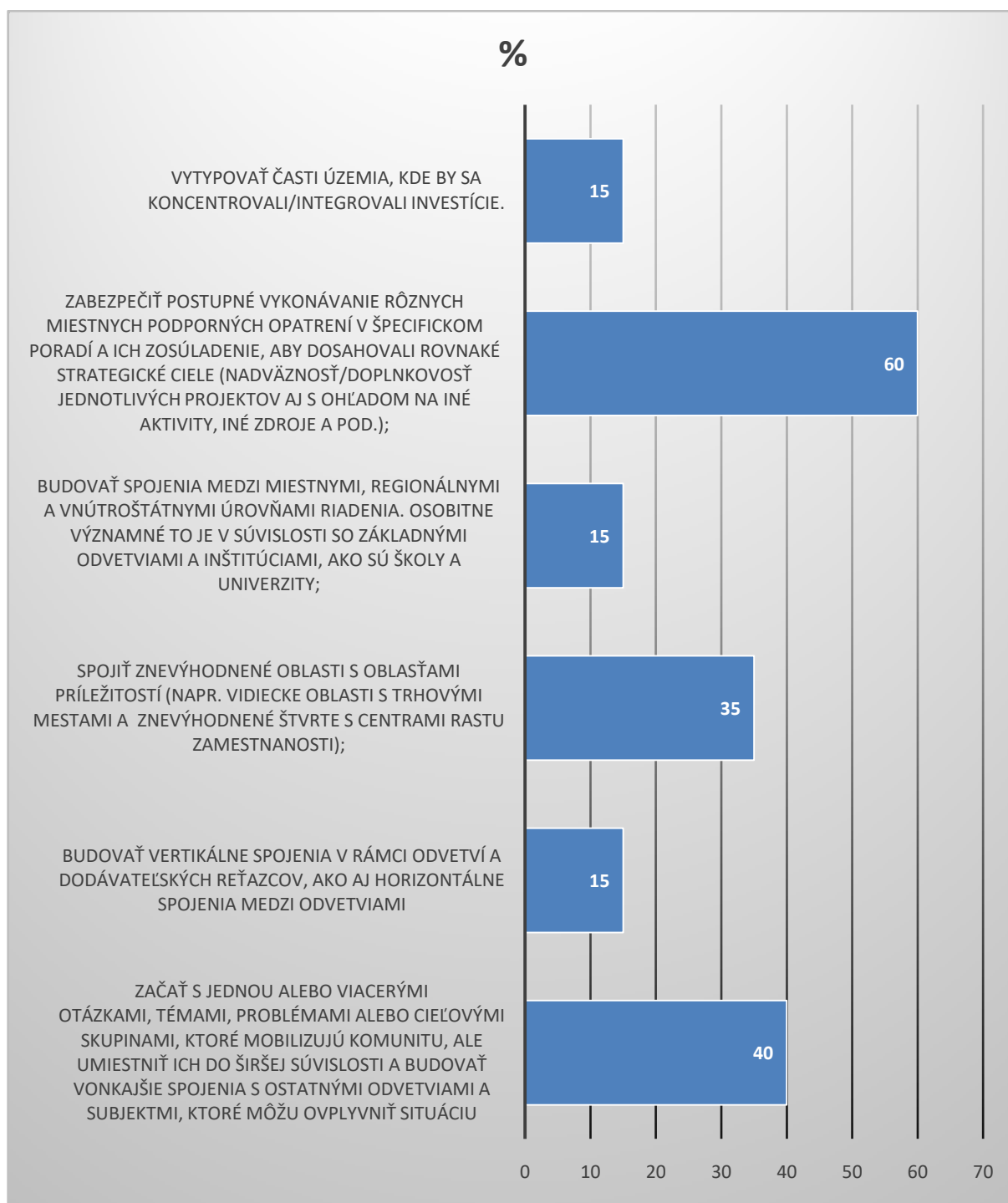
Opatrenia PRV: -	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: 19.3 Príprava a vykonávanie projektov spolupráce MAS
---------------------	----------------------	---

4.4 Integrované znaky stratégie CLLD

ISRÚ MAS Záhorie bola spracovaná v zmysle prístupu „zdola nahor“. To znamená, že na procese tvorby sa zúčastnili rôzne skupiny obyvateľstva na úrovni obcí (podnikatelia, mládež, dôchodcovia, zamestnaní), predstavitelia samospráv (starostovia, poslanci, zamestnanci úradov), zástupcovia spoločenských organizácií a občianskych združení pôsobiacich na území MAS, ktorí v spolupráci s pracovným tímom participovali na zostavení ISRÚ MAS Záhorie. Spolupráca bola založená na partnerstve, participácii, integrácii a kombinácii vonkajších a vnútorných zdrojov. Môžeme konštatovať, že predložený dokument bol zhotovený za širokej účasti všetkých troch sektorov – verejného, občianskeho a súkromného. Stratégia podobne ako SWOT a problémová analýza bola vyhotovená v rámci pracovných stretnutí, na ktoré boli osobne pozvaní predstavitelia samospráv, podnikateľskej sféry, neziskových organizácií a aktivisti územia. Ďalej verejné stretnutia boli propagované aj pomocou obecných informačných panelov, verejných rozhlasov a webových stránok členských obcí MAS, preto sa do tvorby stratégie mohli zapojiť všetci obyvatelia z územia MAS. Počas doterajšej činnosti MAS Záhorie okrem plánovania tejto stratégie, nebol nikdy predtým využitý integrovaný prístup rozvoja územia, t.j. metóda „zdola nahor“. Vďaka tejto metóde sa podarilo po prvýkrát zistiť hlavné problémy a potreby rozvoja miestneho obyvateľstva a určiť priority rozvoja územia. MAS Záhorie si vybralo a zameralo sa na ciele a činnosti, ktoré majú najväčšiu šancu spôsobiť zmeny (viď kap. 4.2 Stanovenie priorít a špecifických cieľov a opatrení), ktoré chcú dosiahnuť. Integrovaná stratégia je navrhnutá tak, aby zhodnocovala existujúci lokálny potenciál, t.j. aby pridávala hodnotu tomu, čo už v danom území existuje prostredníctvom mobilizácie maximálnej podpory, čo sa bude dosahovať v rámci stanovených priorít.

Z realizovaného prieskumu strategického zamerania u členov MAS Záhorie, o.z. a z jednotlivých diskusií vyplynulo, ku ktorým prvkom integrácie sa väčšina členov prikláňa:

Graf 4.1: Prioritné prvky integrácie MAS Záhorie, o. z.

Zdroj: prieskum 2015

Z grafu vyplýva, že 60% starostov/ primátorov sa prikláňa k „zabezpečeniu postupného vykonávania rôznych miestnych podporných opatrení v špecifickom poradí a ich zosúladienie, aby dosahovali rovnaké strategické ciele (nadväznosť/ doplnkovosť jednotlivých projektov aj s ohľadom na iné aktivity, iné zdroje a pod.). 40% sa prikláňa k prvku integrácie

„začať s jednou alebo viacerými otázkami, témami, problémami alebo cieľovými skupinami, ktoré mobilizujú komunitu, ale umiestniť ich do širšej súvislosti a budovať vonkajšie spojenia s ostatnými odvetviami a subjektmi, ktoré môžu ovplyvniť situáciu“ a hneď potom 35% „spojiť“ znevýhodnené oblasti s oblasťami príležitostí (napr. vidiecke oblasti s trhovými mestami a znevýhodnené štvrte s centrami rastu zamestnanosti).

4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD

Inovatívnu časťou rozvojového dokumentu je aj audit zdrojov územia, keďže taká rozsiahla analýza súčasného stavu doteraz nebola vypracovaná ani na úrovni niektorých obcí MAS Záhorie, o.z.. Ďalej počas plánovania sa po prvýkrát podarilo spojiť verejný sektor s podnikateľským (farmárov, družstvá a miestnych podnikateľov), aby začali rozmýšľať o spoločných potrebách. Výsledkom plánovania bolo aj to, že boli vylúčené z rozvojových opatrení a aktivít tie, ktoré sú dôležité len pre niektoré obce mikroregiónu (napr. rekonštrukcia základných škôl, materských škôl) a v prípade realizácie majú len miestny dopad v rámci obce nie mikroregiónu (napr. vybudovanie nájomných bytov).

Zmena oproti doterajšej praxi a zároveň aj inovatívnosť v riešení uvedených problémov v prvom rade spočíva v samotnej existencii partnerstva v celom území verejno-súkromného partnerstva a ochoty všetkých zúčastnených riešiť problémy územia spoločne, čo sa doteraz v území nevyskytovalo. Navyše – nie iba starostovia sú prítomní pri zostavovaní a neskoršej realizácii integrovanej stratégie, ale aj niektorí podnikatelia a zástupcovia spoločenských organizácií z územia MAS Záhorie, o.z.. Tento prístup ako aj prítomnosť viacerých partnerov z rôznych sektorov je zárukou, že rozhodovanie o budúcnosti územia bude mať integrovaný charakter a že spojí možnosti všetkých obcí s úsilím zabezpečiť finančne strategické rozhodnutia z viacerých zdrojov. Takýto prístup je v území vysoko inovatívny a doteraz sa nerealizoval. Ďalšou inováciou v prístupe k rozvoju je identifikácia príležitosti pre príjmy a pracovné miesta založené hlavne na domácich zdrojoch v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, kultúrneho dedičstva, teda predovšetkým tie oblasti, na ktoré v rámci zhodnocovania lokálneho potenciálu tohto územia nebol kladený dôraz. Západná hranica územia je súčasne i štátnou hranicou s Rakúskom a Českou republikou, čo vytvára veľký predpoklad pre rozvoj turizmu a rast návštevnosti. Zároveň kladie veľký dôraz na obnovu obcí – pre domácich obyvateľov aj hostí, a to inovatívnym spôsobom tak, aby zvýraznili tradície a históriu obcí a poskytl inovatívne urbanistické riešenia a nové služby. Dôraz bude súčasne kladený na skvalitnenie a dobudovanie nevyhnutnej infraštruktúry pre

kvalitnejší život obyvateľov. Vyššie uvedené inovácie – riadenie rozvoja územia na základe kooperácie a partnerstva rôznych sektorov (verejného, súkromného a občianskeho), využitie domácich zdrojov pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a netradičný prístup k zabezpečeniu základných služieb pre obyvateľstvo založený na tradíciách, inovatívnom urbanizme a dobudovaní nevyhnutnej infraštruktúry s dôrazom na podmienky pre trávenie voľného času pre domácich i návštevníkov, je možné dosiahnuť prostredníctvom vyššie uvedených priorít a špecifických cieľov, čo prispeje k celkovému zatraktívneniu územia, k tvorbe nových zdrojov príjmov a pracovných miest. Zároveň chceme zdôrazniť multiplikačný efekt stratégie – ako stratégia prispieva k riešeniu problémov, vzťah medzi problémami a navrhnutými riešeniami. Základom smerovania stratégie je využitie hlavných silných stránok a minimalizácia slabých stránok, ktorých hlavným cieľom bude celkový rozvoj mikroregiónu prostredníctvom využitia niektorých príležitostí a eliminácie rizík spojených s niektorými ohrozeniami.

Pritom snaha MAS Záhorie, o.z. je podporovať hlavne také projekty, ktoré budú mať inovatívne črty pre územie (kritérium inovatívnosti je zahrnuté vo Výberových a hodnotiacich kritériách každého opatrenia ISRÚ MAS Záhorie, o.z. – Príloha Projektového zámeru č.3: Výberové kritéria a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD). Uprednostňované budú preto aktivity, ktoré inovatívnosť umožňujú – napríklad v širokom sortimente a kvalite poskytovania služieb s uprednostnením nových netradičných riešení pre územie mikroregiónu. MAS Záhorie, o.z. v tomto zmysle preto plánuje podporovať projekty, ktoré dotvoria vzhľad obcí a ich služieb inovatívnym spôsobom, budú pomáhať tvoriť identitu územia - budú mať zároveň vysokú pridanú hodnotu a budú prejavom integrovaného uvažovania zástupcov MAS Záhorie.

Inovácie (okrem vyššie spomenutých) sa v rámci Integrovanej stratégie rozvoja územia MAS Záhorie, o.z. konkrétne premietnu na úrovni projektov realizovaných konečnými prijímateľmi pomoci. Jednotlivé prvky k stratégii možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- inovatívnosť v samotnej existencii združenia a inovatívny audit zdrojov územia;
- multiplikačný efekt stratégie;
- inovatívny integrovaný charakter tvorby dokumentu a stratégie (aplikáciu nových /doteraz nepoužívaných postupov v jednotlivých krokoch prípravy a implementácie stratégie CLLD);

- globálny pohľad na celé územie – spojenie viacerých sektorov – problémy sa nebudú riešiť samostatne, ale kolektívne;
- aktivity realizované prostredníctvom projektov – rozvoj viac sektorových partnerstiev;
- inovatívny postoj k poľnohospodárskej výrobe - nové produkty, služby, technológie alebo postupy a výrobné procesy;
- inovácie vo formulovaní projektových zámerov, ktoré budú mať multiplikačný účinok a v myslení a postojoch ľudí k problémovým oblastiam;
- inovatívny postoj k rozvoju cestovného ruchu na predmetnom území – spoločný produkt, vidiecka turistika;
- inovatívne postupy pri obnove a rozširovaní infraštruktúry verejného sektoru pomocou investičných aktivít;
- inovatívny prístup obnovy pamätihodností a objektov spoločenského, kultúrneho a historického charakteru;
- inovatívne postupy a rozvoj obcí pri výstavbe, rekonštrukcii a modernizácii vodovodov a kanalizácie, ciest, chodníkov a cyklotrás;
- inovatívne prvky v oblasti nárastu zamestnanosti a podpory podnikateľského sektora – podpora malého a stredného podnikania a vytvárania viac sektorových partnerstiev (nové výrobky, služby, technológie alebo postupy a výrobné procesy),

5. Implementačný rámec

5. 1. Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Orgány MAS Záhorie, o. z. (schválené orgány podľa dokumentu Stanovy občianskeho združenia MAS Záhorie, o.z. /Štatút):

1. Valné zhromaždenie,
2. Predseda, podpredseda,
3. Predstavenstvo,
4. Dozorná rada,
5. Monitorovací výbor,
6. Výberová komisia MAS.

Najvyšším orgánom občianskeho združenia je Valné zhromaždenie. Tvoria ho všetci členovia občianskeho združenia. Valné zhromaždenie je zvolávané predsedom najmenej 1 krát v roku a to písomnými pozvánkami 5 dní vopred. Mimoriadne zasadnutie Valného zhromaždenia musí byť zvolané v prípade, ak o to písomne požiada minimálne 1/3 všetkých členov.

Do pôsobnosti Valného zhromaždenia patrí najmä:

- a) schvaľovanie Stanov občianskeho združenia a ich zmien, schvaľovanie interných riadiacich dokumentov a ich zmien
 - b) voľba a odvolávanie členov orgánov občianskeho združenia,
 - c) prerokovanie správy o hospodárení a činnosti občianskeho združenia za uplynulý rok, vrátane revíznej správy, schvaľovanie rozpočtu a plánu činností na ďalšie obdobie a výročnej správy
 - d) rozhodnutie o prijatí a vylúčení členov z občianskeho združenia,
 - e) rozhodnutie o zrušení občianskeho združenia a spôsob likvidácie jeho majetku.
- V prípade, ak dôjde k zániku občianskeho združenia rozpustením alebo zlúčením s iným občianskym združením počas doby platnosti zmluvy o poskytnutí NFP na chod MAS, občianske združenie je povinné vrátiť čerpanie finančné prostriedky z EPFRV resp. EFRR.

- f) ďalšie rozhodnutia, ktoré sú stanovené zákonom alebo týmito stanovami, alebo, ktoré sa zásadným spôsobom týkajú činnosti občianskeho združenia ak o tom rozhodne Valné zhromaždenie s výnimkou rozhodnutí, ktoré sú v právomoci Predstavenstva,
- g) rozhodovanie o menovaní a odvolaní členov Predstavenstva dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na Valnom zhromaždení,
- h) rozhodovanie o menovaní a odvolaní členov Dozornej rady dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na Valnom zhromaždení,
- i) schvaľuje stratégiu a jej aktualizáciu
- j) volí predsedu a podpredsedu občianskeho združenia dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na zasadnutí Valného zhromaždenia
- k) rozhodovanie o menovaní a odvolaní členov Monitorovacieho výboru dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na Valnom zhromaždení.
- l) ďalšie úlohy vyplývajúce z platného znenia Systému riadenia CLLD.

Každý člen občianskeho združenia má na rokovaní Valného zhromaždenia jedno rozhodujúce hlasovacie právo, pokiaľ nie je v stanovách o. z. uvedené inak.

Konanie Valného zhromaždenia riadi predseda, resp. v jeho neprítomnosti podpredseda.

Valné zhromaždenie je uznášaniaschopné ak sú prítomní členovia združenia nadpolovičnou väčšinou hlasovacích práv. Z konania Valného zhromaždenia je spísaný zápis, ktorý okrem dátumu, miesta konania a prezenčnej listiny musí obsahovať informácie o programe Valného zhromaždenia, prijatých rozhodnutiach, s uvedením výsledku hlasovania k jednotlivým bodom programu a námietkach účastníkov a záverečné uznesenia. Uznesenie Valného zhromaždenia je prijaté, ak ho prijme nadpolovičná väčšina prítomných členov s výnimkou rozhodnutí, pre ktoré je týmito stanovami predpísaná dvojtretinová väčšina hlasov prítomných členov na Valnom zhromaždení.

Predseda, podpredseda

Občianske združenie má dvoch štatutárnych zástupcov, predsedu a podpredsedu. Štatutárni zástupcovia konajú a podpisujú menom združenia navonok samostatne okrem nasledovných prípadov:

- a) uzatvorenie, doplnenie, ukončenie všetkých typov zmlúv, kde občianske združenie vystupuje ako jedna zo zmluvných strán,
- b) uzatvorenie, doplnenie, ukončenie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, kde občianske združenie vystupuje ako prijímateľ alebo žiadateľ,
- c) úlohách vyplývajúcich z platného znenia Systému riadenia CLLD.

V prípade neprítomnosti jedného zo štatutárnych zástupcov navonok koná a podpisuje druhý štatutárny zástupca, ktorý je prítomný a to spoločne s jedným členom Predstavenstva. Predseda združenia je zároveň aj predsedom Predstavenstva.

Vo vzťahu k implementácii stratégie CLLD plnia úlohy vyplývajúce z platného znenia Systému riadenia CLLD.

Predstavenstvo

Výkonným orgánom združenia je Predstavenstvo, ktoré riadi činnosť združenia medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia a v úzkej spolupráci a koordinácii s predsedom a podpredsedom občianskeho združenia rozhoduje o najdôležitejších operatívnych a koncepčných otázkach v súlade s cieľmi a činnosťou združenia a stanovami. Predstavenstvo je za svoju činnosť zodpovedné Valnému zhromaždeniu. Predstavenstvo má 7 členov a je tvorený predsedom združenia a šiestimi členmi, ktorých volí Valné zhromaždenie na podklade hlasovania dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na Valnom zhromaždení. Pri členstve musí byť dodržaná podmienka prístupu LEADER tak, aby žiadna záujmová skupina nemala viac ako 49 % hlasovacích práv. Členská základňa Predstavenstva musí byť zastúpená každou záujmovou skupinou (verejný sektor, občiansky sektor a súkromný sektor).

Predseda združenia je zároveň predsedom Predstavenstva, ktorý zvoláva a riadi jej zasadnutia. Predstavenstvo sa schádza minimálne raz za šesť mesiacov. Predseda Predstavenstva je povinný zvolať písomne do 10 dní zasadnutie Predstavenstva, ak o to písomne požiadajú minimálne dvaja členovia Predstavenstva. Predstavenstvo sa vyjadruje k zásadným otázkam rozvoja združenia a sleduje napĺňanie jeho úloh. Prerokováva návrhy a realizáciu zmlúv o spolupráci a jednotlivých projektov. Podrobnejšiu úpravu činnosti Predstavenstva môže upraviť vnútorný predpis, ktorý schvaľuje Valné zhromaždenie.

Predstavenstvo obsahovo pripravuje rokovanie Valného zhromaždenia a pripravuje základné materiálny na tieto rokovania.

Vo vzťahu k implementácii stratégie CLLD Predstavenstvo plní úlohy vyplývajúce z platného znenia Systému riadenia CLLD.

Zriadi a ruší pracovné skupiny podľa aktuálnej potreby.

Predstavenstvo zriadi svoju Kanceláriu na zabezpečenie spracovania verejných prostriedkov ako aj manažovanie činnosti MAS Záhorie, o. z. a realizáciu úloh združenia. Na čele Kancelárie je manažér MAS Záhorie, o. z.

Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa zasadnutí Predstavenstva a Valného zhromaždenia s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného Predstavenstvom. Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečuje manažér MAS Záhorie, o.z. a ostatní zamestnanci MAS Záhorie o. z., ktorí môžu byť členmi len Valného zhromaždenia.

Dozorná rada

Kontrolným orgánom je Dozorná rada združenia, má 3 členov, ktorých menuje Valné zhromaždenie na podklade hlasovania dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných členov na zasadnutí Valného zhromaždenia. Za svoju činnosť zodpovedá Valnému zhromaždeniu. Členstvo v Dozornej rade je nezlučiteľné s členstvom v orgánoch združenia, okrem členstva vo Valnom zhromaždení. Spomedzi svojich členov si volí predsedu, ktorý riadi činnosť Dozornej rady, zvoláva jeho zasadnutia najmenej 2 krát do roka. Úlohou Dozornej rady je najmä dozeráť na správnosť a účelnosť vynakladania finančných prostriedkov a vedenia účtovníctva a dodržiavanie stanov a vnútorných predpisov.

Pri realizácii projektov v rámci Programu LEADER sú orgánmi združenia aj:

Monitorovací výbor MAS Záhorie, o. z.

Monitorovací výbor je minimálne 3 členným orgánom. Každý člen má 1 rozhodujúci hlas. Členstvo v Monitorovacom výbore je nezlučiteľné s členstvom v Predstavenstve.

Monitorovací výbor je orgánom, ktorý vykonáva najmä vyhodnotenie výstupov a výsledkov a monitorovanie realizácie projektov v rámci stratégie, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie a pod. v zmysle ustanovení kapitoly 10 Systému riadenia CLLD.

Monitorovací výbor na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti. Rozsah činnosti Monitorovacieho výboru podlieha schváleniu Predstavenstvom.

Zasadnutie Monitorovacieho výboru riadi predseda Monitorovacieho výboru, v jeho neprítomnosti ním poverený člen Monitorovacieho výboru. Monitorovací výbor je uznášaniaschopný, ak sú prítomní členovia s nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov. Uznesenie je prijaté, ak je schválené nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov.

Výberová komisia MAS Záhorie, o. z.

Výberová komisia MAS Záhorie, o. z. má minimálne 3 členov, ktorí majú v komisii každý 1 rozhodujúci hlas. Výber musí byť umožnený písomným konaním. Počet členov musí

byť vždy nepárny. Pri členstve musí byť dodržaná podmienka prístupu LEADER tak, aby žiadna záujmová skupina nemala viac ako 49 % hlasovacích práv.

Výberová komisia MAS vykonáva výber ŽoNFP/ŽoPr podľa poradia ich prínosu k plneniu cieľov a zámerov stratégie CLLD a stanovuje výšku podpory.

Výberová komisia vo vzťahu k implementácii stratégie CLLD plní úlohy vyplývajúce z platného znenia Systému riadenia CLLD.

Člen Výberovej komisie MAS Záhorie, o. z. nemusí pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území MAS. Pre jednu výzvu bude stanovená jedna Výberová komisia MAS Záhorie, o. z. Výberová komisia je uznášaniaschopná, ak sú prítomní členovia s nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov. Uznesenia Výberovej komisie sú prijaté, ak sú prijaté nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov.

Predstavenstvo menuje vždy novú Výberovú komisiu MAS Záhorie, o. z. pre každú výzvu na predkladanie projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod. Členstvo vo Výberovej komisii MAS je nezlučiteľné s členstvom v Predstavenstve, Monitorovacom výbore a Dozornej rade a s funkciou štatutárneho orgánu.

Spôsob ustanovovania orgánov združenia

Funkčné obdobie volených Štatutárnych zástupcov, členov Monitorovacieho výboru, členov Predstavenstva a členov Dozornej rady je šesťročné. Tieto osoby môžu byť do svojich funkcií zvolené i opakovane.

Predseda a Podpredseda volí Valné zhromaždenie. To isté platí pre členov Predstavenstva a Dozornej rady.

Valné zhromaždenie je oprávnené odvolať ktoréhokoľvek štatutárneho zástupcu, členov orgánov MAS Záhorie, o. z. i v priebehu ich funkčného obdobia a to na základe prijatého uznesenia o ich odvolaní dvoj tretinovou väčšinou hlasov všetkých členov Valného zhromaždenia.

Štatutárni zástupcovia, členovia Monitorovacieho výboru, členovia Výberovej komisie MAS, členovia Predstavenstva a Dozornej rady môžu od svojej funkcie odstúpiť písomným oznámením doručeným Valnému zhromaždeniu, pričom je odstupujúci člen povinný urobiť, resp. zabezpečiť v rámci výkonu svojej doterajšej funkcie všetky neodkladné úkony tak, aby občianskemu združeniu nevznikla žiadna škoda.

Orgány a osoby oprávnené konať menom združenia

Oprávnenie konať navonok menom občianskeho združenia a podpisové právo majú obaja štatutárni zástupcovia – predseda a podpredseda, ktorí zastupujú, konajú a podpisujú samostatne okrem nasledovných prípadov:

- a) uzatvorenie, doplnenie, ukončenie všetkých typov zmlúv, kde občianske združenie vystupuje ako jedna zo zmluvných strán,
- b) uzatvorenie, doplnenie, ukončenie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, kde občianske združenie vystupuje ako prijímateľ alebo žiadateľ,
- c) úlohách vyplývajúcich z platného znenia Systému riadenia CLLD.

V prípade neprítomnosti jedného zo štatutárnych zástupcov navonok koná a podpisuje druhý štatutárny zástupca, ktorý je prítomný a to spoločne s jedným členom Predstavenstva. Tieto oprávnené osoby sa za občianske združenie podpisujú tak, že k jeho názvu pripoja svoj podpis.

Manažér

Manažér je menovaný Predstavenstvom. Je oprávnený konať za združenie v rozsahu vymedzenom plnou mocou, ktorú mu udeľuje štatutárny zástupca občianskeho združenia a to najmä v administratívnych záležitostiach združenia. Je v zmluvnom vzťahu k združeniu.

Účtovník

Účtovník zabezpečuje účtovnú evidenciu a hospodárenie s finančnými prostriedkami a majetkom v združení a nesie zodpovednosť za správnosť účtovnej evidencie. Účtovník nemusí byť členom združenia. Účtovníkom združenia môže byť fyzická, alebo právnická osoba. Účtovník je volený Predstavenstvom.

Kvalifikačné predpoklady manažéra MAS Záhorie, o. z. zodpovedajú/ budú zodpovedať nasledovným kritériám:

Manažér (požadované vzdelanie a minimálna prax): ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou alebo ukončené vysokoškolské vzdelanie I. alebo II. stupňa a zároveň minimálne

2 roky praxe na zodpovedajúcej manažérskej pozícii (riadiaca a/alebo rozhodovacia a/alebo kontrolná funkcia) alebo 2 roky praxe v oblasti projektového manažmentu vo vidieckom alebo regionálnom rozvoji alebo fondov EÚ.

5.1.2. Implementačný proces

Výzva na predkladanie projektových zámerov

MAS Záhorie, o. z. bude vyhlasovať výzvy na predkladanie projektových zámerov zverejnením na webovom sídle PPA www.apa.sk pre projekty financované z EPFRV, ak sa bude uplatňovať. Projektovým zámerom je súhrn informácií o projekte alebo viacerých projektoch požadovaných vo výzve na predkladanie projektových zámerov, ktorý žiadateľ navrhuje na realizáciu v prípade schválenia ŽoNFP. Výzvy na predkladanie projektových zámerov zároveň zverejní na svojom webovom sídle www.maszahorie.eu avšak toto zverejnenie bude mať iba informatívny charakter bez právnych účinkov a za oficiálne zverejnenie s právnymi účinkami sa považuje zverejnenie na webovom sídle PPA. Na náležitosti výzvy na predkladanie projektových zámerov sa primerane vzťahujú ustanovenia platné pre výzvu podľa § 17 ods. 2 až 5 zákona o EŠIF a ustanovenia časti 9.1 SR CLLD 2014 -2020. V rámci projektových zámerov sa uplatňuje len uzavretá výzva na predkladanie projektových zámerov a dĺžka jej trvania je minimálne 20 pracovných dní (lehota sa počíta odo dňa zverejnenia výzvy na webovom sídle PPA). MAS nie je povinná pri posudzovaní projektových zámerov vykonať odborné hodnotenie a dodatočné vyžadovanie dokladov, ak podmienky stanovené vo výzve na predkladanie projektových zámerov sú objektívne overiteľné v rámci administratívneho overenia. V prípade dvojkolového výberu projektov je hodnotiacia správa povinnou prílohou k ŽoNFP.

Príjem a registrácie projektových zámerov

Projektové zámery sa prijímajú poštou alebo priamo na adrese sídla MAS Záhorie, o. z. uvedenej vo výzve v súlade s ustanoveniami predmetnej výzvy na predkladanie projektových zámerov.

MAS Záhorie, o. z. zariadi príjem projektových zámerov odo dňa vyhlásenia výzvy na predkladanie projektových zámerov do jej uzatvorenia, alebo odo dňa uvedeného vo výzve na predkladanie projektových zámerov do dňa uzatvorenia výzvy. Žiadateľ predkladá združeniu MAS Záhorie, o. z. projektový zámer na základe výzvy na predkladanie projektových

zámerov na formulári projektového zámeru, ktorého základný vzor vydá PPA. MAS Záhorie, o. z. zadefinuje povinné prílohy projektového zámeru v rozsahu, nevyhnutnom na overenie vybraných podmienok pre posúdenie projektového zámeru.

Pri administratívnej kontrole overí u všetkých doručených projektových zámerov splnenie podmienok, stanovených vo výzve na predkladanie projektových zámerov, ktoré sú nevyhnutné pre zaregistrovanie projektových zámerov. Rozhodujúcim dátumom na splnenie podmienky podať projektový zámer včas je dátum odovzdania písomnej verzie projektového zámeru osobne na adresu MAS Záhorie, o. z. uvedenej vo výzve alebo dátum odovzdania na poštovú, resp. inú prepravu najneskôr v posledný deň uzávierky výzvy, resp. lehoty určenej na predkladanie projektových zámerov vo výzve. MAS Záhorie, o. z. môže obmedziť lehotu na doručenie projektových zámerov predkladaných prostredníctvom poštovej prepravy.

Všetky ďalšie postupy a činnosti budú vykonávané v zmysle platného systému riadenia CLLD a príručky pre prijímateľa/žiadateľa.

Výzva na predkladanie žiadosti o NFP

Žiadateľ podáva ŽoNFP MAS Záhoriu o. z. na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktorú MAS Záhorie, o. z. vyhlási zverejnením na webovom sídle PPA. MAS Záhorie, o. z. môže rozhodnúť v závislosti od charakteru projektov, ktorých sa bude výzvy týkať, či výber projektov zabezpečí prostredníctvom dvoch výberových kôl (výzva na predkladanie projektových zámerov a výzva na predkladanie ŽoNFP) alebo iba prostredníctvom jedného kola (výzva na predkladanie ŽoNFP). Použitie dvojkolového výberu projektov nie je povinné.

MAS Záhorie, o. z. bude vyhlasovať výzvy v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev. Indikatívny harmonogram výziev na obdobie minimálne jedného kalendárneho roka zverejní na svojom webovom sídle www.maszahorie.eu. Harmonogram výziev predkladá na PPA elektronicky na adresu mas@apa.sk. MAS Záhorie o. z. zodpovedá za aktuálnosť harmonogramu výziev na svojom webovom sídle. Harmonogram sa bude povinne aktualizovať, ak posun vyhlásenia výzvy v porovnaní s plánovaným termínom je väčší ako štyri mesiace, alebo v prípade vecných zmien v uvádzaných údajoch.

MAS Záhorie, o. z. pri príprave výziev a dokumentov spolupracuje s RO a gestormi horizontálnych princípov. MAS Záhorie, o. z. zašle najneskôr do 15 pracovných dní pred zverejnením výzvy návrh znenia výzvy, vrátane relevantných dokumentov, prípadne s odkazom na zverejnenie týchto relevantných dokumentov na webovom sídle PPA, na posúdenie PPA. Ak do stanoveného termínu zverejnenia výzvy nepríde od PPA stanovisko

k návrhu výzvy, MAS Záhorie, o. z. ju podpíše v pripravenom znení; ak sa uplatnia relevantné požiadavky na zmenu a/alebo doplnenie výzvy, MAS Záhorie, o. z. výzvu podpíše až po príslušnej zmene a/alebo doplnení.

Výzvy môžu mať nasledovnú formu:

- **uzavretej výzvy** – je charakterizovaná presným určením dátumu jej vyhlásenia a dátumu jej uzavretia, pričom dĺžka trvania uzavretej výzvy na predkladanie ŽoNFP je minimálne 30 pracovných dní, samotná lehota na predkladanie ŽoNFP môže byť vo výzve kratšia, vždy však musí končiť posledným dňom trvania výzvy;
- **otvorenej výzvy** – dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. MAS Záhorie, o. z. zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že plánuje ukončiť výzvu z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov najmenej 15 pracovných dní pred predpokladaným uzavretím výzvy.

Prílohy výzvy sú napr. formulár ŽoNFP, príručka pre žiadateľa, schéma štátnej a/alebo schéma pomoci de minimis, zoznam merateľných ukazovateľov, predbežná informácia pre žiadateľov podľa č. 13 nariadenia 1302/2008.

V prípade, že ŽoNFP nebude doručená v predpísanej lehote, t.j. že nebol dodržaný rozhodujúci dátum na splnenie podmienky podať projektový zámer včas, podávateľ projektového zámeru nebude považovaný za žiadateľa a MAS Záhorie, o. z. projektový zámer v IS AGIS PRV zaregistruje a spolu s Oznámením o nesplnení podmienok výzvy, vráti projektový zámer žiadateľovi. Ak projektový zámer nebol doručený v určenej forme (tak ako je uvedené vyššie), podávateľ projektového zámeru nebude považovaný za žiadateľa. Poskytovateľ projektový zámer v IS AGIS PRV zaregistruje a spolu s Oznámením o nesplnení podmienok výzvy, vráti projektový zámer žiadateľovi.

Hodnotiace kritériá pre výber projektov (bodovacie kritériá) pre ŽoNFP definuje MAS v závislosti od charakteru podporovaných projektov v nadväznosti na schválenú stratégiu CLLD. V rámci hodnotiacich kritérií pre výber projektov (bodovacie kritériá) musí byť definovaný pre každý stupeň (rozsah) hodnotiaceho (bodovacieho) kritéria jasný popis kedy projekt získa konkrétny počet bodov, resp. kedy spĺňa dané kritérium. Zároveň MAS stanoví minimálnu prahovú hodnotu, ktorú musí projekt dosiahnuť aby bol oprávnený, prípadne

stanoví podmienku, že ak niektoré z definovaných kritérií projekt nespĺňa, nemôže byť schválený (aspekt kvality).

Po overení splnenia podmienok predložiť projektový zámer riadne, včas a v určenej forme, MAS Záhorie, o. z. zaregistruje projektový zámer v IS AGIS PRV a vykoná overenie ostatných podmienok stanovených vo výzve na predkladanie projektových zámerov. Overenie podmienok predloženia projektového zámeru MAS Záhorie, o. z. zaznamená v kontrolnom liste.

Implementačná štruktúra CLLD v rámci IROP

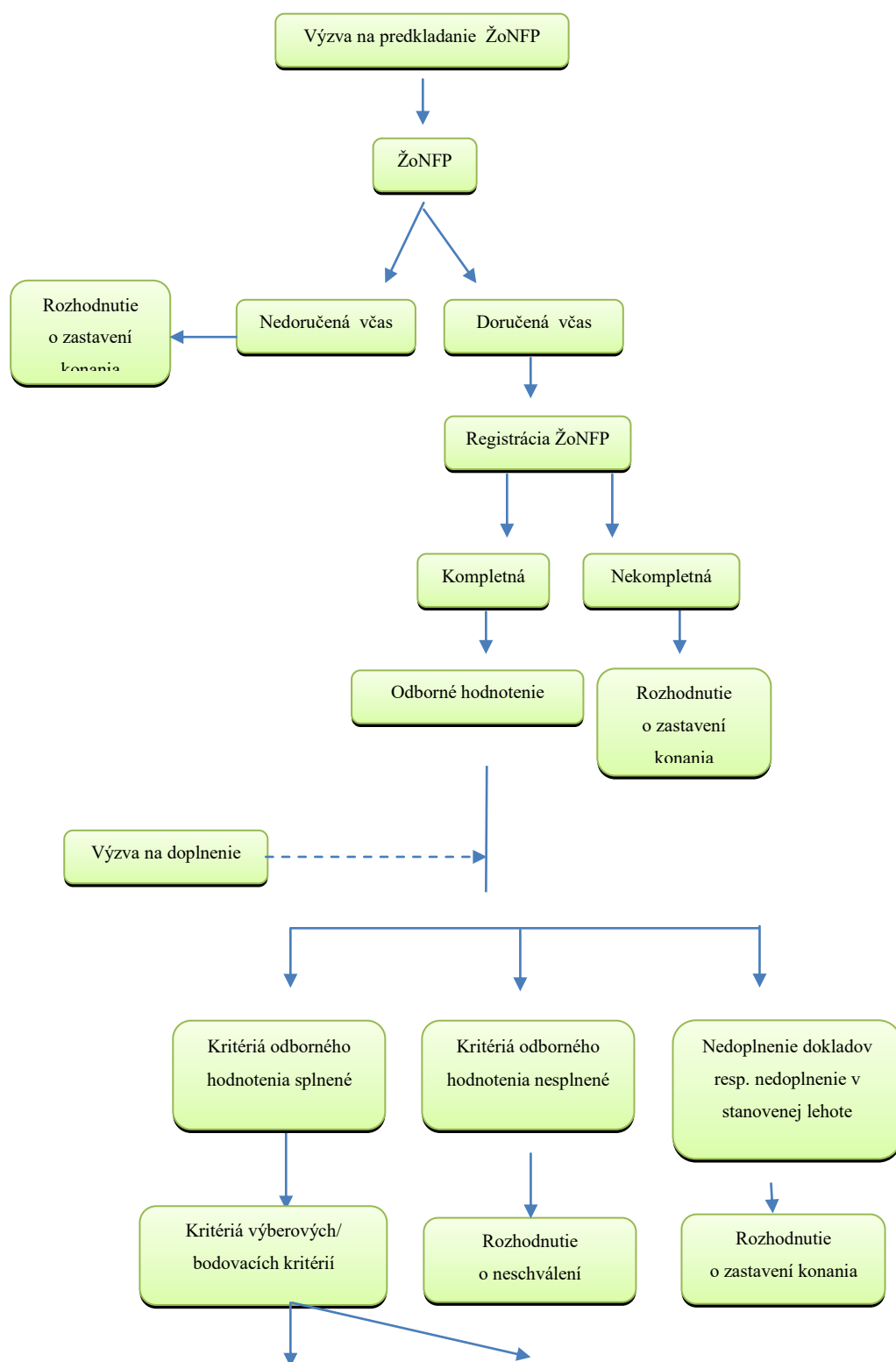
MAS po uzavretí zmluvy o poskytnutí NFP s RO pre IROP zameranej na realizáciu stratégie MAS vyhlasuje výzvy na výber realizátorov svojej stratégie (ďalej len „ReS“), teda na predkladanie žiadostí ReS o príspevok (ďalej len „ŽoPr“). Proces od vyhlásenia výzvy na predkladanie ŽoPr až po výber ŽoPr a podpis zmluvy medzi MAS a ReS sa neriadi ustanoveniami zákona o EŠIF ani SyR EŠIF. Výber ŽoPr je plne v kompetencii MAS, pričom musí prebehnúť objektívne a transparentne.

Základným metodickým podkladom na predloženie ŽoPr je výzva na predkladanie ŽoPr. MAS vyhlási výzvu jej zverejnením na svojom webovom sídle až po odsúhlasení výzvy zo strany RO pre IROP. RO pre IROP zabezpečí zverejnenie informácie o zverejnení výzvy MAS na svojom webovom sídle s aktívnym odkazom na webovú stránku MAS. Výzva môže mať iba formu otvorenej výzvy, ktorej dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. MAS/RO pre IROP zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že MAS plánuje ukončiť výzvu z dôvodu blížaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov v lehote najmenej mesiac pred predpokladaným uzavretím výzvy.

MAS vypracuje hodnotiace kritéria, ktoré schváli výberová komisia zriadená gestorom CLLD. Súčasťou hodnotiacich kritérií na výber ŽoPr vypracovaných MAS budú aj hodnotiace kritériá ŽoPr definované RO pre IROP. MAS v rámci definovania hodnotiacich kritérií zabezpečí, aby projekt, ktorý nespĺňa podmienky hospodárnosti a efektívnosti nemohol byť schválený. ŽoPr je základným dokumentom, ktorým ReS na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoPr žiada spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov určených na danú výzvu. MAS zabezpečí príjem ŽoPr odo dňa vyhlásenia výzvy, do dňa jej uzavretia, resp. v lehote prijímania ŽoPr. Doručením ŽoPr na adresu MAS začína proces výberu ŽoPr. ReS doručuje ŽoPr písomne v určenej forme na adresu sídla MAS určenú vo výzve ako aj v elektronickej forme podľa inštrukcií definovaných vo výzve. MAS v rámci odborného hodnotenia zabezpečí posúdenie ŽoPr minimálne dvoma odbornými hodnotiteľmi,

ktorí vyhodnotia predložené ŽoPr na základe hodnotiacich kritérií zverejnených vo výzve a v stratégii CLLD. MAS rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoPr a kontroly projektov. Z hľadiska časovej oprávnenosti výdavkov, podľa čl. 65 všeobecného nariadenia, výdavky musia skutočne vzniknúť a byť uhradené užívateľom medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023.

Obrázok 5.1: Schéma procesných úkonov pri spracovaní ŽoNFP

Rozhodnutie
o schválení

Rozhodnutie
o neschválení

Posudzovanie/hodnotenie projektových zámerov – v rámci posudzovania/hodnotenia projektových zámerov sa bude postupovať v súlade so Systémom riadenia CLLD (LEADER komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020, kapitola 8.3.3

Hodnotiaca správa projektového zámeru – pri hodnotiacej správe projektového zámeru sa bude postupovať v súlade so Systémom riadenia CLLD (LEADER komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020, kapitola 8.3.4

Implementačný proces v rámci IROP 2014 – 2020 – pri implementácii v rámci operačného programu IROP 2014 – 2020 sa bude postupovať v súlade so Systémom riadenia CLLD (LEADER komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020, kapitola 11.

5. 2. Akčný plán

Akčný plán bol zostavený na základe vykonaných analýz a realizovaných prieskumov v rámci obcí regiónu MAS Záhorie, o. z. a aj dotazníkového prieskumu neverejného sektora, tak členov ako aj nečlenov občianskeho združenie MAS Záhorie.

Pri jeho zostavovaní sa zobraли do úvahy priority prezentované zástupcami za jednotlivé obce, mestá i súkromný sektor z mikroregiónu. Navrhnuté priority odzrkadľujú riešenie stanovených problémov, pričom zároveň sú v súlade s PRV SR na roky 2014 – 2020 a Integrovaným regionálnym operačným programom na roky 2014 -2020.

Tabuľka 5.1: 4.A Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 1: Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu

Názov opatrenia	Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie
Priradenie kódu opatrenia	7.5
Primárna fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Ciele opatrenia	Z auditu zdrojov a SWOT analýzy vyplýva, že pre územie MAS

	Záhorie, o.z., ktoré nesporne má predpoklady pre rozvoj rekreačných a turisticko-poznávacích aktivít, je žiaduce dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR. Cieľom predmetného opatrenia je zriadenie TIC, informačných tabúl, príprava propagačných publikácií MAS Záhorie, o. z. a dobudovanie nových respektíve predlžovanie existujúcich cyklotrás, turistických chodníkov a budovanie doplnkovej infraštruktúry. Zároveň audit zdrojov deklaruje bohatú históriu územia spojenú s existenciou početných kultúrno-historických a prírodných pamiatok. Na druhej strane poukazuje na ich zanedbanosť a nevyhovujúci stav spojený s ohrozením ich ďalšej existencie. Navrhovaná intervencia rieši potrebu ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva pre budúce generácie a smeruje k zvýšeniu atraktivity územia z hľadiska CR.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: • Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás, turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR • Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti • Zlepšenie stavu kultúrnych a historických pamiatok
Rozsah a oprávnené činnosti a relevantné sekundárne fokusové príspevky	• investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.; • investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.; • budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod. • sekundárna fokusová oblasť predominantná – 6B
Oprávnení prijímatelia	- obce, mestá vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000, - združenia obcí s právnou subjektivitou,

	- občianske združenia, - cirkevné organizácie. V rámci občianskych združení je platné odporúčanie, aby dané OZ založilo živnosť. OZ nesmie vykonávať operácie investičného charakteru.
Intenzita pomoci ¹¹	100 %
Oprávnené výdavky ¹²	1. Výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto opatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce. Všeobecné podmienky oprávnenosti: 1. Investície sa musia realizovať na území MAS Záhorie, o.z. 2. Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. 3. Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. 4. Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. 5. Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. 6. Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. 7. Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013):

¹¹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹² v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	a. skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska; b. zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie; c. podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov. 8. Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. 9. Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. Zákon o verejnom obstarávaní. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. 10. Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie nehnuteľného majetku; b. kúpa alebo kúpa na leasing nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky" v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1, do výšky ich trhovej hodnoty; c. všeobecné náklady súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu; d. nehmotné investície ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek; e. náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov. 11. V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, ročných plodín a ich výsadba neoprávneným výdavkom.
--	--

	12. S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013). 13. Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. úroky z dlžných súm; b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie; c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH. MPRV SR, PPA a MAS Záhorie, o.z. prehlasujú, že v prípade každého verejného kontraktu spolufinancovaného z EPFRV budú rešpektovať pravidlá verejného obstarávania EÚ, a to predovšetkým: a. smernice 2004/18/ES a 2004/17/ES; b. smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ po ich transponovaní do národnej legislatívy; c. smernice 89/665/EHS a 92/13/EHS v znení smernice 2007/66/ES; d. všeobecné zásady verejného obstarávania odvodené zo Zmluvy o fungovaní EÚ.																		
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR.																		
Finančný plán	<table><tr><td>Región</td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>Iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>203 000</td><td>152 250</td><td>50 750</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>203 000</td><td>152 250</td><td>50 750</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné	menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0	Spolu	203 000	152 250	50 750	0	0
Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné														
menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0														
Spolu	203 000	152 250	50 750	0	0														
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ¹³	V rámci výberu projektov bude aplikovaný systém bodového hodnotenia. Zároveň bude stanovená minimálna prahová hodnota, ktorú musí projekt dosiahnuť, aby bol oprávnený, prípadne bude stanovená podmienka, že ak niektoré z definovaných kritérií projekt nespĺňa (resp. hodnotenie je 0) nemôže byť schválený (aspekt kvality).																		
Merateľné																			

¹³ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

ukazovatele projektu	Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	7.5.1	Celková investícia	EUR	0	203000
	7.5.2	Počet novovybudovaných/ zrekonštruovaných cyklotrás/turistických chodníkov/chodníky	Počet	0	1
	7.5.3	Počet zhodnotených objektov	Počet	0	4
	7.5.4	Počet vytvorených nových služieb	Počet	0	1
	7.5.5	Počet upravených verejných priestranstiev	Počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 5.2: 4.B Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 2: Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom budovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb

Názov aktivity	5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel
Priradenie špecifickému cieľu IROP	5.1.2
Ciele aktivity	Z analýzy mikroregiónu a SWOT analýzy územia MAS Záhorie, o. z. vyplýva, že medzi jeho slabé stránky patrí nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických komunikácií. Cieľom opatrenia je zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do/zo zamestnania, alebo k verejným službám vrátane zriaďovania doplnkovej cyklistickej infraštruktúry (odpočívadla, chránené parkoviska a pod.). Cieľom opatrenia je eliminovať uvedené slabé stránky prostredníctvom zriaďovania, obnovy a výstavby cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do/zo zamestnania, alebo k verejným službám vrátane zriaďovania doplnkovej cyklistickej infraštruktúry (odpočívadla, chránené parkoviska a pod.).
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplyva na nasledovné identifikované potreby: • Dobudovanie siete a zlepšenie stavu existujúcich cyklotrás,

	turistických trás a inej drobnej infraštruktúry CR • Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti																		
Rozsah a oprávnené činnosti	• zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjacích staníc pre elektrobicykle a pod., • výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk na linkách prepájajúcich obec s mestom																		
Oprávnení prijímatelia	• obce, mestá vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000 • združenie miest a obcí • mikroregionálne združenie																		
Intenzita pomoci ¹⁴	95%																		
Oprávnené výdavky ¹⁵	Oprávnené výdavky v zmysle dokumentu IROP 2014 -2020 V súlade so Zásadami oprávnenosti projektov na základe stratégie CLLD spolufinancovaných z IROP.																		
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR																		
Finančný plán	<table><tr><th>Región</th><th>Spolu</th><th>EÚ</th><th>ŠR</th><th>VZ</th><th>Iné</th></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>189 621,69</td><td>180 140,61</td><td>0</td><td>9 481,08</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>189 621,69</td><td>180 140,61</td><td>0</td><td>9 481,08</td><td>0</td></tr></table>	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné	menej rozvinutý región	189 621,69	180 140,61	0	9 481,08	0	Spolu	189 621,69	180 140,61	0	9 481,08	0
Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné														
menej rozvinutý región	189 621,69	180 140,61	0	9 481,08	0														
Spolu	189 621,69	180 140,61	0	9 481,08	0														
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ¹⁶	V súlade s hlavnými zásadami výberu operácií v rámci OP IROP na roky 2014-2020 a v súlade s Metodickým pokynom vydaným RO pre IROP																		
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><th>Kód/ ID</th><th>Názov/ Ukazovateľ</th><th>Merná jednotka</th><th>Počiatočná hodnota</th><th>Celková cieľová hodnota</th></tr></table>	Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota													
Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota															

¹⁴ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹⁵ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

¹⁶ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	5.1.2.1.1	Celková investícia	EUR	0	189 621,69
	5.1.2.1.2	Počet novovybudovaných/zrekonštruovaných cyklotrás	Km	0	5
	5.1.2.1.3	Počet nových služieb	Počet	0	5
Indikatívny harmonogram výziev	3. štvrťrok 2019 2. štvrťrok 2021 2. štvrťrok 2022				

Tabuľka 5.3: 4.D Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 2: Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom budovania verejnej infraštruktúry a rozvoja verejných služieb

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie a obnoviteľných zdrojov a úspor energie
Priradenie kódu opatrenia	7.2
Primárna fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Ciele opatrenia	Z realizovanej podrobnej analýzy mikroregiónu a SWOT analýzy vyplýva, že medzi slabé stránky patrí nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií, chodníkov, ako aj nedobudovaná kanalizácia, vodovod či čistiareň odpadových vôd. Z dôvodu potreby zvýšenia „atraktivity“ mikroregiónu ako lepšieho miesta pre život je cieľom predmetného opatrenia dobudovanie základnej a doplnkovej infraštruktúry formou výstavby, rekonštrukcie, modernizácie, dostavby kanalizácie, vodovodu, miestnych komunikácií, (vrátane lávok, mostov, autobusových zastávok a pod.) za predpokladu, že prispievajú k ekonomickému rozvoju, verejnemu záujmu, k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a bezpečnosti obyvateľov.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: Zlepšenie stavu verejných budov, verejných priestranstiev a skvalitnenie občianskej vybavenosti
Rozsah a oprávnené činnosti a relevantné sekundárne fokusové príspevky	výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarene odpadových vôd; □ výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok,

	výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); • zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod. • sekundárna FO predominantná – 6B
Oprávnení prijímatelia	- Obce, mestá vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000 - združenia obcí s právnou subjektivitou
Intenzita pomoci ¹⁷	100%
Oprávnené výdavky ¹⁸	1. Výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto opatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce. Všeobecné podmienky oprávnenosti: 1. Investície sa musia realizovať na území MAS Záhorie, o.z. 2. Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poisťného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. 3. Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. 4. Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov. 5. Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora

¹⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹⁸ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. 6. Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. 7. Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska; b. zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie; c. podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov. 8. Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. 9. Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. Zákon o verejnom obstarávaní. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. 10. Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie nehnuteľného majetku; b. kúpa alebo kúpa na leasing nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky" v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1, do výšky ich trhovej hodnoty; c. všeobecné náklady súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa
--	--

	na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu; d. nehmotné investície ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek; e. náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov. 11. V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, ročných plodín a ich výsadba neoprávneným výdavkom. 12. S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013). 13. Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. úroky z dlžných súm; b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie; c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH. MPRV SR, PPA a MAS Záhorie, o.z. prehlasujú, že v prípade každého verejného kontraktu spolufinancovaného z EPFRV budú rešpektovať pravidlá verejného obstarávania EÚ, a to predovšetkým: a. smernice 2004/18/ES a 2004/17/ES; b. smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ po ich transponovaní do národnej legislatívy; c. smernice 89/665/EHS a 92/13/EHS v znení smernice 2007/66/ES; d. všeobecné zásady verejného obstarávania odvodené zo Zmluvy o fungovaní EÚ.																		
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR.																		
Finančný plán	<table><tr><th>Región</th><th>Spolu</th><th>EÚ</th><th>ŠR</th><th>VZ</th><th>iné</th></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>203 000</td><td>152 250</td><td>50 750</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>203 000</td><td>152 250</td><td>50 750</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0	Spolu	203 000	152 250	50 750	0	0
Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné														
menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0														
Spolu	203 000	152 250	50 750	0	0														
Princípy pre stanovenie	V rámci výberu projektov bude aplikovaný systém bodového hodnotenia. Zároveň bude stanovená minimálna prahová hodnota,																		

výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ¹⁹	ktorú musí projekt dosiahnuť, aby bol oprávnený, prípadne bude stanovená podmienka, že ak niektoré z definovaných kritérií projekt nespĺňa (resp. hodnotenie je 0) nemôže byť schválený (aspekt kvality).				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	7.2.1	Celková investícia	EUR	0	203 000
	7.2.2	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných miestnych komunikácií	Km	0	1
	7.2.3	Počet upravených verejných priestranstiev/námestí/parkov, ihrísk	Počet	0	1
	7.2.4	Počet projektov prispievajúcich k miestnemu rozvoju	Počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 5.4: 4.F Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 3: Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Názov opatrenia	Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností
Priradenie kódu opatrenia	4.1
Primárna fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Ciele opatrenia	Intervencia v rámci predmetného opatrenia vyplýva z vidieckeho charakteru mikroregiónu a dlhoročnej poľnohospodárskej tradície v rámci územia MAS Záhorie, o.z. Audit zdrojov predmetného územia poukazuje na existenciu početných poľnohospodárskych subjektov, ktoré s cieľom zabezpečiť svoju konkurencieschopnosť potrebujú investovať predovšetkým do technológií (vrátane strojov a náradia) a výstavby/modernizácie objektov vrátane ich vnútorného vybavenia. Predmetom záujmu

¹⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	budú tak objekty na výsadbu (sady, chmeľnice, plantáže, vinohrady, skleníky a pod.) ako aj spracovanie a predaj vlastných produktov. Cieľom opatrenia je podporiť rozvoj a diverzifikáciu podnikateľských činností v oblasti poľnohospodárstva so zameraním sa na zvyšovanie produkcie, primárne spracovanie, zvyšovanie jeho efektívnosti, predajnosť vlastných poľnohospodárskych produktov, zavádzanie nových technológií a zvyšovanie zamestnanosti.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
Rozsah a oprávnené činnosti a relevantné sekundárne fokusové príspevky	Prijímateľ pomoci je povinný v rámci projektu vytvoriť minimálne jedno pracovné miesto. Oprávnené činnosti: 1. Špecializovaná rastlinná výroba: Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špecializovanej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska - Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špecializovanej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu • Sekundárna FO predominantná - 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A - Investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činností. • Sekundárna FO predominantná - 5C • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 2. Živočíšna výroba: Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska - Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami • Sekundárna FO predominantná - 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A - Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a

	odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov. • Sekundárna FO predominantná - 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 3. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou: - Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy. • Sekundárna FO predominantná - 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 4. Zlepšenie odbytu: - Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku. • Sekundárna FO predominantná - 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 5. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín: - Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde • Sekundárna FO predominantná – 5C • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 6. Skladovacie kapacity a pozberová úprava: - Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít • Sekundárna FO predominantná – 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A - Investície do pozberovej úpravy vrátane sušiarň s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt • Sekundárna FO predominantná – 5C • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 7. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie: - Investície do nových technológií na znižovanie emisií
--	--

	skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie - Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie - Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie • Sekundárna FO predominantná – 2A • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A 8. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov: - Investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt - Investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWt - Investície na výrobu biomasy pre technické a energetické využitie • Sekundárna FO predominantná – 5C • Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A
Oprávnení prijímatelia	Prijímateľom pomoci sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
Intenzita pomoci ²⁰	50% sumy oprávnených investícií v menej rozvinutých regiónov.
Oprávnené výdavky ²¹	1. Investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností; 2. Investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a

²⁰ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	ochranných známk); 3. Investície do dlhodobého hmotného majetku nakúpeného z druhej ruky vrátane jeho lízingu, ale len v prípade, že žiadateľom o NFP je mladý farmár z Opatrenia 6.1 a v čase podania žiadosti vek majetku neprevyší 3 roky; Všeobecné podmienky oprávnenosti: 1. Investície sa musia realizovať na území MAS Záhorie, o.z. 2. Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. 3. Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. 4. Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. 5. Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. 6. Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. 7. Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska; b. zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie;
--	--

	c. podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov. 8. Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. 9. Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. Zákon o verejnom obstarávaní. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. 10. Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie nehnuteľného majetku; b. kúpa alebo kúpa na leasing nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky" v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1, do výšky ich trhovej hodnoty; c. všeobecné náklady súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu; d. nehmotné investície ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek; e. náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov. 11. V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov,
--	--

	zvierat, ročných plodín a ich výsadba neoprávneným výdavkom. 12. S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013). 13. Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. úroky z dlžných súm; b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie; c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH. MPRV SR, PPA a MAS Záhorie, o.z. prehlasujú, že v prípade každého verejného kontraktu spolufinancovaného z EPFRV budú rešpektovať pravidlá verejného obstarávania EÚ, a to predovšetkým: a. smernice 2004/18/ES a 2004/17/ES; b. smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ po ich transponovaní do národnej legislatívy; c. smernice 89/665/EHS a 92/13/EHS v znení smernice 2007/66/ES; d. všeobecné zásady verejného obstarávania odvodené zo Zmluvy o fungovaní EÚ.																		
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR																		
Finančný plán	<table><tr><th>Región</th><th>Spolu</th><th>EÚ</th><th>ŠR</th><th>VZ</th><th>In é</th></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>400 000</td><td>150 000</td><td>50 000</td><td>200 000</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>400 000</td><td>150 000</td><td>50 000</td><td>200 000</td><td>0</td></tr></table>	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	In é	menej rozvinutý región	400 000	150 000	50 000	200 000	0	Spolu	400 000	150 000	50 000	200 000	0
Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	In é														
menej rozvinutý región	400 000	150 000	50 000	200 000	0														
Spolu	400 000	150 000	50 000	200 000	0														
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ²²	V rámci výberu projektov bude aplikovaný systém bodového hodnotenia. Zároveň bude stanovená minimálna prahová hodnota, ktorú musí projekt dosiahnuť, aby bol oprávnený, prípadne bude stanovená podmienka, že ak niektoré z definovaných kritérií projekt nespĺňa (resp. hodnotenie je 0) nemôže byť schválený (aspekt kvality).																		

²² v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

Merateľné ukazovatele projektu	Kód/I D	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	4.1.1	Celková investícia	EUR	0	400 000
	4.1.2	Počet vytvorených pracovných miest	Počet	0	2
	4.1.3	Počet podporených poľnohospodárskych činností	Počet	0	2
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 5.5: 4.G Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 3: Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Názov opatrenia	Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov
Priradenie kódu opatrenia	4.2
Primárna fokusová oblasť PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Ciele opatrenia	Intervencia v rámci predmetného opatrenia vyplýva z vidieckeho charakteru mikroregiónu a dlhoročnej poľnohospodárskej tradície v rámci územia MAS Záhorie, o.z. Veľký priestor pre vytváranie pracovných príležitostí sa naskytá v oblasti rozvoja nových činností v poľnohospodárstve. Cieľom opatrenia je podporiť rozvoj a diverzifikáciu podnikateľských činností v oblasti poľnohospodárstva so zameraním sa na zavádzanie nových produktov.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
Rozsah a oprávnené činnosti a relevantné sekundárne fokusové príspevky	Prijímateľ pomoci je povinný v rámci projektu vytvoriť minimálne jedno pracovné miesto. Oprávnené činnosti: 1. výstavba vrátane prípravy staveniska, rekonštrukcia a modernizácia objektov súvisiacich so spracovaním, skladovaním, uvádzaním na trh a/alebo vývojom

	poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane kancelárií (sklady obalových materiálov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a pomôcok); 2. obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); 3. stavebné alebo technologické investície na vytvorenie alebo modernizáciu miestnej zbernej siete - príjem, skladovanie, úprava, triedenie a balenie; 4. nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, nákladných automobilov a prívesov (návesov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh; 5. zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnjej praxe; 6. stavebné alebo technologické investície podporujúce lepšie využitie alebo elimináciu vedľajších produktov alebo odpadu a čistiarne odpadových vôd; 7. investície v súvislosti s výrobou a miešaním krmív z poľnohospodárskych produktov; 8. investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní; 9. investície do zlepšenia pracovného prostredia pre zamestnancov (hygienické zariadenia, jedálne, odpočívárne, klimatizácia). Pozn.: V prípade sektora „hrozno a víno“ sú neoprávnenými investíciami investície do nákupu vnútorného vybavenia pre predajné a prezentačné priestory v rámci výrobného podniku[1], pretože tieto investície sú oprávnenými na podporu z Národného podporného programu v rámci SOT s vínom. [1] V rámci Národného podporného programu SR v rámci SOT s vínom sú oprávnené iba náklady na nákup hmotného majetku v súvislosti s vnútorným vybavením a zariadením, napr. nábytok, chladiarenské zariadenie, umývací drez, výčapné zariadenie, sanitárne zariadenie a pod. Vylúčené sú akékoľvek náklady na stavebné práce napr. výstavba hrubej stavby, zavedenie elektroinštalácie,
--	--

	vodoinštalácie, nanosenie omietky, vymaľovanie a pod. Oprávnené oblasti: 1. Mäsopriemysel, hydinársky priemysel a spracovanie vajec 2. Mliekarenský priemysel a výroba mliečnych výrobkov 3. Mlynský, pekársky, pečivársky a cukrovinkársky priemysel 4. Konzervársky priemysel a mraziarsky priemysel vrátane výroby termosterilizovaných pokrmov, hotových jedál, omáčok, dojčenských výživ, pretlakov, kečupov, džemov a lekvárov a priemysel výroby korenín 5. Cukrovarnícky priemysel, tukový priemysel vrátane spracovania olejnin a strukovín 6. Pivovarnícko - sladovnícky priemysel, liehovarnícky priemysel, vinársky priemysel, priemysel nealko nápojov a škrobársky priemysel 7. Výroba kŕmnych zmesí a ostatné spracovanie alebo uvádzanie na trh neuvedené v predchádzajúcich bodoch, napr. spracovanie medu, spracovanie liečivých rastlín, osív a sadív a pod. • Sekundárna FO predominantná – 3A • Sekundárna FO doplnková – 6A
Oprávnení prijímatelia	1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby (s výnimkou rybích produktov) v rámci celého rozsahu činností. 2. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby ako aj spracovania vlastnej produkcie. V tomto prípade prijímateľ podpory bude môcť predávať výhradne výrobky, na ktoré sa ako vstup vzťahuje príloha I ZFEÚ.
Intenzita pomoci ²³	50% sumy oprávnených investícií.
Oprávnené výdavky ²⁴	1. Investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností; 2. Investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známok v spojitosti so spracovaním poľnohospodárskych produktov); Všeobecné podmienky oprávnenosti: 1. Investície sa musia realizovať na území MAS Záhorie,

²³ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	o.z. 2. Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. 3. Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. 4. Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov. 5. Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. 6. Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. 7. Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska; b. zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie; c. podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov. 8. Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. 9. Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. Zákon o verejnom obstarávaní. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie
--	--

	stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. 10. Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie nehnuteľného majetku; b. kúpa alebo kúpa na leasing nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky" v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1, do výšky ich trhovej hodnoty; c. všeobecné náklady súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu; d. nehmotné investície ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek; e. náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov. 11. V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, ročných plodín a ich výsadba neoprávneným výdavkom. 12. S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013). 13. Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. úroky z dlžných súm; b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu
--	---

	presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie; c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH. MPRV SR, PPA a MAS Záhorie, o.z. prehlasujú, že v prípade každého verejného kontraktu spolufinancovaného z EPFRV budú rešpektovať pravidlá verejného obstarávania EÚ, a to predovšetkým: a. smernice 2004/18/ES a 2004/17/ES; b. smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ po ich transponovaní do národnej legislatívy; c. smernice 89/665/EHS a 92/13/EHS v znení smernice 2007/66/ES; d. všeobecné zásady verejného obstarávania odvodené zo Zmluvy o fungovaní EÚ.																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR.																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>Iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>200000</td><td>75000</td><td>25000</td><td>100000</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>200000</td><td>75000</td><td>25000</td><td>100000</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné	menej rozvinutý región	200000	75000	25000	100000	0	Spolu	200000	75000	25000	100000	0	
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	Iné																				
menej rozvinutý región	200000	75000	25000	100000	0																				
Spolu	200000	75000	25000	100000	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ²⁵	V rámci výberu projektov bude aplikovaný systém bodového hodnotenia. Zároveň bude stanovená minimálna prahová hodnota, ktorú musí projekt dosiahnuť, aby bol oprávnený, prípadne bude stanovená podmienka, že ak niektoré z definovaných kritérií projekt nespĺňa (resp. hodnotenie je 0) nemôže byť schválený (aspekt kvality).																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ ID</td><td>Názov/ Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>4.2.1</td><td>Celková investícia</td><td>EUR</td><td>0</td><td>200000</td></tr><tr><td>4.2.2</td><td>Počet podporených potravinárskych činností</td><td>Počet</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>4.2.3</td><td>Počet novovytvorených pracovných</td><td>Počet</td><td>0</td><td>1</td></tr></table>					Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	4.2.1	Celková investícia	EUR	0	200000	4.2.2	Počet podporených potravinárskych činností	Počet	0	1	4.2.3	Počet novovytvorených pracovných	Počet	0	1
Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																					
4.2.1	Celková investícia	EUR	0	200000																					
4.2.2	Počet podporených potravinárskych činností	Počet	0	1																					
4.2.3	Počet novovytvorených pracovných	Počet	0	1																					

²⁵ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

		miest			
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 5.6: 4.H Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 3: Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Názov aktivity	5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.1
Ciele aktivity	Analýzy a prieskumy realizované v rámci mikroregiónu poukazujú na nedostatočné pracovné príležitosti ako aj chýbajúce služby. Cieľom opatrenia je podporiť podnikanie v danom mikroregióne a riešiť identifikované problémy prostredníctvom podpory existujúcich podnikov.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
Rozsah a oprávnené činnosti	Prijímateľ pomoci je povinný vytvoriť minimálne jedno pracovné miesto v rámci projektu s maximálnou výškou pomoci 49 999 €. Prijímateľ pomoci je povinný vytvoriť minimálne dve pracovné miesta v rámci projektu s maximálnou výškou pomoci 100 000 €. Oprávnené činnosti: v zmysle IROP.
Oprávnení prijímateľa	- samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH, - mikropodniky a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH.
Intenzita pomoci ²⁶	- 55% V rámci aktivity bude uplatnená Schéma de minimis.

²⁶ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

Oprávnené výdavky ²⁷	Oprávnené výdavky v zmysle dokumentu IROP 2014 - 2020 V súlade so Zásadami oprávnenosti projektov na základe stratégie CLLD spolufinancovaných z IROP.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR.					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	menej rozvinutý región	363636,36	200000	0	163 636,36	0
	Spolu	363636,36	200000	0	163 636,36	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ²⁸	V súlade s hlavnými zásadami výberu operácií v rámci OP IROP na roky 2014-2020 a v súlade s Metodickým pokynom vydaným RO pre IROP					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/I D	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	5.1.1.1	Celková investícia	EUR	0	363636,36	
	5.1.1.1.2	Počet novovytvorených pracovných miest – ženy	Počet	0	2	
	5.1.1.1.3	Počet novovytvorených pracovných miest – muži	Počet	0	2	
	5.1.1.1.4	Počet podporených existujúcich mikro a malých podnikov/samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev	Počet	0	3	
Indikatívny harmonogram	1. štvrťrok 2019					

²⁷ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

²⁸ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

výziev	4. štvrťrok 2020 1. štvrťrok 2022
--------	--------------------------------------

Tabuľka 5.7: 4.I Opatrenie stratégie CLLD

Priorita 3: Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach

Názov aktivity	5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.1
Ciele aktivity	Analýzy a prieskumy realizované v rámci mikroregiónu poukazujú na nedostatočné pracovné príležitosti ako aj chýbajúce služby. Cieľom opatrenia je riešiť identifikované problémy prostredníctvom podpory zakladania nových ako aj existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev a zavádzania inovácií v oblasti MSP, ktoré sú zamerané na zavádzanie inovácií (služieb, produktov). Podporené budú tie projekty, ktorých výsledkom bude vytvorenie minimálne jedného pracovného miesta. Zvýhodnené budú tie projekty, ktoré vytvoria minimálne 2 pracovné miesta. (viď Výberové a hodnotiace kritéria)
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie vplýva na nasledovné identifikované potreby: Podpora miestneho podnikateľského prostredia a rozvoj nových pracovných príležitostí priamo v mikroregióne
Rozsah a oprávnené činnosti	Prijímateľ pomoci je povinný vytvoriť minimálne jedno pracovné miesto v rámci projektu s maximálnou výškou pomoci 49 999 €. Prijímateľ pomoci je povinný vytvoriť minimálne dve pracovné miesta v rámci projektu s maximálnou výškou pomoci 100 000 €. Oprávnené činnosti: v zmysle IROP.
Oprávnení prijímatelia	- samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH, - mikropodniky a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH.

Intenzita pomoci ²⁹	- 55% V rámci aktivity bude uplatnená Schéma de minimis.																														
Oprávnené výdavky ³⁰	Oprávnené výdavky v zmysle dokumentu IROP 2014 - 2020. V súlade so Zásadami oprávnenosti projektov na základe stratégie CLLD spolufinancovaných z IROP.																														
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška je stanovená 100 000 EUR.																														
Finančný plán	<table><tr><td>Región</td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>454545,45</td><td>250000</td><td>0</td><td>204545,45</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>454545,45</td><td>250000</td><td>0</td><td>204545,45</td><td>0</td></tr></table>						Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	454545,45	250000	0	204545,45	0	Spolu	454545,45	250000	0	204545,45	0							
Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																										
menej rozvinutý región	454545,45	250000	0	204545,45	0																										
Spolu	454545,45	250000	0	204545,45	0																										
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ³¹	V súlade s hlavnými zásadami výberu operácií v rámci OP IROP na roky 2014-2020 a v súlade s Metodickým pokynom vydaným RO pre IROP.																														
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ ID</td><td>Názov/ Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>5.1.1. 2.1</td><td>Celková investícia</td><td>EUR</td><td>0</td><td>454545,45</td></tr><tr><td>5.1.1. 2.2</td><td>Počet novovytvorených pracovných miest – ženy</td><td>Počet</td><td>0</td><td>3</td></tr><tr><td>5.1.1. 2.3</td><td>Počet novovytvorených pracovných miest – muži</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>5.1.1. 2.4</td><td>Počet novovytvorených pracovných miest – znevýhodnené skupiny vrátane MRK</td><td>Počet</td><td>0</td><td>1</td></tr></table>						Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	5.1.1. 2.1	Celková investícia	EUR	0	454545,45	5.1.1. 2.2	Počet novovytvorených pracovných miest – ženy	Počet	0	3	5.1.1. 2.3	Počet novovytvorených pracovných miest – muži	Počet	0	2	5.1.1. 2.4	Počet novovytvorených pracovných miest – znevýhodnené skupiny vrátane MRK	Počet	0	1
Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																											
5.1.1. 2.1	Celková investícia	EUR	0	454545,45																											
5.1.1. 2.2	Počet novovytvorených pracovných miest – ženy	Počet	0	3																											
5.1.1. 2.3	Počet novovytvorených pracovných miest – muži	Počet	0	2																											
5.1.1. 2.4	Počet novovytvorených pracovných miest – znevýhodnené skupiny vrátane MRK	Počet	0	1																											

²⁹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁰ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

³¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	5.1.1.2.5	Počet podporených inovatívnych podnikov	Počet	0	2
	5.1.1.2.6	Počet zavedených inovácií	počet	0	2
	5.1.1.2.7	Počet podporených nových podnikov	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev		3. štvrťrok 2018 2. štvrťrok 2020 4. štvrťrok 2021			

Tabuľka 5.8: 4.J Financovanie chodu MAS Záhorie, o. z.

Názov	Animácia MAS Záhorie, o. z.					
Priradenie kódu opatrenia	19.4					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach					
Ciele opatrenia	- propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD; - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác; - vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.					
Oprávnení prijímateľa	MAS Záhorie, o. z.					
Intenzita pomoci ³²	100%					
Oprávnené výdavky ³³	Oprávnené výdavky v zmysle dokumentu PRV 2014 -2020					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	-----					
Finančný plán	MAS Záhorie, o. z.	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	menej rozvinutý región	53436,67	40077,50	13359,17	0	---
	Spolu	53436,67	40077,50	13359,17	0	---
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich	-----					

³² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³³ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ³⁴						
Merateľné ukazovatele projektu	ukazovatele	Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
		19.4.1	Celková investícia	EUR	0	53436,67
		19.4.2	Počet podporených aktivít	počet	0	5
		19.4.3	Počet účastníkov, ktorí absolvovali podporené aktivity	počet	0	75
		19.4.4	Počet poskytnutých konzultácií pre prijímateľov pomoci	počet	0	50
Indikatívny harmonogram výziev		-----				

Tabuľka 5.9: 4.K Financovanie chodu MAS Záhorie, o. z.

Názov	5.1.1.3 Prevádzkové náklady MAS Záhorie, o. z.
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-----
Popis činností	- personálne a administratívne náklady MAS Záhorie, o. z. (prevádzkové, osobné, poistenie) - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD - náklady na publicitu a siet'ovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych siet'ach MAS - finančné náklady (napr. bankové poplatky) - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a

³⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS)					
Oprávnení prijímateľa	MAS Záhorie, o. z.					
Intenzita pomoci ³⁵	95%					
Oprávnené výdavky ³⁶	Oprávnené výdavky v zmysle dokumentu IROP 2014 - 2020					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	-----					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	menej rozvinutý región	224996,5	213746,68	0	11249,82	---
	Spolu	224996,5	213746,68	0	11249,82	---
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ³⁷	-----					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	5.1.1. 3.1	Celková investícia	EUR	0	224996,5	
	5.1.1. 3.2	Počet podporených vzdelávacích alebo informačných aktivít	počet	0	3	
	5.1.1. 3.3	Počet aktivít zameraných na sieťovanie a spoluprácu	počet	0	3	
Indikatívny harmonogram výziev	-----					

Tabuľka 5.12: 4.Y: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach Sekundárne - 2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých

³⁵ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁶ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

³⁷ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie.
Rozsah a oprávnené činnosti	1. Špecializovaná rastlinná výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špecializovanej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špecializovanej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu • investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činností. 2. Živočíšna výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami • Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov. 3. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom zlepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou: • Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy. 4. Zlepšenie odbytu: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku.

	5. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín: - Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde 6. Skladovacie kapacity a pozberová úprava: - Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušární s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt 7. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie: - Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie - Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žump) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie - Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie 8. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov: - investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt - investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWe - investície na výrobu biomasy pre technické a energetické
--	--

	využitie.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	600 000	300 000	300 000
	Spolu	600 000	300 000	300 000

Názov opatrenia	Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach Sekundárne - 3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	400 000	200 000	200 000
	Spolu	400 000	200 000	200 000

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie a obnoviteľných zdrojov a úspor energie			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	250 000	250 000	0
	Spolu	250 000	250 000	0

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	250 000	250 000	0

	Spolu	250 000	250 000	0
--	-------	---------	---------	---

Názov opatrenia	Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	- v súlade s PRV. Oprávnení prijímatelia: - Obce, mestá vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000, - združenia obcí s právnou subjektivitou, - občianske združenia, - cirkevné organizácie.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	550 000	550 000	0
	Spolu	550 000	550 000	0

Názov opatrenia	Animácia MAS Záhorie, o. z.			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	101 529,67	101 529,67	0
	Spolu	101 529,67	101 529,67	0

Tabuľka 5.12: 4.Z: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Podpora existujúcich podnikateľov			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	545 454,55	300 000	245 454,55
	Spolu	545 454,55	300 000	245 454,55

Názov opatrenia	Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			

Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	524 075,98	288 241,79	235 834,19
	Spolu	524 075,98	288 241,79	235 834,19

Názov opatrenia	Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	263 157,89	250 000	13 157,89
	Spolu	263 157,89	250 000	13 157,89

Názov opatrenia	Sociálne služby a komunitné služby			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	157 894,74	150 000	7 894,74
	Spolu	157 894,74	150 000	7 894,74

Názov opatrenia	Prevádzkové náklady MAS Záhorie, o. z.			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	427 493,35	406 118,68	21 374,67
	Spolu	427 493,35	406 118,68	21 374,65

5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1. Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Pre potreby monitoringu a hodnotenia naplňovania cieľov Integrovannej stratégie rozvoja územia MAS Záhorie, o. z. bol navrhnutý monitorovací a hodnotiaci rámec podľa stanovených zásad a požiadaviek. Jeho obsahom je tak časové, ako aj vecné hľadisko monitorovacích a hodnotiacich opatrení.

Monitorovanie a celkové hodnotenie stratégie bude realizované Monitorovacím výborom v dvoch základných časových rovinách a to v strednodobom horizonte v roku 2020 a po ukončení implementácie stratégie v roku 2023.

Predmetom hodnotenia v strednodobom časovom horizonte je hodnotenie výsledkov na úrovni špecifických cieľov integrovanej stratégie. Záverečného hodnotenie bude zamerané na hodnotenie dopadov na úrovni strategického cieľa. Z uvedených dôvodov bude vykonávaná kontrola ex – ante, priebežne počas realizácie projektov a ex– post, t.j. po ich ukončení so zameraním na hodnotenie ich skutočných dopadov a efektívnosť.

Kontrola ex – ante bude odzrkadlením schválenia príspevku pre žiadateľa. Pôjde o „kontrolu“ uskutočňovania výdavku ešte pred samotnou realizáciou. Uvedenou cestou sa pri hodnotení zohľadní racionalita, efektívnosť, účelnosť a oprávnenosť plánovaných výdavkov v rámci projektu. Priebežná kontrola bude prebiehať počas každej realizácie projektu. Zodpovedný za kontrolu budú predovšetkým monitorovací výbor a manažér MAS. Títo budú priebežne kontrolovať stav a priebeh projektov, pričom budú evidovať aj prípadné nedostatky a odchýlky od plánovaného stavu/ priebehu. Následne, v prípade zistenia nezrovnalostí upozornia na ich existenciu, prípadne navrhnú spôsob odstránenia zistených nezrovnalostí a neželaných skutočností.

Kontrola ex – post bude vykonávaná po ukončení jednotlivých projektov, pričom sa bude klásť dôraz na ich skutočný prínos, dopady a celkovo efektívnosť. Údaje pre ex-post hodnotenie budú pochádzať z interných databáz MAS vytvorených na základe vlastného zisťovania realizovaného poverenými a kompetentnými orgánmi, ale najmä zo záverečných a monitorovacích správ samotných žiadateľov.

Samotný proces hodnotenia bude zahŕňať zber vstupných údajov v rámci stanovených povinných a vlastných ukazovateľov monitorovania a hodnotenia. Tento zber bude zabezpečovať kancelária MAS prostredníctvom svojich pracovníkov. Následne, MAS Záhorie, o. z. bude ročne vypracovávať Správu o činnosti MAS Záhorie, o. z. Súčasťou Správy o činnosti MAS Záhorie, o. z. bude vyhodnotenie stanovených ukazovateľov uvedených v stratégii MAS Záhorie, o. z. (tabuľka č. 5, 6, 7 a 8)

Ako podklad pre strednodobé hodnotenie implementácie stratégie budú slúžiť monitorovacie správy. Tie budú každoročne vypracovávané projektovými manažérmi kancelárie MAS na základe priebežne zozbieraných údajov vypracujú monitorovacie správy a predkladajú Monitorovaciemu výboru. Dozorná rada na svojom zasadnutí monitorovacie správy prerokuje a vydá k nim stanovisko. Následne svoje stanovisko spolu s odporúčaním postúpi Monitorovaciemu výboru MAS. Monitorovací výbor správu prerokuje a schváli/ neschváli, pričom zhodnotí, či implementácia stratégie postupuje v súlade s jej cieľmi. V prípade, že zistí nezrovnalosti alebo odklon od cieľa, prípadne neplánované objektívne dôvody pre nevyužívanie alokovaných zdrojov v jednotlivých opatreniach, alebo vysoké

požiadavky v rámci iných opatrení, vykoná návrh na zmeny v implementácii stratégie tak, aby sa sledovali navrhované strategické a špecifické ciele. Tieto zmeny je možné uplatniť v súlade s Usmernením počas implementácie stratégie. Monitorovací výbor navrhne opatrenia, ktoré predloží Dozornej rade MAS a Predsedníctvu na prerokovanie a schválenie.

Po ukončení realizácie stratégie bude vypracovaná záverečná súhrnná hodnotiaci správa, ktorá bude v sebe zahŕňať zhodnotenie efektivity vynaložených prostriedkov, účinnosti vybraných opatrení a činností a taktiež dopadov na trvalú udržateľnosť územia.

Monitorovací rámec bol navrhnutý tak, aby sa zistila jeho realizovateľnosť v zmysle získavania informácií z dostupných a dôveryhodných zdrojov. Uvedenej skutočnosti bol prispôsobený aj výber relevantných monitorovacích a hodnotiacich ukazovateľov. V procese monitorovania a hodnotenie sa budú využívať dáta a informácie od jednotlivých zainteresovaných žiadateľov, zo ŠÚ SR a vlastných databáz MAS Záhorie, o.z, ktoré budú vytvárané pracovníkmi kancelárie MAS a manažérom MAS.

Pri výbere monitorovacích a hodnotiacich ukazovateľov sa dôraz kládol na 5 základných aspektov, ktorými sú:

- relevantnosť - posúdenie vzájomnej súvislosti priorít , zámerov a cieľov stratégie MAS Záhorie, o. z.,
- efektívnosť a hospodárnosť - posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom,
- účinnosť - porovnanie plánovaných a skutočne dosiahnutých cieľov programu a účinkov na cieľovú skupinu obyvateľov,
- dosah/vplyv – zhodnotenie výsledkov realizácie programu v širšom zmysle na väčšiu skupinu obyvateľov alebo spoločnosti ako celku a posúdenie celkových pozitívnych a negatívnych dôsledkov realizácie,
- udržateľnosť - posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení.

Súbor merateľných ukazovateľov sa nachádza v tabuľkách v časti 5.3.2. Monitorovacie ukazovatele. Výpočet cieľovej hodnoty jednotlivých merateľných ukazovateľov na úrovni PRV a IROP vrátane vlastných ukazovateľov vychádza z dát ŠÚ SR, dotazníkov verejného a neverejného sektora, databázy projektových zámerov a strategických dokumentov verejnej správy.

Každoročné sledovanie hodnôt merateľných ukazovateľov o vecnom a finančnom plnení stratégie bude zabezpečované kanceláriou MAS, ktorá ich bude zaznamenávať a

sledovať po každej uzavretej a vyhodnotenej výzve. Údaje sa budú zaznamenávať do databázy schválených a zimplementovaných projektov. Sledovanie hodnôt merateľných ukazovateľov za jednotlivé projekty bude zabezpečované projektovými manažérmi, ktorý postúpia správy kancelárii MAS.

Sebahodnotenie MAS Záhorie, o.z. bude v sebe zahŕňať tak kontrolu priebehu implementácie stratégie a činnosti MAS ako aj jej vlastného inštitucionálneho zázemia, t.j. orgánov MAS Záhorie, o.z. Základom seba-hodnotenia z pohľadu implementácie stratégie bude sledovanie a vyhodnocovanie stanovených merateľných ukazovateľov v intervale raz ročne. Druhou zložkou pravidelného seba-hodnotenia bude spomínané vyhodnocovanie inštitucionálneho zabezpečenia implementácie stratégie. Pre orgány MAS sú smerodajným dokumentom Stanovy MAS Záhorie, o.z., a ďalšie súvisiace dokumenty, ktoré sa v priebehu riešenia vypracujú. V dokumente Stanovy MAS Záhorie, o.z. sú zadané kompetencie, práva a povinnosti, podľa ktorých sa bude hodnotenie uskutočňovať. Každý orgán si pripraví polročne správu o svojej činnosti, výsledkoch, výstupoch, i priebehu. V rámci správy o činnosti sa bude klásť dôraz na nasledujúce oblasti:

- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS,
- Funkčnosť manažmentu MAS,
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch,
- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov,
- Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov.

Všetky uvedené monitorovacie a hodnotiace aktivity budú zaznamenávané do databázy, ktorá bude východiskom pre všetky opatrenia kontroly a hodnotenia pre riadiaci orgán PRV a IROP. Pre chod a činnosti MAS bude vytvorený návrh vnútorných predpisov, ktoré po posúdení a zapracovaní pripomienok schváli predstavenstvo MAS Záhorie, o.z.. Príprava vnútorného predpisu bude závisieť aj od konkrétnych podmienok chodu kancelárie.

Postup sebahodnotenia MAS Záhorie, o.z.

Pri sebahodnotení kľúčových znakov prístupu LEADER sa budú hodnotiť nasledovné znaky:

a) Územie: na územie MAS sa môžeme pozeráť z viacerých stránok, z pohľadu ľudských zdrojov, z pohľadu finančných a materiálnych zdrojov.

V rámci znaku územie sa bude hodnotiť:

- Komunikácia v rámci územia MAS Záhorie, o.z. – aktuálnosť webovej stránky združenia, pracovné zasadnutia, stretnutia starostov, účasť na obecných a verejných

zasadnutiach jednotlivých obcí, vydávanie informačného letáka o združení a kalendára podujatí jednotlivých členov i nečlenov.

- Ľudské zdroje – vytvorené tematické pracovné skupiny (počet) a ich zasadnutia (počet zasadnutí) a počet členov jednotlivých pracovných skupín. Kvalita ľudských zdrojov zapojených do implementácie stratégie a činnosti združenia (vzdelanie, prax, ďalšie vzdelávanie).
- Finančné a materiálne zdroje – vyberá združenie členské príspevky na svoju činnosť, čerpalo združenie podpory aj z iných zdrojov, vykonáva združenie aj inú činnosť.

b) Prístup zdola nahor: prístup zdola nahor je základným znakom prístupu LEADER.

V rámci znaku prístup zdola nahor sa bude hodnotiť:

- Spôsob zapojenia členov, nečlenov a verejnosti do jednotlivých fáz implementácie stratégie – stretnutia, pracovné skupiny
- Poskytovanie grantov z vlastných zdrojov združenia
- Poskytovanie ďalších služieb – poradenstvo, informácie, propagácia.

c) Založenie verejno-súkromného partnerstva: miestna akčná skupina je nositeľom a realizátorom myšlienok.

V rámci znaku založenie verejno-súkromného partnerstva sa bude hodnotiť:

- Náklady na chod MAS z celkovej alokácie na stratégiu
- Rovnomerné zastúpenie členov – geografické, sektorové
- Transparentnosť fungovania MAS – záznamy zo zasadnutí orgánov združenia, výročná správa, informácie o činnosti združenia, verejné stretnutia

d) Uľahčovanie inovácie – inovácie sú predpokladom prístupu LEADER.

V rámci znaku uľahčovanie inovácie sa bude hodnotiť:

- Inovatívnosť stratégie – samotná tvorba stratégie, zapojenie verejného i neverejného sektora do tvorby stratégie je novinka pre územie, fungovanie združenia

e) Integrované a viacsektorové akcie

V rámci znaku integrované a viacsektorové akcie sa bude hodnotiť:

- Počet sektorov podporených prostredníctvom stratégie

- Počet záujmových skupín podporených prostredníctvom stratégie
- Podpora znevýhodnených komún
- Podpora životného prostredia

f) Vytváranie sietí – sieťovanie zahŕňa výmenu informácií, skúseností a výsledkov medzi rôznymi subjektmi.

V rámci znaku vytváranie sietí sa bude hodnotiť:

- Počet/podiel stretnutí, vzdelávacích akcií
- Počet účastníkov týchto stretnutí, akcií
- Počet partnerov, spolupracovníkov
- Členstvo v národných a medzinárodných združeniach

g) Spolupráca

V rámci znaku spolupráca sa bude hodnotiť:

- Počet projektov spolupráce
- Počet subjektov zapojených do spolupráce
- Počet projektov národnej a medzinárodnej spolupráce.

Ďalšou oblasťou sebahodnotenia je hodnotenie implementačného procesu. V rámci implementačného procesu sa bude hodnotiť:

- Zverejňovanie výziev, metodických príručiek, výberových a hodnotiacich kritérií na webovom sídle
- Organizovanie a poskytovanie konzultácií, poradenstva, informácií potenciálnym príjemcom pomoci
- Organizovanie vzdelávacích aktivít, seminárov, workshopov pre prijímateľov

Ďalšou oblasťou sebahodnotenia je hodnotenie riadiaceho procesu. V rámci riadiaceho procesu sa bude hodnotiť:

- Zverejňovanie zápisov zo zasadnutí jednotlivých orgánov združenia
- Zverejňovanie (poprípade distribúcia) výročnej správy, správy o činnosti

- Informovanie členov a verejnosti o činnosti MAS – webová stránka, letáky, časopis, verejné zasadnutia
- Zloženie jednotlivých orgánov združenia

Ďalšou oblasťou sebahodnotenia je hodnotenie propagácie a vzdelávania členov MAS.

V rámci propagácie a vzdelávania členov MAS sa bude hodnotiť:

- Informovanie členov a verejnosti o činnosti MAS – webová stránka, letáky, časopis, verejné zasadnutia
- Organizovanie vzdelávacích aktivít, seminárov, workshopov pre prijímateľov

Pri systéme sebahodnotenia sa budú využívať nasledovné zdroje informácií:

- Dotazníkový prieskum určený pre členov, verejnosť a prijímateľov
- Výročná správa, správa o činnosti, strednodobé hodnotenie
- Monitorovacie správy projektov.

Riziká implementácie stratégie

Prístup LEADER je inovatívnym prístupom pre územie MAS Záhorie, o.z., z toho vyplývajú možné riziká pri implementácii rozvojovej stratégie.

Nasledujúca tabuľka zachytáva možné riziká, popis opatrení a zodpovedný orgán.

Oblasť rizika	Riziko	Popis opatrení	Zodpovedný subjekt
Finančné riziko	Jeden zdroj financovania	Využívanie viaczdrojového financovania – členské príspevky, čerpanie podpory z iných zdrojov, vykonávanie inej zárobkovej činnosti	MAS Záhorie, o.z.

	Nedostatok zdrojov na chod združenia	Uplatňovanie finančného plánovania a využívanie viaczdrojového financovania	MAS Záhorie, o.z.
Ľudské zdroje	Nezáujem členov a verejnosti o činnosť združenia	Publicita, informovanie, propagácia združenia	MAS Záhorie, o.z.
	Zlyhávajúca komunikácia s členmi a verejnosťou	Pravidelné informovanie členov a verejnosti o činnosti združenia, aktualizácia webovej stránky	MAS Záhorie, o.z.
Procesné riziko	Dodržanie nastavených plánov, termínov	Pravidelné monitorovanie a hodnotenie stratégie	MAS Záhorie, o.z.
	Aktuálnosť nastavených cieľov, opatrení/aktív	Pravidelné monitorovanie a hodnotenie stratégie, aktualizácia stratégie, sledovania aktuálnej situácie v území	MAS Záhorie, o.z.
	Nekvalitné ľudské zdroje zamestnancov združenia	Pravidelné vzdelávanie, motivačné finančné ohodnotenie,	MAS Záhorie, o.z.

5.3.2. Monitorovacie ukazovatele

Pre potreby procesu monitorovania a hodnotenia bol vytvorený plán monitoringu, t.j. skupina merateľných monitorovacích a hodnotiacich ukazovateľov, ktoré umožnia

preukazovanie naplňania cieľov. Hodnotiaci a monitorovací rámec ma slúžiť ako nástroj priebežného a celkového hodnotenia implementácie stratégie pre monitorovací výbor MAS, najvyšší orgán, výkonný orgán a kontrolný orgán.

Ukazovatele, ktoré obsahujú monitorovací rámec, sa budú sledovať nasledovne:

- povinné ukazovatele na úrovni programu PRV SR 2014-2020 a IROP 2014– 2020 – budú sledované ročne do konca roku 2023,
- povinné ukazovatele na úrovni špecifických cieľov IROP 2014– 2020 a fokusových oblastí PRV SR 2014– 2020 - budú sledované ročne do konca roku 2023,
- vlastné ukazovatele na úrovni PRV SR 2014 – 2020 a IROP 2014 – 2020 budú sledované ročne do konca roku 2023.

Vlastné ukazovatele na úrovni PRV SR 2014 -2020 a IROP 2014 -2020 na úrovni strategického cieľa a špecifických cieľov budú slúžiť pre monitorovanie priebehu a výsledku realizácie projektov v rámci implementácie stratégie MAS Záhorie, o. z. vzhľadom k stanoveným cieľom. Sledovanie plnenia ukazovateľov bude zabezpečovať projektový manažér MAS Záhorie, o. z. spolu s výkonným orgánom, monitorovacím výborom, pričom dosiahnuté hodnoty sledovaných ukazovateľov budú prezentované na začiatku každého roka pre všetky orgány občianskeho združenia MAS Záhorie, o. z.

Tabuľka 5.12: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	13 450
Počet obyvateľov podporenej MAS	49 703
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	3

Tabuľka 5.13: Celkové verejné výdavky – PRV SR

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	700 000
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	53 436,67

Tabuľka 5.14: Povinné ukazovatele na úrovni IROP

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	7
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	9
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	3
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	1
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	6

Tabuľka 5.15: Vlastné ukazovatele na úrovni opatrení PRV 2014 -2020 a aktivít IROP

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie (PRV)	Celkové investície EUR	0	203000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Novovybudované novooznačené cykloturistické trasy – počet	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Zrekonštruované verejné budovy	0	4	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet inovatívnych prvkov alebo postupov použitých v projekte	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Rekreačná infraštruktúra	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel (IROP)	Celková investícia EUR	0	189621,69	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Dĺžka novovybudovaných/zrekonštruovaných cyklotrás (km)	0	5	Po skončení projektu projektové

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
				záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet nových služieb	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie a obnoviteľných zdrojov a úspor energie (PRV)	Celkové investície EUR	0	203 000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Rekonštruovaná a modernizovaná miestna cesta – dĺžka	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Rekonštruované a modernizované verejné priestranstvo	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených činností/operácií	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a p činností	Celkové investície EUR	0	400 000	Cieľová hodnota bude overovaná

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
(PRV)				v roku 2023.
	Počet novovytvorených pracovných miest projektom prepočítaný na ekvivalent plného pracovného úväzku celkom	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených činností/operácií	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
4.2 Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov (PRV)	Celkové investície EUR	0	200 000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet podporených činností/operácií	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet novovytvorených pracovných miest projektom prepočítaný na ekvivalent plného pracovného úväzku celkom	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov (IROP)	Celková investícia	0	363636,36	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet novovytvorených pracovných miest – ženy	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
				konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet novovytvorených pracovných miest – muži	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených existujúcich mikro a malých podnikov/samostatne zárobkovo činných osôb	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov (IROP)	Celková investícia	0	454545,45	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet novovytvorených pracovných miest – ženy	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet novovytvorených pracovných miest - muži	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet novovytvorených pracovných miest – znevýhodnené skupiny vrátane MRK	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
				, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených inovatívnych podnikov	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet zavedených inovácií	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených nových podnikov	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
19.4 Animácia MAS Záhorie, o. z. (PRV)	Celková investícia	0	53436,67	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet podporených aktivít	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet účastníkov, ktorí absolvovali podporené aktivity	0	75	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov , frekvencia zberu údajov

Opatrenie/aktivita	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
				- 1x ročne
	Počet poskytnutých konzultácií pre prijímateľov pomoci	0	50	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
5.1.1.3 Prevádzkové náklady MAS Záhorie, o. z.	Celková investícia	0	224996,5	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet podporených vzdelávacích alebo informačných aktivít	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet aktivít zameraných na sieťovanie a spoluprácu	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne

Tabuľka 5.16: Vlastné ukazovatele na úrovni priorít a špecifických cieľov

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
1 Skvalitniť podmienky pre vidiecky cestovný ruch prostredníctvom	Celková investícia EUR	0	203000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
dobudovania infraštruktúry a skvalitnenia služieb cestovného ruchu	Počet poskytovaných nových služieb aobnovených objektov	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
1.1 Dobudovať a skvalitniť infraštruktúru CR	Celková investícia EUR	0	29000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet podporených obcí	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
1.2 Zlepšiť stav prírodného a kultúrneho dedičstva	Celková investícia EUR	0	174000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet podporených obcí	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
2 Zlepšiť podmienky pre život v obciach, prostredníctvom dobudovania verejnej	Celková investícia EUR	0	392621,69	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
infraštruktúry a rozvoja verejných služieb	Počet nových služieb v obciach	0	7	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
2.1 Dobudovať a skvalitniť verejnú infraštruktúru a rozvoj verejných služieb	Počet podporených obcí	0	11	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet osôb, ktoré majú prospech z realizovaných projektov	0	15050	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
3 Vytvoriť priaznivé prostredie pre trvalo udržateľný rozvoj formou podpory zamestnanosti a rozvoja podnikania v rôznych oblastiach	Celková investícia EUR	0	1418181,81	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet vytvorených nových pracovných miest	0	12	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
3.1 Podpora podnikania v sektore	Celková investícia EUR	0	400 000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
poľnohospodárstva	Počet vytvorených pracovných miest	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených podnikov	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
3.2 Podpora podnikania v sektore potravinárstva	Celková investícia EUR	0	200 000	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet vytvorených pracovných miest	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených podnikov	0	1	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
3.3 Podpora malých a stredných podnikov	Celková investícia EUR	0	818181,81	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
	Počet vytvorených pracovných miest	0	9	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet podporených podnikov	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
4 Budovať partnerstvo a posilniť spoluprácu	Celková investícia EUR	0	278433,17	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet spoločných aktivít	0	11	vlastný prieskum, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
4.1 Animácia stratégie rozvoja MAS Záhorie, o.z.	Celková investícia EUR	0	53436,67	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
	Počet účastníkov aktivít	0	90	vlastný prieskum, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
4.2 Chod MAS Záhorie, o.z.	Celková investícia EUR	0	224996,50	Cieľová hodnota bude overovaná v roku 2023.
4.3 Spolupráca	Počet projektov spolupráce	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných

Priorita/Špecifický cieľ	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota v roku 2023	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
				prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne
	Počet MAS zapojených do projektov spolupráce	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných prijímateľov, frekvencia zberu údajov - 1x ročne

6. Finančný rámec

6.1 Financovanie stratégie CLLD

Tabuľka 6.1: Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	1 603 323,96
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	1 336 140,61
Chod MAS a animácie	267 183,35

Tabuľka 6.2: Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	EFRR	menej rozvinutý	843 887,29
	EPFRV	menej rozvinutý	569 577,50
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	EFRR	menej rozvinutý	630 140,61
	EPFRV	menej rozvinutý	529 500
Chod MAS	EFRR	menej rozvinutý	213 746,68
Animácie	EPFRV	menej rozvinutý	40 077,50

Tabuľka 6.1: Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	región	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFRR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
Operácie v rámci stratégie CLLD	menej rozvinutý	529 500	176 500	300 000	1 006 000	630 140,61	0	377 662,90	1007803,51	1 159 640,61	176 500	677662,90	2013803,51
Chod MAS	menej rozvinutý	---	---	---	---	213 746,68	0	11 249,82	224 996,50	213 746,68	0	11 249,82	224 996,50
Animácie	menej rozvinutý	40077,50	13359,17	0	53 436,67	---	---	---	---	40 077,50	13359,17	0	53 436,67
SPOLU	menej rozvinutý	565077,50	188359,17	300 000	1059436,67	849 887,29	0	388 912,72	1238800,01	1 414 964,79	188359,17	688 912,72	2292236,68

6.2 Finančný plán pre opatrenia

	Vyvážený pomer PRV : IROP
pre stratégie mimo BSK (menej rozvinutý región)	54 : 46
pre stratégie v rámci BSK (viac rozvinutý región)	75 : 25

Tabuľka 6.2: Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností	EPFRV	menej rozvinutý región	400 000	150 000	50 000	200 000	0
4.2 Podpora pre investície na spracovanie/uvádzanie na trh/ alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov	EPFRV	menej rozvinutý región	200 000	75 000	25 000	100 000	0
5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov	EFRR	menej rozvinutý región	363 636,36	200 000	0	163636,36	0
5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov	EFRR	menej rozvinutý región	454 545,45	250 000	0	204 545,45	0
5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel	EFRR	menej rozvinutý región	189 621,69	180 140,61	0	9 481,08	0
7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	EPFRV	menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0
7.5 podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	EPFRV	menej rozvinutý región	203 000	152 250	50 750	0	0

Tabuľka 6.3 Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):	52,84 : 47,16

Tabuľka 6.4: Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností	200 000		X
4.2. Podpora pre investície na spracovanie/uvádzanie na trh/ alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov	100 000		X
5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov	200 000		X
5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov	250 000		X
5.1.2.1 Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel	180 140,61	X	
7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	203 000	X	
7.5 podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	29 000	X	
7.5 podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických	174 000		X

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie			
Celkový rozpočet podľa sektorov	-----	412 140,61	924 000
Percentuálny pomer zamerania stratégie	-----	31 %	69 %

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Stratégia MAS Záhorie, o.z. sa v rámci svojho zamerania na vytváranie lepších podmienok pre život orientuje aj na podporu ekonomického rastu, stabilizáciu a posilnenie vidieckej ekonomiky. Mikroregión MAS Záhorie, o.z. disponuje bohatými prírodnými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi. Významnými rozvojovými faktormi regiónu sú strategická geografická poloha, zachovaná kultúra, prírodné zdroje, sociálny kapitál, či tradícia v oblasti poľnohospodárstva a iných ekonomických činností. Oproti týmto rozvojovým faktorom však stoja aj viaceré problémy, ktoré vo významnej miere obmedzujú lokálny ekonomický rozvoj a vytváranie lepších podmienok pre život. Medzi hlavné patrí slabá infraštruktúra, poddimenzované pracovné príležitosti, či nedostatok finančných zdrojov na rozvoj a zhodnocovanie existujúceho potenciálu týchto prevažne malých obcí, ktoré záujmový mikroregión formujú.

Veľký význam pri zhodnocovaní existujúceho potenciálu a celkovo pri dosahovaní pozitívnych zmien tak vidíme v podpore rozvoja lokálneho podnikania, ktoré je považované za katalyzátor ekonomického rozvoja vidieckych oblastí a vplyvom multiplikačného efektu dokáže preniesť pozitívne dopady aj do iných oblastí. Stratégia bola koncipovaná tak, aby prostredníctvom svojich opatrení a špecifických cieľov zabezpečila viaceré ekonomické prínosy. Konkrétne, očakávanými sú predovšetkým:

- rozvoj mikro, malého a stredného podnikania,
- diverzifikácia ekonomických činností,
- zvýšenie mikroregionálneho hrubého domáceho produktu,
- tvorba pracovných miest,
- zvýšenie príjmov miestnych obyvateľov,
- zlepšenie technickej a verejnej infraštruktúry,
- rozširovanie a skvalitňovanie infraštruktúry CR,
- zvýšenie daňových príjmov v mikroregióne.

V konečnom dôsledku tak ISRÚ MAS Záhorie, o.z., koncipovaná na základe prístupu zdola nahor, prispeje k vyváženému územnému rozvoju vidieckeho hospodárstva mikroregiónu a miestnych komún, vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest, posilnenia ekonomickej stability a životaschopnosti malých podnikov na vidieku.

Prehľad opatrení/aktivít prispievajúcich k tvorbe pracovných miest

Opatrenie/aktivita	Rozpočet (vrátane vlastných zdrojov)	Predpokladaný počet vytvorených pracovných miest
5.1.1.1 Podpora existujúcich podnikateľov	363636,36 €	4
5.1.1.2 Podpora zakladania nových a inovatívnych podnikov	454545,45 €	5
4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych činností	400 000 €	2
4.2 Podpora pre investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	200 000 €	1
Spolu	1 418 181,81 €	12

7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Pri integrovanom rozvoji vidieka v programovom období 2014 – 2020 zavádza Európska komisia možnosť využitia finančných prostriedkov z ďalších fondov EÚ, tzv. multifinancovanie, cez miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD). MAS Záhorie, o.z bude v rámci svojej stratégie využívať nástroj Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020 - prístup LEADER, ktorý predstavuje inovatívny prístup k rozvoju vidieka. Jeho základnou myšlienkou je podpora rozvoja na základe využívania lokálneho potenciálu územia, teda na základe využívania endogénnych (vnútorných) zdrojov, pričom jedným zo základných znakov je prístup zdola nahor. Prístup zdola nahor zapája miestne spoločenstvá a pridáva hodnotu miestnym zdrojom. Ako nová cesta k miestnemu rozvoju sa zameriava na vytváranie pracovných miest priamo vo vidieckych oblastiach. Na miestnej úrovni budú spájané rôzne projekty a myšlienky lokálnych aktérov i lokálne zdroje, čo možno vnímať ako nástroj

rozširovania príležitostí pre vidiecke oblasti v regióne MAS Záhorie, o.z. Za pridanú hodnotu nástroja považuje MAS prístup prostredníctvom aktívnych ľudí, ktorí svoje územie a obyvateľov dôkladne poznajú, a tým sa v území podarí realizovať projekty menšieho charakteru, ktoré by sa často krát prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev nerealizovali.

Stratégia sa bude prioritne zameriavať na projekty, ktoré spadajú pod podopatrenie PRV SR 2014-2020 4.1, 4.2, 7.2, a 7.5. Z uvedeného vyplýva, že stratégia bude prispievať k dosahovaniu cieľov v oblasti modernizácie, inovácií a efektivity poľnohospodárskych, potravinárskych podnikov, udržania a ochrany environmentálnych hodnôt krajiny, uchovania kultúrneho dedičstva, vytvárania pracovných príležitostí a celkovo zlepšovania kvality života vo vidieckych oblastiach. V oblasti zlepšovania kvality života na vidieku a zabráneniu vyľudňovania vidieckych osídlení bude realizovaná podpora vytvárania pracovných príležitostí, ako aj obnova a rozvoj infraštruktúry obcí. Aktérmi čerpania finančnej pomoci budú poľnohospodári, spracovatelia poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu. Dôraz sa bude klásť aj na dobudovanie chýbajúcej drobnej infraštruktúry alebo jej obnovenie, starostlivosť a zakladanie sprievodných verejne slúžiacich krajinných prvkov a prvkov zelenej infraštruktúry (výsadba verejnej zelene, cyklotrás a pod.), ktoré prispievajú k prirodzenému zveľadľovaniu vidieckej krajiny s ohľadom na zachovanie historicko-kultúrnych črt danej obce v rámci územia MAS Záhorie, o.z..

7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Pomocou uplatňovaného prístupu zdola nahor a následného intenzívnejšieho zapojenia miestnych komunít do spoločenského diania na vidieku boli identifikované viaceré špecifické potreby v danom území. Následne, vychádzajúc z uvedených potrieb boli k prioritným oblastiam záujmu stratégie zaradené problémy spojené s lokálnou (predovšetkým dlhodobou) nezamestnanosťou, inklúziou marginalizovaných skupín a mobilizáciou lokálnych zdrojov. Pre riešenie týchto problémov sa v rámci ISRÚ MAS Záhorie, o.z. budú realizovať viaceré aktivity, ktoré spadajú pod špecifické ciele 5.1.1 a 5.1.2 IROP SR 2014 – 2020. To znamená, že stratégia bude prispievať k dosahovaniu dvoch špecifických cieľov zadaných v rámci uvedeného operačného programu. Konkrétne hovoríme o zvyšovaní zamestnanosti na lokálnej úrovni podporou podnikania inovácií a zlepšovaní udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.

Ďalej realizované budú aj projekty zahŕňajúce zakladanie nových ako aj diverzifikáciu/ extenzifikáciu existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev a zavádzanie inovácii v oblasti MSP.

K napĺňaniu spoločných ISRÚ MAS Záhorie, o.z a IROP SR 2014 – 2020 prispeje aj zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do/zo zamestnania, alebo k verejným službám vrátane zriaďovania doplnkovej cyklistickej infraštruktúry.

Zameraním sa na dosiahnutie týchto cieľov sa očakáva celkové skvalitnenie životných podmienok, ktoré v konečnom dôsledku motivujú mladú a strednú vekovú pracovnú silu, aby na vidieku zotrvala, prípadne sa tu usídlili noví obyvatelia, a zabránilo sa tak vyľudňovaniu vidieckeho prostredia.

7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

Predkladaná CLLD stratégia MAS Záhorie, o.z. bola vypracovaná tak, aby sa zaistila jej komplementarita s inými strategickými dokumentmi či programami a v konečnom dôsledku sa dosiahli synergické efekty vo všetkých prioritných oblastiach.

7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

Pri koncipovaní Integrovannej stratégie MAS Záhorie, o. z., sa kládol veľký dôraz na súlad s existujúcimi PHSR jednotlivých členských obcí ako aj Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, keďže ide o základné strategické dokumenty, ktoré sa podrobnejšie zameriavajú na otázky sociálneho a ekonomického rozvoja predmetného územia. Okrem toho zohľadňujú relevantné územné plány riešiacie otázky rozvoja fyzického prostredia, jeho technické stránky a priestorové rozmiestnenie funkcií s dôrazom na environmentálne aspekty.

V rámci plánovania lokálneho rozvoj vybraných členských obcí patrí k smerodajným aj dokument Miestna Agenda 21. Miestna Agenda 21 je špecificky určená pre lokálnu úroveň a je založená na dlhodobom tvorivom procese, v ktorom samosprávy obcí, miest a mikroregiónov spolupracujú v partnerskom vzťahu s ostatnými hlavnými skupinami spoločnosti. Miestna agenda 21 vytvára rozvojový program založený na troch hlavných pilieroch: EKONOMICKÝ (ekonomická prosperita), ENVIRONMENTÁLNY (kvalitné životné prostredie) a SOCIÁLNY (spoločenský a kultúrny rozmer).

MAS Záhorie, o.z. sa nachádza v okrese Senica, v pohraničnom území Trnavského samosprávneho kraja, kde susedí s Českou a Rakúskou republikou . Ide teda o prihraničný

región, ktorý vďaka svojej priaznivej polohe a dostupnosti už v minulom programovom období 2007 – 2013 realizoval viaceré významné cezhraničné projekty predovšetkým cez operačné programy Cezhraničná spolupráca SR-ČR 2007 – 2013 a Cezhraničná spolupráca SR-AT 2007 – 2013, ktoré mali pozitívny vplyv na sociálny, ekonomický a územný rozvoj zapojených oblastí. Projekty svojím tematickým zameraním podporovali viaceré oblasti života od cestovného ruchu, cez vzájomnú kultúrnu výmenu, vzdelávanie, podnikanie, životné prostredie a pod. (konkrétne príklady viď v *Príloha 12: Prehľad doteraz realizovaných aktivít/ projektov jednotlivých členov MAS Záhorie, o.z.*).

Investície z cezhraničnej spolupráce sa dodnes prejavujú primárne na kvalite života obyvateľov a fungovaní verejných a súkromných inštitúcií pôsobiacich v území. Na základe pozitívnych skúseností z početných úspešných cezhraničných projektov, zainteresované subjekty z územia MAS Záhorie o.z., plánujú v tejto činnosti aktívne pokračovať aj v aktuálnom programovom období po vyhlásení výziev. Prínos pokračovania v cezhraničnej spolupráci pre obdobie 2014-2020 podobne ako v minulosti bude spočívať predovšetkým v pozitívnej zmene na úrovni obyvateľov a skupín obyvateľov. Odstraňovanie prekážok spolupráce medzi komunitami, organizáciami a obyvateľmi na oboch stranách hranice dokáže zvýšiť kvalitu a rozsah prínosov podporovaných cezhraničných aktivít pre cieľové skupiny. Program INTERREG V-A SR- ČR bude tematicky rozčlenený pre žiadateľov do 3 prioritných osí, ktoré budú zamerané na podporu podnikových investícií do výskumu, vývoja, a rozvoja prepojení medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania, na ochranu a propagáciu a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva, ďalej na ochranu a obnovu biodiverzity, ochranu a obnovu pôdy a propagáciu služieb ekosystémov vrátane „NATURA 2000“ a zelenej infraštruktúry, zvyšovanie inštitucionálnej kapacity a efektívnej verejnej správy. V uvedenom programovom období budú aj naďalej podporované „malé projekty“ tzv. Fond mikroprojektov, ktorý bude prierezom všetkých tematických cieľov v malom rozsahu. Program INTERREG V-A SR – AT bude tematicky zameraný pre žiadateľov na podporu spolupráce kľúčových aktérov v regionálnych inovačných systémových zariadeniach, a to pomocou prenosu poznatkov, budovania kapacít a zakladania spoločných rámcov, spoločných výskumných a inovačných aktivít a spoločných výskumných zariadení a zlepšenie vyššieho vzdelania a celoživotného vzdelávania za účelom prípravy kompetentnej a kvalifikovanej pracovnej sily. Zlepšiť kapacity cezhraničného vzdelávacieho systému s cieľom poskytnúť ľudské zdroje, vedomosti a zručnosti, potrebné pre regionálny inovačný systém. Ďalej bude zameraná na zhodnotenie prírodného a kultúrneho dedičstva posilnením spoločných prístupov, rozvoj územia v zmysle budovania atraktívnej turistickej

destinácie, obnovu a riadenie ekologických koridorov, posilnenie integrácie cezhraničných funkčných ekologických sietí a ekologickej infraštruktúry s cieľom zachovať biodiverzitu a prispieť k stabilite ekosystémov. Zlepšenie regionálnej dostupnosti bude dosahované pomocou ekologických riešení dopravy. Dôraz sa bude klásť na lepšie spoločné plánovanie, koordináciu a praktické riešenia pre environmentálnu, nízkouhlíkovú a bezpečnejšiu sieť dopravy a služieb v oblasti. Očakávané je aj posilnenie inštitucionálnej kooperácie na cezhraničnom území pomocou mobilizácie a budovania kapacít v oblastiach plánovania a realizácie Good Governance na všetkých úrovniach verejnej správy či posilnenie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami.

Jednotlivé členské obce ako aj ďalšie neverejné subjekty pôsobiace na území MAS Záhorie o.z. plánujú v programovom období 2014 -2020 vytvárať nové cezhraničné spolupráce a realizovať projekty v súlade s vyššie uvedenými zameraniami a zhodnocovať tak vnútorný potenciál v prospech ďalšieho vyváženého rozvoja územia.

7.4.2 Synergie a komplementarity

Okrem toho, že ISRÚ MAS Záhorie, o. z. bola vypracovaná v súlade so súvisiacimi lokálnymi a regionálnymi dokumentmi (predovšetkým PHSR), ciele Stratégie MAS Záhorie o.z. prispievajú aj k dosahovaniu cieľov stanovených v národných a nadnárodných strategických dokumentoch akými sú Národná Stratégia rozvoja SR, Partnerská Dohoda či Európa 2020. Ako je už popísané v kapitolách 7.2 a 7.3, pripravená stratégia prostredníctvom realizácie svojich priorít a špecifických cieľov bude vo veľkej miere prispievať k napĺňaniu cieľov stanovených v operačných programoch IROP a PRV SR 2014 – 2020. Veľkú komplementaritu a synergiu je možné identifikovať s inými operačnými programami ako sú OP Kvalita životného prostredia 2014 – 2020, OP Ľudské zdroje 2014 – 2020.

OP Kvalita životného prostredia 2014 – 2020 predstavuje komplementaritu a synergiu v niektorých oblastiach zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, efektívneho hospodárstva budov a „zeleného“ ekonomického rastu, vyznačujúceho sa kvalitnou environmentálnou infraštruktúrou, ktorá umožňuje zachovanie vyhovujúceho stavu životného prostredia aj pre budúce generácie.

Podporovaním efektívneho využitia miestneho potenciálu a zdrojov v regióne bude Stratégia MAS Záhorie, o.z. synergicky a doplnkovo nadväzovať na niektoré priority a ciele opatrenia OP Ľudské zdroje 2014 – 2020. Spolupráca a doplnkovosť je prehľadne spracovaná v nasledujúcej tabuľke 7.1.

Tabuľka 7.1: Synergia a komplementarita s Operačným programom Ľudské zdroje 2014 - 2020

Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Synergia/ komplementari ta s MAS Záhorie, o.z.
Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Investičná priorita 2.1 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí	Špecifický cieľ 2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	Synergia
Zamestnanosť	Investičná priorita 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby	Synergia
		Špecifický cieľ 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach	Synergia
	Investičná priorita 3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	Špecifický cieľ 3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien	Synergia
		Špecifický cieľ 3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	Komplementarit a

	Investičná priorita 3.3 Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšovanie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami	Špecifický cieľ 3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti	Synergia
Sociálne začlenenie	Investičná priorita 4.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce	Synergia
	Investičná priorita 4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	Špecifický cieľ 4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	Synergia
Integrácia MRK	Investičná priorita 5.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komún, ako sú Rómovia	Špecifický cieľ 5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komún, predovšetkým Rómov	Synergia
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	Investičná priorita 6.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komún v mestských a vidieckych oblastiach	Špecifický cieľ 6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	Komplementarita
	Investičná priorita 6.2 Poskytovanie podpory sociálnych podnikov	Špecifický cieľ 6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	Komplementarita

7.5 Popis multiplikačných efektov

Prístup LEADER prispieva k lepšiemu smerovaniu podpory v danom území a k rozvoju spolupráce aktérov na miestnej úrovni. Koordinačná úloha miestnych akčných skupín pri implementácii stratégie, aktivácii miestnych aktérov vychádza zo znalostí miestnych podmienok a spolupráce. Národná a medzinárodná spolupráca prispieva k prenosu znalostí, skúseností a príkladov dobrej praxe a k vytváraniu integrovaných projektov.

Podpora miestnych podnikateľských subjektov podporí ich konkurencieschopnosť pomocou obstarania nových technológií, prístrojov alebo poskytovania nových služieb. Zároveň sa stimuluje tvorba nových pracovných miest priamo v regióne.

Hodnotenie multiplikačných efektov sa bude vykonávať prostredníctvom nasledovných ukazovateľov:

- Počet projektov s multiplikačným efektom – vplyv multiplikačného efektu daného projektu na inú oblasť
- Počet oblastí ovplyvnených multiplikačným efektom podporených projektov
- Podiel projektov s multiplikačným efektom z celkového počtu projektov.